
Seisiún iomlánach

A9-0445/2023

20.12.2023

*****|
TUARASCÁIL**

ar an togra le haghaidh Treoir ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le ceadúnais tiomána, lena leasaítear Treoir (AE) 2022/2561 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Rialachán (AE) 2018/1724 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Treoir 2006/126/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus Rialachán (AE) Uimh. 383/2012 ón gCoimisiún (COM(2023)0127 – C9-0035/2023 – 2023/0053(COD))

an Coiste um Iompar agus um Thurasóireacht

Rapóirtéir don tuairim: Karima Delli

Eochair do na siombailí a úsáidtear

- * An nós imeachta comhairliúcháin
- *** Nós imeachta an toilithe
- ***I An gnáthnós imeachta reachtach (an chéad léamh)
- ***II An gnáthnós imeachta reachtach (an dara léamh)
- ***III An gnáthnós imeachta reachtach (an tríú léamh)

(Braitheann an cineál nós imeachta ar an mbunús dlí a mholtar sa dréachtghníomh.)

Leasuithe ar dhréachtghníomh

Leasuithe ó Pharlaimint na hEorpa arna leagan amach in dhá cholún

Léirítéar téacs atá scriosta le cló trom iodálach sa cholún ar chlé. Léirítéar téacs atá curtha in ionad téacs eile le cló trom iodálach sa dá cholún. Léirítéar téacs nua le cló trom iodálach sa cholún ar dheis.

Sa chéad agus sa dara líne den cheanntásc a ghabhann le gach leasú, sonraítear an chuid ábhartha den dréachtghníomh atá á breithniú. Má bhaineann leasú le gníomh atá cheana ann a bhfuil sé i gceist é a leasú leis an dréachtghníomh, bionn an tríú líne i gceanntásc an leasaithe ina sonraítear an gníomh atá cheana ann agus bionn an ceathrú líne ann ina sonraítear an fhóráil den gníomh sin is mian le Parlaimint na hEorpa a leasú.

Leasuithe ó Pharlaimint na hEorpa i bhfoirm téacs comhdhlúite

Aibhsítear téacs nua le cló trom iodálach. Léirítéar téacs atá scriosta trí leas a bhaint as an tsiombail nó cuirtear líne tríd an téacs. Léirítéar téacs atá curtha in ionad téacs eile tríd an téacs nua a aibhsíú le cló trom iodálach agus tríd an téacs atá á ionadú a scriosadh nó líne a chur tríd.

Mar eisceacht air sin, ní aibhsítear athruithe atá go hiomlán teicniúil agus arb athruithe iad a rinne na ranna dréachtaithe nuair a bhí an téacs críochnaitheach á ullmhú.

CLÁR

Leathanach

DRÉACHTRÚN REACHTACH Ó PHARLAIMINT NA hEORPA	5
RÁITEAS MÍNIÚCHÁIN	107
IARSCRÍBHINN: NA hEINTITIS NÓ NA DAOINE ÓNA bhFUAIR AN RAPÓIRTÉIR IONCHUR	110
NÓS IMEACHTA – COISTE FREAGRACH	111
VÓTÁIL CHRÍOCHNAITHEACH LE GLAO ROLLA SA CHOISTE FREAGRACH.....	112

DRÉACHTRÚN REACHTACH Ó PHARLAIMINT NA hEORPA

ar an togra le haghaidh Treoir ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le ceadúnais tiomána, lena leasaítear Treoir (AE) 2022/2561 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Rialachán (AE) 2018/1724 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Treoir 2006/126/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus Rialachán (AE) Uimh. 383/2012 ón gCoimisiún (COM(2023)0127 – C9-0035/2023 – 2023/0053(COD))

(Gnáthnós imeachta reachtach: an chéad léamh)

Tá Parlaimint na hEorpa,

- ag féachaint don togra ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa agus chuig an gComhairle (COM(2023)0127),
  - ag féachaint d'Airteagal 294(2) agus d'Airteagal 91(1) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, ar dá mbun a thíolaic an Coimisiún an togra do Pharlaimint na hEorpa (C9-0035/2023),
  - ag féachaint don tuairim ón gCoiste um Ghnóthaí Dlíthiúla maidir leis an mbunús dlí atá molta,
  - ag féachaint don tuairim ó Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa an 14 Meitheamh 2023¹;
  - tar éis di dul i gcomhairle le Coiste na Réigiún,
  - ag féachaint d'Airteagal 294(3) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh,
  - ag féachaint do Rial 59 dá Rialacha Nós Imeachta,
  - ag féachaint don tuarascáil ón gCoiste um Iompar agus um Thurasóireacht (A9-0445/2023),
1. ag glacadh a seasaimh ar an gcéad léamh mar a leagtar amach ina dhiaidh seo é;
  2. á iarraidh go ndéanfadh an Coimisiún an t-ábhar a tharchur chuig Parlaimint na hEorpa arís má dhéanann sé téacs eile a chur in ionad a thogra, má dhéanann sé a thogra a leasú go substaintiúil nó má tá sé ar intinn aige a thogra a leasú go substaintiúil;
  3. á threorú dá hUachtaráin a seasamh a chur ar aghaidh chuig an gComhairle, chuig an gCoimisiún agus chuig na parlaimintí náisiúnta.

---

¹ Nár foilsiodh fós san Iris Oifigiúil.

Leasú 1

Togra le haghaidh Treorach Aithris - 1 (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(-1) Tá an tAontas tiomanta lena sprioc ‘Fís Nialais’, gan básanna a bhaineann le trácht ar bhóithre faoi 2050, mar a athdhearrbhaíodh sa Straitéis um an tSoghluisteacht Inbhuanaithe agus Chliste in 2020. In 2017, d'aontaigh Comhairle Iompair neamhfhoirmiúil Vaileite gur mórfhadhb shochaioch é an líon ard leanúnach básanna trácta agus gortuithe tromchúiseacha trácta ar bhóithre agus d'eisigh sí dearbhú inar iarradh ar an gCoimisiún, i measc eagraíochtaí eile, beartas nearraithe um shábháilteacht ar bhóithre an Aontais aguscreat dlíthiúil a ullmhú do na deich mblíana tar éis 2020, lena n-áiritheofar líon níos lú básanna, agus lena bhfeabhsófaí cosaint úsáideoirí bóithre, go háirithe úsáideoirí soghonta, arb iad sin is minice na hiospartaigh.

Leasú 2

Togra le haghaidh Treorach Aithris - 1 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(-1a) Mar thoradh ar na hiarrachtaí atá déanta go dtí seo ag na húdaráis phoiblí, tá laghdú tagtha ar líon na mbásanna ar bhóithre ó 51 400 duine in 2001 go 19 800 in 2021. Thit na figiúirí sin faoi bhun sprioc an Aontais laghdú 75 % a dhéanamh ar líon na mbásanna ar na bóithre idir 2001 agus 2020. Thairis sin, níor tháinig aon athrú chun feabhas ina dhiaidh sin ar an dul chun cinn a

*rinneadh maidir le líon na mbásanna ar
bhóithre a laghdú faoina leath le linn na
chéad 10 m bliana.*

Leasú 3

Togra le haghaidh Treorach Aithris 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(2) Ba cheart ancreat atá ann faoi láthair a thabhairt cothrom le dáta chun go mbeidh sé oiriúnach don ré nua, agus go beidh sé inbhuanaithe, cuimsitheach, cliste agus athléimneach. Ba cheart a chur san áireamh ann an gá atá le hastaíochtaí ó iompar a laghdú, digitiú, na treochtaí déimeagrafacha agus forbairtí teicneolaíochta chun iomaíochas an Gheilleagair Eorpaigh a threisiú. Tá sé tábhachtach nósanna imeachta riarachán a shimplí agus a dhigitiú, chun na bacainní atá fós ann a bhaint, amhail ualaí riarachán, ar bacainní iad do shaorghluaiseacht na dtiománaithe a théann chun cónaithe i mBallstát seachas an Ballstát a eisíonn an ceadúnas. Ba cheart ceadúnais tiomána fhisiceacha agus mhóibíleacha araon a chuimsiú i gcreat comhchuibhithe ceadúnais tiomána de chuid an Aontais, agus ba cheart foráil a dhéanamh maidir lena n-aitheantas frithpháirteach, i gcás inar eisíodh go cui íad i gcomhréir leis an Treoir seo.

Leasú

(2) Ba cheart ancreat atá ann faoi láthair a thabhairt cothrom le dáta chun go mbeidh sé oiriúnach don ré nua, agus go beidh sé inbhuanaithe, cuimsitheach, cliste agus athléimneach. Ba cheart a chur san áireamh ann an gá atá le hastaíochtaí agus tomhaltas fuinnimh ón iompar a laghdú, lena n-áirítear trí ghlacadh níos mó le feithiclí cumhachtaithe malartacha, digitiú, treochtaí déimeagrafacha agus forbairtí teicneolaíocha chun iomaíochas an Gheilleagair Eorpaigh a threisiú. Tá sé tábhachtach nósanna imeachta riarachán a shimplí agus a dhigitiú, chun na bacainní atá fós ann a bhaint, amhail ualaí riarachán, ar bacainní iad do shaorghluaiseacht na dtiománaithe a théann chun cónaithe i mBallstát seachas an Ballstát a eisíonn an ceadúnas. Ba cheart go gcuimseodh creat comhchuibhithe an Aontais maidir le ceadúnais tiomána ar chaighdeán comhchuibhithe ceadúnais tiomána fhisiceacha agus shoghluaiste de gach catagóir, agus ba cheart foráil a dhéanamh maidir lena n-aitheantas frithpháirteach, i gcás inar eisíodh go cui íad i gcomhréir leis an Treoir seo.

Leasú 4

Togra le haghaidh Treorach Aithris 3 a (nua)

(3a) *Chun “samhail an Chomhphobail” a chomhchuibhiú agus a chomhlánú a thuilleadh, ba cheart aitheantas frithpháirteach na gceadúnas tiomána arna n-eisiúint ag na Ballstáit a leathnú chuig ceadúnais d’fheithiclí talmhaíochta nó foraoiseachta mhótair, ar rotháí nó ar rian, a bhfuil dhá acastóir ar a laghad acu dá dtagraítear in Airteagal 3, pointe 8 de Rialachán (AE) Uimh. 167/2013.*

Leasú 5

**Togra le haghaidh Treorach
Aithris 4**

(4) Ba cheart a áirithíú go gcomhlíontar creat cosanta sonraí an Aontais agus sonraí pearsanta á bpróiseáil chun an Treoir seo a chur chun feidhme, go háirithe Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁵³.

(4) Ba cheart a áirithíú go gcomhlíontar creat cosanta sonraí an Aontais agus sonraí pearsanta á bpróiseáil chun an Treoir seo a chur chun feidhme, go háirithe Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁵³ agus Treoir 2002/58/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle^{53a}.

---

⁵³ Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Treoir 95/46/CE (IO L 119, 4.5.2016, lch. 1).

⁵³ Rialachán (AE) 2016/679 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Aibreán 2016 maidir le daoine nádúrtha a chosaint i ndáil le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le saorghluaiseacht sonraí den sórt sin, agus lena n-aisghairtear Treoir 95/46/CE (IO L 119, 4.5.2016, lch. 1).

^{53a} Treoir 2002/58/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Iúil 2002 maidir le sonraí pearsanta a phróiseáil agus maidir le priobháideachas a chosaint san earnáil cumarsáide leictreonaí (IO L 201, 31.7.2002, lch. 37)

Leasú 6

Togra le haghaidh Treorach Aithris 5

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(5) Leis an Treoir seo, bunaítear bunús dlí chun tacar éigeantach sonraí pearsanta a stóráil sna ceadúnais tiomána fhisiceacha agus ina micrishlseanna agus a gcóid QR agus sna ceadúnais tiomána mhóibíleacha chun ardleibhéal sábháilteachta ar bhóithre a ráthú ar fud an Aontais, agus i gcomhréir le hAirteagal 6(1)(e) agus, i gcás inarb infheidhme, Airteagal 9(2)(g) de Rialachán (AE) 2016/679. Ba cheart na sonraí sin a bheith teoranta don mhéid is gá chun ceart tiomána an duine a chruthú, chun an duine sin a shainainthint agus chun cearta tiomána agus aitheantas an duine a fhíorú. Déantar foráil sa Treoir seo freisin maidir le coimircí breise chun cosaint sonraí pearsanta a nochtar le linn an phróisis fiorúcháin a áirithiú.

Leasú

(5) Leis an Treoir seo, bunaítear bunús dlí chun tacar éigeantach sonraí pearsanta a stóráil sna ceadúnais tiomána fhisiceacha agus ina micrishlseanna nó ina gcóid QR agus sna ceadúnais tiomána mhóibíleacha, chun críoch ceart tiomána an duine agus a chéannacht nó a céannacht a chruthú agus a fhíorú, chun ardleibhéal sábháilteachta ar bhóithre a ráthú ar fud an Aontais, agus i gcomhréir le hAirteagal 6(1), pointe (e) agus, i gcás inarb infheidhme, Airteagal 9(2), pointe (g) de Rialachán (AE) 2016/679. Ba cheart na sonraí sin a bheith teoranta don mhéid is gá chun ceart tiomána an duine a chruthú, chun an duine sin a shainainthint agus chun cearta tiomána agus aitheantas an duine a fhíorú. Déantar foráil sa Treoir seo freisin maidir le coimircí breise chun cosaint sonraí pearsanta a nochtar le linn an phróisis fiorúcháin a áirithiú.

Leasú 7

Togra le haghaidh Treorach Aithris 6

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(6) Chun foráil a dhéanamh maidir le soiléireacht dhlíthiúil agus chun an t-aistriú gan uaim idir an Treoir seo agus Treoir 2006/126/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le ceadúnais tiomána⁵⁴ a ráthú, ba cheart do na Ballstáit a bheith in ann sonraí pearsanta breise a stóráil ar mhicrishlis, má dhéantar foráil maidir leis sin leis an dlí náisiúnta lena gcomhlíontar Rialachán (AE) 2016/679. Ní fheidhmíonn an Treoir seo mar bhunús dlí chun sonraí breise den sórt sin a áireamh,

Leasú

(6) Chun foráil a dhéanamh maidir le soiléireacht dhlíthiúil agus chun an t-aistriú gan uaim idir an Treoir seo agus Treoir 2006/126/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le ceadúnais tiomána a ráthú, ba cheart do na Ballstáit a bheith in ann sonraí pearsanta breise a stóráil ar mhicrishlis, má dhéantar foráil maidir leis sin leis an dlí náisiúnta lena gcomhlíontar Rialachán (AE) 2016/679. **In aon chás, níor cheart aon sonraí a stóráiltear ar mhicrishlis den sórt sin a choinneáil ach amháin go dtí deireadh thréimhse**

áfach.

bhailíochta an cheadúnais tiomána. Ní fheidhmíonn an Treoir seo mar bhunús dlí chun sonraí breise den sórt sin a áireamh, áfach.

---

⁵⁴Treoir 2006/126/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 20 Nollaig 2006 maidir le ceadúnais tiomána (IO L 403, 30.12.2006, lch. 18).

---

⁵⁴Treoir 2006/126/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 20 Nollaig 2006 maidir le ceadúnais tiomána (IO L 403, 30.12.2006, lch. 18).

Leasú 8

Togra le haghaidh Treorach Aithris 8 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(8a) Ba cheart go n-áiritheofaí leis an gceadúnas tiomána soghluaise an leibhéal is airde slándála do na sonrai pearsanta a úsáidtear le haghaidh sainaithint agus fiordheimhniú beag beann ar shonraí den sórt sin a bheith á stóráil go háitiúil, i mórléabhair dhiláraithe nó ar réitigh néalbhunaithe, agus na leibhéil éagsúla riosca á gcur san áireamh. D'ainneoin go bhfuil gá le fiordheimhniú láidir úsáideora, níor cheart réamhchoinníoll a dhéanamh d'úsáid na bithmhéadracha chun sonrai pearsanta a shainaithint agus a fhíordheimhniú chun an ceadúnas tiomána soghluaise a úsáid. Níor cheart sonrai bithmhéadracha a úsáidtear chun duine nádúrtha a fhíordheimhniú de bhun Rialachán (AE) 2016/679 a stóráil trí úsáid a bhaint as réitigh néalbhunaithe gan toiliú sainráite an úsáideora. Ba cheart úsáid sonrai bithmhéadracha a theorannú do chásanna sonracha a leagtar amach in Airteagal 9 den Rialachán seo, agus tá gá le bearta eagraiochtúla agus slándála, i gcomhréir leis an riosca a d'fhéadfadh a bheith ag baint le próiseáil den sórt sin do chearta agus do shaoirsí daoine nádúrtha agus i gcomhréir le Rialachán 2016/679.

**Togra le haghaidh Treorach
Aithris 10**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(10) Tá an t-aistriú digiteach ar cheann de thosaíochtaí an Aontais. I gcás iompar de bhóthar, rannchuidEOFAR leis na bacainní riarracháin atá fós ann a bhaint, amhail na bacainní sin a bhaineann le fad ceadúnais tiomána fhisiceacha a eisiúint, ar bacainní ar shaorghluaiseacht daoine iad. Dá bhrí sin, ba cheart caighdeán ar leith de chuid an Aontais a bhunú le haghaidh na gceadúnas tiomána móibíleach a eisítear laistigh den Aontas. Chun claochlú digiteach a éascú, ba cheart ceadúnais tiomána mhóibíleacha a eisiúint mar réamhshocrú ón [dáta glactha + 4 bliana], gan dochar do cheart an iarratasóra ceann fisiceach nó an dá cheann a fháil an tráth céanna.

Leasú

(10) Tá an t-aistriú digiteach ar cheann de thosaíochtaí an Aontais. I gcás iompar de bhóthar, rannchuidEOFAR leis na bacainní riarracháin atá fós ann a bhaint, amhail na bacainní sin a bhaineann le fad ceadúnais tiomána fhisiceacha a eisiúint, ar bacainní ar shaorghluaiseacht daoine iad. Dá bhrí sin, ba cheart caighdeán ar leith de chuid an Aontais a bhunú le haghaidh na gceadúnas tiomána móibíleach a eisítear laistigh den Aontas. Chun an claochlú digiteach a éascú, ba cheart ceadúnais tiomána shoghluaiste a eisiúint sa bhrefis ar an gceadúnas tiomána fisiciúil ón... [dáta glactha+ 4 bliana], gan dochar do cheart an iarratasóra ceann fisiciúil nó digiteach a thréigean. *Ba cheart go mbeadh an ceart ag an iarratasóir formáid an cheadúnais tiomána a fháil tráth ar bith, ar formáid i a thréig sé nó sí ar dtús. Ba cheart go leanfadh cur chuige lánroghnach de bheith ina riail, agus a áirithiú ag an am céanna go mbeidh rochtain chomhionann ag iarratasóirí ar an bhformáid fisiciúil agus mhóibíleach ó thaobh na heacnamaíochta agus na hoibríochta de. Dá bhrí sin, níor cheart aon dispreagadh a dhéanamh maidir le ceadúnais tiomána fisiciúil a roghnú, agus go háirithe, ba cheart d'iarratasóirí nach bhfuil in ann nó nach bhfuil toilteanach ceadúnais tiomána móibíleach a fháil leanúint de rochtain a bheith acu ar cheadúnais tiomána fisiciúil. Ba cheart do na Ballstáit a áirithiú go ndéanfar an ceadúnais tiomána fisiciúil a eisiúint nó a atheisiúint gan moill mhíchuí agus tráth nach déanaí ná 2 sheachtain ón dáta a iarradh é.*

Leasú 10

Togra le haghaidh Treorach Aithris 11

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(11) Ba cheart an fhaisnéis a thuairiscítear ar an gceadúnas tiomána fisiceach a bheith ar an gceadúnas tiomána móibíleach ach, chomh maith leis sin, ba cheart faisnéis lenar féidir barántúlacht na sonraí a fhíorú agus pointeoir aon úsáide a bheith ann. Mar sin féin, ba cheart a áirithíú, fiú i gcásanna den sórt sin, go mbeidh an méid sonraí pearsanta a chuirfear ar fáil teoranta don mhéid a thuairisceofaí ar an gceadúnas tiomána fisiceach agus don mhéid a mbeadh fiorgá leis chun barántúlacht na sonraí sin a fhíorú. Ba cheart na sonraí breise sin a bheith éagsúil i gcás ina bhfuil roinnt ceadúnas tiomána móibíleach ag duine, rud a d'fhéadfadh a bheith ann ar choinníoll gurb é an Ballstát céanna a eisíonn iad.

Leasú

(11) Ní hamháin gur cheart an fhaisnéis a thuairiscítear ar an gceadúnas tiomána fisiciúil a bheith sa cheadúnas tiomána móibíleach, ach ba cheart faisnéis a bheith ann freisin lenar féidir barántúlacht na sonraí agus pointeoir aon úsáide a fhíorú. Mar sin féin, ba cheart a áirithíú, fiú i gcásanna den sórt sin, go bhfuil an méid sonraí pearsanta a chuirtear ar fáil teoranta don mhéid a thuairisceofaí ar an gceadúnas tiomána fisiceach agus don mhéid a bhfuil fiorgá leis chun barántúlacht na sonraí sin a fhíorú, go háirithe ríomhshíniú an údaráis eisiúna. Ba cheart na sonraí breise sin a bheith éagsúil i gcás ina bhfuil roinnt ceadúnas tiomána móibíleach ag duine, rud a d'fhéadfadh a bheith ann ar choinníoll gurb é an Ballstát céanna a eisíonn iad.

Leasú 11

Togra le haghaidh Treorach Aithris 12

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(12) Sa Straitéis Chuimsitheach um an tSoghluisteacht Inbhuanaithe agus Chliste, leagtar amach fis don Aontas chun feabhas suntasach a chur ar inbhuanaitheacht na soghluisteachta agus an iompair. Áirítear ar na hastaíochtaí ó earnáil an iompair de bhóthar astaíochtaí gás ceaptha teasa, truailleán aeir, fuaim agus micreaphlaistigh ó chaitheamh bonn agus bóithre. Bíonn tionchar ag stil tiomána ar na hastaíochtaí sin, agus d'fhéadfadh tionchair dhiúltacha a bheith aici ar an gcomhshaol agus ar shláinte an duine. Dá bhrí sin, le hoiliúint tiomána, ba cheart tiománaithe a fheistiú chun a dtionchar ar astaíochtaí a laghdú agus chun

Leasú

(12) Sa Straitéis Chuimsitheach um an tSoghluisteacht Inbhuanaithe agus Chliste, leagtar amach fis don Aontas chun feabhas suntasach a chur ar inbhuanaitheacht na soghluisteachta agus an iompair. Áirítear ar na hastaíochtaí ó earnáil an iompair de bhóthar astaíochtaí gás ceaptha teasa, truailleán aeir, fuaim agus micreaphlaistigh ó chaitheamh bonn agus bóithre. **Tá láithreacht níos mó feithicí breosla ionadúil ríthábhachtach don aistriú glas. Ba cheart an fhéidearthacht go gcuirfi samhlacha nua de réir meáchain níos mó ar fáil i gcatagóirí ceadúnais tiomána B, C nó D a chur san áireamh sa Treoir seo.** Bíonn

iad a ullmhú chun feithicí astaíochtaí nialasacha a thiomáint.

tionchar ag stíl tiomána ar na hastaíochtaí sin, agus d'fhéadfadh tionchair dhiúltacha a bheith aici ar an gcomhshaol agus ar shláinte an duine. Dá bhrí sin, le hoiliúint tiomána agus tástáil tiomána, ba cheart tiománaithe a chumasú chun a dtionchar ar astaíochtaí a laghdú, lena n-áirítear trí thiomáint éiceolaíoch, agus chun iad a ullmhú chun feithicí astaíochtaí ísle nó astaíochtaí nialasacha a thiomáint.

Leasú 12

Togra le haghaidh Treorach Aithris 13 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(13a) *Tá baol ann go gcuirfidh na difríochtaí náisiúnta nó réigiúnacha maidir le haicmiú otharcharranna agus na catagóirí ceadúnas is gá chun feithicí den sórt sin a thiomáint isteach ar chúrsaiocht trasteorann nó ar chúrsaiocht laistigh den Bhallstát céanna. Dá bhrí sin, ba cheart otharcharranna a bheith faoi réir cóireáil speisialta faoin Treoir seo. Ba cheart, dá bhrí sin, cead a bheith aige otharcharranna le ceadúnas tiomána de chatagóir B a thiomáint ar fud an Aontais, ar choinnioll nach mó mais údaraithe an otharchairr ná 4 250 kg, 2 bhliaín tar éis ceadúnas tiomána do chatagóir B a eisiúint den chéad uair.*

Leasú 13

Togra le haghaidh Treorach Aithris 14 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(14a) *Tá ról lárnach ag modhanna iompair aonair maidir le riachtanais soghluaiseachta na milliún saoránach Eorpach a chomhlíonadh, go háirithe i gceantair thuaithe agus i gcás daoine a*

bhfuil a soghluaiasteach laghdaithe. Mar sin féin, i gcásanna áirithe is bacainn é inacmhainneacht ceadúnais tiomána. Ba cheart do na Ballstáit breithniú a dhéanamh ar bhonneagar iomchuí a fhorbairt i gceantair uirbeacha, pheireauirbeacha agus thuaithe, ar bonneagar é a bhfuil gá leis chun timpistí bóthair agus plódú tráchta a laghdú, chomh maith le beartais agus scéimeanna tacaíochta spriocdhírithe dóibh siúd atá i mbaol bochtaineachta iompair.

Leasú 14

Togra le haghaidh Treorach Aithris 15

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(15) I gcomhréir le Coinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar Chearta Daoine faoi Mhíchumas an 13 Nollaig 2006, a bhfuil an tAontas ina Pháirtí ann ón 21 Eanáir 2011, ba cheart forálacha sonracha a ghlacadh chun é a dhéanamh níos éasca do dhaoine faoi mhíchumas feithiclí a thiomáint. Chuige sin, le réamhthoiliú ón gCoimisiún, ba cheart cead a bheith ag na Ballstáit cineálacha sonracha feithiclí cumhacht-thiomáinte a eisiamh ó chur i bhfeidhm Airteagal 6.

Leasú

(15) I gcomhréir le Coinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar Chearta Daoine faoi Mhíchumas an 13 Nollaig 2006, a bhfuil an tAontas ina Pháirtí ann ón 21 Eanáir 2011, ba cheart forálacha sonracha a ghlacadh chun é a dhéanamh níos éasca do dhaoine faoi mhíchumas feithiclí a thiomáint.

Thairis sin, ní mór do dhaoine a bhfuil a soghluaiasteach laghdaithe, beag beann ar a gcumas feithicil a thiomáint, leas a bhaint as a gcearta soghluaiasteachta chun bochtaineachta iompair a chosc. Chun éifeacht a thabhairt do na cearta soghluaiasteachta sin, d'fhéadfadh sé go n-úsáidfí feithiclí aonair nó comhchoiteanna oiriúnaithe, lena n-áirítear gnéithe nó trealamh speisialta, agus bonneagar iomchuí, lena n-áirítear i gceantair thuaithe. Chuige sin, le réamhthoiliú ón gCoimisiún, ba cheart cead a bheith ag na Ballstáit cineálacha sonracha feithiclí cumhacht-thiomáinte a eisiamh ó chur i bhfeidhm Airteagal 6.

Leasú 15

Togra le haghaidh Treorach

Aithris 16

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(16) Ba cheart aoiseanna íosta na n-iarratasóirí le haghaidh na gcatagóirí éagsúla ceadúnas tiomána a shocrú ar leibhéal an Aontais. Mar sin féin, ba cheart go mbeadh cead ag na Ballstáit teorainn aoise níos airde a shocrú chun catagóirí áirithe feithiclí a thiomáint d'fhoinn an tsábháilteacht ar bhóithre a chur chun cinn tuilleadh. In imthosca eisceachtúla, ba cheart go mbeadh cead ag na Ballstáit teorainneacha aoise níos ísle a shocrú chun dálaí náisiúnta a chur san áireamh. Go háirithe, chun foráil a dhéanamh maidir le tiomáint fheithiclí na seirbhíse dóiteáin agus feithiclí a bhaineann leis an ord poiblí a choinneáil ar bun nó i gcás scéimeanna píolótacha a bhaineann le teicneolaíochtaí nua feithiclí.

Leasú

(16) Ba cheart aoiseanna íosta na n-iarratasóirí le haghaidh na gcatagóirí éagsúla ceadúnas tiomána a shocrú ar leibhéal an Aontais. Mar sin féin, ba cheart go mbeadh cead ag na Ballstáit teorainn aoise níos airde a shocrú chun catagóirí áirithe feithiclí a thiomáint d'fhoinn an tsábháilteacht ar bhóithre a chur chun cinn tuilleadh. Ba cheart cead a thabhairt do na Ballstáit ar bhonn eisceachtúil teorainneacha aoise níos ísle a shocrú chun imthosca náisiúnta a chur san áireamh. Go háirithe, chun tiomáint feithiclí na seirbhíse dóiteáin, na cosanta sibhialta, agus feithiclí a bhaineann le cothabháil an oird phoiblí, nó treoirthionscadail a bhaineann le teicneolaíochtaí nua feithiclí, a cheadú.

Leasú 16

Togra le haghaidh Treorach

Aithris 16 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(16a) Tá an tsoghluaisteacht ghníomhach, lena n-áirítear siúl agus úsáid rothar nó rothar leictreach agus modhanna iompair éadroma eile amhail scútair leictreacha, ag éirí níos coitianta i bhfianaise an aistrithe ghlais. Is minice a bhíonn a n-úsáideoirí ag dul isteach i mbóithre na hEorpa agus á roinnt le modhanna iompair aonair eile. Is minic a úsáideann na húsáideoirí is óige, a úsáideann scútair leictreacha go háirithe, iad gan eolas ceart ar na noirm is infheidhme, toisc nach bhfuil ceadúnas tiomána faighte acu go fóill le haghaidh aon chatagóir. Mar thoradh air sin, tá méadú ag teacht ar lín na dtionóisci ina mbíonn scútair leictreacha i gceist, agus coisithe agus úsáideoirí scútar

leictreonach mar phríomhíospartaigh. I bhfianaise na ndúshlán foriomlán maidir le sábháilteacht ar bhóithre, ba cheart do na Ballstáit rialacha tráchta atá oiriúnach ó thaobh aoise de agus oiliúint maidir le feasacht ar riosca a thabhairt isteach ina gcuracclaim scoile, d'fhonn sábháilteacht ar bhóithre a fheabhsú. Ba cheart go n-áiritheofaí leis sin eolas cuimsitheach forleathan ar bhearta sábháilteachta, amhail criosanna sábhála agus úsáid clogad, agus go háirithe rannpháirtíocht tráchta úsáideoirí soghonta bóithre, amhail coisithe, rothathe nó úsáideoirí scútair leictreacha, agus an idirghníomhaíocht shábháilte le mótarfheithiclí. D'fhéadfadh na Ballstáit bearta agus scéimeanna breise a thabhairt isteach d'úsáideoirí feithiclí soghluaiasteachta pearsanta d'fhonn tionóiscí tráchta a laghdú, rialacha sábháilteachta ar bhóithre agus feasacht riosca a fheabhsú.

Leasú 17

Togra le haghaidh Treorach
Aithris 16 b (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(16b) *Is féidir le teaglaim d'aois iosta leordhóthanach le haghaidh ceadúnas i ngach catagóir, lena n-éascaítear neamhspleáchas soghluaiasteachta tiománaithe óga agus rochtain thráthúil ar thiomáint ghairmiúil, agus coinníollacha níos déine do thiománaithe nuacheadúnaithe maidir le, inter alia, teorainneacha alcóil, dul chun tairbhe na sábháilteachta ar bhóithre.*

Leasú 18

Togra le haghaidh Treorach
Aithris 16 c (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(16c) *Ba cheart measúnú a dhéanamh ar oiriúnacht tiománaí chun tiomáint go sábháilte ar bhonn critéar sonrach, agus rioccht sláinte an tiománaí go háirithe á chur san áireamh. Ba cheart cinntí maidir le ceadúnais tiomána a shrianadh, a chur ar fionraí, a tharraingt siar nó a chur ar ceal a dhéanamh ar bhonn aonair agus ba cheart iad a bheith bunaithe ar thorthaí oibiachtúla na scrúduithe agus na dtástálacha. Ba cheart aon chineál idirdhealaithe i gcoinne tiománaithe ceadúnaithe ar bhonn aoise amháin a bheith do-ghlactha.*

Leasú 19

Togra le haghaidh Treorach
Aithris 16 d (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(16d) *Is ionann an ceart chun ceadúnais tiomána agus ráthaíocht ar shaoirse gluaiseachta agus ar rannpháirtíocht sa saol eacnamaioch agus sóisialta, go háirithe i gceantair thuaithe agus i limistéir nach bhfuil chomh huirbithe sin ina bhfuil gréasán teoranta iompair phoiblí. Go háirithe i gcás daoine scotthaosta, daoine uaigneacha, daoine a bhfuil a soghluisteacht laghdaithe nó daoine faoi mhíchumas, is gné thábhachtach é an t-iompar aonair chun tacú lena bhfeidhmiú neamhspleáach agus uathrialach. Ba cheart srianta ar an gceart ceadúnas tiomána a bheith ina seilbh a bheith bunaithe ar chritéir oibiachtúla arna gcinneadh ar bhonn aonair agus níor cheart riosca idirdhealaithe a bheith i gceist leo.*

Leasú 20

Togra le haghaidh Treorach

Aithris 17

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(17) Ba cheart córas céimnithe a bhunú - is é sin an teidlíocht le haghaidh ceadúnas tiomána de chatagóir B a bhunú mar réamhriachtanas chun go mbeidh an t-iarratasóir incháilithe catagóirí áirithe eile a bheith aige nó aici - agus ba cheart coibhéisí idir catagóirí a bhunú. Ba cheart córas den sórt sin a bheith ina cheangal ar na Ballstáit uile, ach ba cheart an deis a thabhairt do na Ballstáit é a chur i bhfeidhm idir a chéile ina gcríocha féin. Ba cheart cead a bheith ag na Ballstáit coibhéisí áirithe a bhunú atá teoranta dá gcríoch féin amháin.

Leasú

(17) Ba cheart córas céimnithe a bhunú — eadhon an teidlíocht ar cheadúnas tiomána de chatagóir B a bhunú mar réamhriachtanas chun go mbeidh an t-iarratasóir incháilithe catagóirí áirithe eile a shealbhú, agus ba cheart coibhéisí idir catagóirí a bhunú, lena n-áirítear íostréimhse taithí roimh incháilitheacht den sórt sin, i gcás inarb iomchuí. Ba cheart don chóras sin a bheith ina cheangal ar na Ballstáit uile, ach ba cheart dó an deis a thabhairt do na Ballstáit é a chur i bhfeidhm eatarthu ina gcríocha faoi seach. Ba cheart cead a bheith ag na Ballstáit coibhéisí áirithe a bhunú atá teoranta dá gcríoch féin amháin.

Leasú 21

Togra le haghaidh Treorach

Aithris 19

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(19) Ba cheart cruthúnas a sholáthar ar chomhlíonadh caighdeán íosta oiriúnachta coírp agus meabhraí i ndáil le tiomáint ag tiománaithe feithiclí a úsáidtear chun daoine nó earraí a iompar tráth eisiúna an cheadúnais tiomána agus go tréimhsíúil ina dhiaidh sin. Mar thoradh ar rialú rialta den sórt sin i gcomhréir leis na rialacha náisiúnta maidir le comhlíonadh caighdeán íosta, rannchuideofaí le saorghluaiseacht daoine, seachnófar saobhadh ar an iomaíocht, agus cuirfear san áireamh ar bhealach níos fearr freagracht shonrach thiománaithe na bhfeithiclí sin. Ba cheart go mbeadh cead ag na Ballstáit scrúduithe leighis a fhorchur mar dhearbhú ar chomhlíonadh caighdeán íosta oiriúnachta coírp agus meabhraí chun feithiclí cumhacht-thiomáinte eile a thiomáint. Ar mhaithe leis an tréadhearcacht, ba cheart

Leasú

(19) Ba cheart cruthúnas a sholáthar ar chomhlíonadh caighdeán íosta oiriúnachta coírp agus meabhraí i ndáil le tiomáint ag tiománaithe feithiclí a úsáidtear chun daoine nó earraí a iompar tráth eisiúna an cheadúnais tiomána agus go tréimhsíúil ina dhiaidh sin. Mar thoradh ar rialú rialta den sórt sin i gcomhréir leis na rialacha náisiúnta maidir le comhlíonadh caighdeán íosta, rannchuideofaí le saorghluaiseacht daoine, seachnófar saobhadh ar an iomaíocht, agus cuirfear san áireamh ar bhealach níos fearr freagracht shonrach thiománaithe na bhfeithiclí sin. Ba cheart do na Ballstáit scrúduithe leighis a fhorchur mar dhearbhú ar chomhlíonadh caighdeán íosta oiriúnachta coírp agus meabhraí chun feithiclí cumhacht-thiomáinte eile a thiomáint. Ar mhaithe leis an tréadhearcacht, ba cheart scrúduithe den

scrúduithe den sórt sin a reáchtáil i gcomhthráth le hathnuachan ceadúnais tiomána.

sórt sin a reáchtáil i gcomhthráth le hathnuachan ceadúnais tiomána.

Leasú 22

Togra le haghaidh Treorach Aithris 19 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(19a) Chuidigh teicneolaíochtaí leighis nua le déanaí leis an tsábháilteacht ar bhóithre a fheabhsú. Tá teicneolaíochtaí lena n-íoslaghdaítear nó lena gcuirtear deireadh leis an riosca a bhaineann le tiomáint faoi dhálaí sonracha leighis tugtha isteach ar an margadh agus curtha chun feidhme i measc othar. Le teicneolaíochtaí faireacháin, amhail córais faireacháin leanúnaigh glúcóis (CGM) do dhaoine a bhfuil diaibéiteas mellitus orthu, is féidir le daoine a riochtaí leighis a rialú go héifeachtach agus go leanúnach, rud a chuireann deireadh leis an riosca tiomána a bhaineann lena ngalar. Ina theannta sin, tá teicneolaíochtaí amhail córais CGM á bhforbairt agus á bhfeabhsú go tapa faoi láthair lena n-áirithítear rialú feabhsaithe leanúnach ar riochtaí leighis agus, ar an gcaoi sin, an tsábháilteacht ar bhóithre a mhéadú.

Leasú 23

Togra le haghaidh Treorach Aithris 19 b (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(19b) Sa rún uaithi an 23 Samhain 2022 maidir lediaibéiteas a chosc, a bhainistiú agus cúram níos fearr a thabhairt ina leith san Aontas ar ócáid Lá Domhanda an Diaibéiteais^{1a} d'iarr Parlaimint na hEorpa ar an gCoimisiún athbhreithniú a dhéanamh ar an gcreat dlíthiúil ábhartha

maidir le sláinte agus sábháilteacht ag an obair agus ar an reachtaiocht maidir le sábháilteacht ar bhóithre chun tuilleadh idirdhealaithe a sheachaint i gcoinne daoine a bhfuil diaibéiteas orthu.

1^a IO C 167, 11.5.2023, lch. 36.

Leasú 24

Togra le haghaidh Treorach Aithris 20 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(20a) Is féidir le cúrsáí athnuachana do thiománaithe a bhfuil taithí acu feabhas a chur ar shábháilteacht ar bhóithre trí fheasacht a mhúscailt agus trí cheangal a chur ar thiománaithe taithí bhrefise a fháil ar réitigh theicneolaíocha nua amhail ardhórais cúnaimh tiománaí, córais leath-uathoibrithe agus uathoibrithe. Chun na críche sin, d'fhéadfadh úsáid insamhlóirí tiomána a bheith ríthábhachtach chun scileanna na dtiománaithe a bhfuil taithí acu a thabhairt cothrom le dáta. Ina theannta sin, d'fhéadfadh ionsamhlóirí tiomána dálaí díobhálacha agus cásanna éigeandála a athchruthú agus, dá bhri sin, feabhas a chur ar chumas an tiománaí freagairt agus cinntí a dhéanamh i gcásanna criticiúla.

Leasú 25

Togra le haghaidh Treorach Aithris 20 b (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(20b) Tá oiliúint ar feadh an tsaoil ríthábhachtach chun scileanna tiománaithe a bhfuil taithí acu a choinneáil cothrom le dáta, go háirithe maidir le tiomáint éiceolaioch, méadú ar

*mhais na bhfeithiclí, dul chun cinn
leanúnach teicneolaíoch i gcoráis
chúnaimh tiománaí agus i ngléasanna
uathoibrithe eile, agus foinsí cumhachta
malartacha feithiclí. Ba cheart, dá bhri
sin, na Ballstáit a spreagadh chun modúil
oiliúna a fhorbairt do thiománaithe a
bhfuil taithí acu.*

Leasú 26

Togra le haghaidh Treorach

Aithris 25

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(25) Ba cheart an Coimisiún a chumhachtú cinneadh a ghlacadh lena sainaithnítear tríu tíortha a áirithíonn leibhéal inchomparáide sábháilteachta ar bhóithre atá ag an Aontas agus a thugann an deis do shealbhóirí ceadúnas arna eisiúint sna tíortha sin a gceadúnais tiomána a mhalartú ar théarmaí comhchosúla amhail is dá mba Bhallstát a d'eisigh iad. Ba cheart na coinníollacha sin a bheith mionsonraithe agus sainithe go maith do gach catagóir ceadúnais tiomána ábhartha.

Leasú

(25) Ba cheart an Coimisiún a chumhachtú cinneadh a ghlacadh lena sainaithnítear tríu tíortha a áirithíonn leibhéal inchomparáide sábháilteachta ar bhóithre atá ag an Aontas agus a thugann an deis do shealbhóirí ceadúnas arna eisiúint sna tíortha sin a gceadúnais tiomána a mhalartú ar théarmaí comhchosúla amhail is dá mba Bhallstát a d'eisigh iad. *I ndáil leis sin, ba cheart cead a bheith ag an gCoimisiún a mheas an bhfuil oiliúint ghairmiúil do thiománaithe, rialacha deimhniúcháin agus nósanna imeachta scrúdúcháin ag tríu tir, atá inchomparáide go hiomlán nó go páirteach leis an leibhéal san Aontas, chun deimhniú a eisiúint ar deireadh atá inchomparáide leis an Deimhniú ar Inniúlacht Ghairmiúil (CPC).*

D'fhéadfadh sé sin cead a thabhairt do shealbhóirí na ndeimhnithe tríu tir sin iad a mhalartú le CPC Eorpach, ar choinníoll go dtabharfaidh siad faoi oiliúint bhreise inniúlachta. D'fhéadfadh deimhniú den sórt sin, de bhreis ar an gceadúnas tiomána, a bheith ar an dara ceanglas sainordaitheach go mbeadh tiománaithe gairmiúla in ann oibríochtaí iompair a dhéanamh le haghaidh gnóthas iompair atá bunaithe san Aontas. Ba cheart na coinníollacha sin a bheith mionsonraithe agus sainithe go maith do gach catagóir

ceadúnais tiomána ábhartha.

Leasú 27

Togra le haghaidh Treorach Aithris 28

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(28) Ba cheart scéim tiomána tionlactha uile-Aontais a thabhairt isteach le haghaidh catagóirí áirithe ceadúnas tiomána, chun feabhas a chur ar shábháilteacht ar bhóithre. Le rialacha an chórais sin, ba cheart an deis a thabhairt d'iarraatasóirí ceadúnais tiomána a fháil sna catagóirí ábhartha sula sroichfear an íosteurainn aoise is gá. Ba cheart, áfach, úsáid na gceadúnas tiomána sin a bheith faoi réir tiománaí a bhfuil taithí aige nó aici a bheith in éineacht leo. Sna cásanna sin, ba cheart cead a thabhairt do na Ballstáit, ar chuíseanna sábháilteachta ar bhóithre, coinníollacha agus rialacha níos déine a shainiu laistigh dá gcríoch maidir leis na ceadúnais tiomána atá eisithe acu.

Leasú

(28) Ba cheart scéim tiomána tionlactha uile-Aontais a thabhairt isteach le haghaidh catagóirí ceadúnas tiomána B, C agus C1 chun feabhas a chur ar shábháilteacht ar bhóithre. Le rialacha an chórais sin, ba cheart an deis a thabhairt d'iarraatasóirí ceadúnais tiomána a fháil sna catagóirí ábhartha sula sroichfear an íosteurainn aoise is gá. Ba cheart, áfach, úsáid na gceadúnas tiomána sin a bheith faoi réir tiománaí a bhfuil taithí aige nó aici a bheith in éineacht leo. Sna cásanna sin, ba cheart cead a thabhairt do na Ballstáit, ar chuíseanna sábháilteachta ar bhóithre, coinníollacha agus rialacha níos déine a shainiu laistigh dá gcríoch maidir leis na ceadúnais tiomána atá eisithe acu.

Leasú 28

Togra le haghaidh Treorach Aithris 29

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(29) Leis an scéim tiomána tionlactha, gan dochar dá sprioc fhoriomlán sábháilteacht ar bhóithre a fheabhsú, ba cheart gairm an tiománaí trucailí a dhéanamh níos inrochtana agus níos tarraigtí do na glúnta óga, chun a bhféidearthachtaí ceirde a leathnú, agus chun cabhrú le dul i ngleic leis an nganntanas tiománaithe laistigh den Aontas. Dá bhrí sin, ba cheart ceadúnais tiomána chatagóir C agus a gceadúnais réamhriachtanais chatagóir B a chumhdach leis.

Leasú

(29) Leis an scéim tiomána tionlactha, gan dochar dá sprioc fhoriomlán sábháilteacht ar bhóithre a fheabhsú, ba cheart gairm an tiománaí trucailí a dhéanamh níos inrochtana agus níos tarraigtí do na glúnta óga, chun a bhféidearthachtaí ceirde a leathnú, agus chun cabhrú le dul i ngleic leis an nganntanas tiománaithe laistigh den Aontas. Dá bhrí sin, ba cheart ceadúnais tiomána chatagóirí C agus C1 agus a gceadúnais réamhriachtanais chatagóir B a chumhdach leis.

Leasú 29

Togra le haghaidh Treorach Aithris 29 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(29a) *Ba cheart an chomhpháirtíocht idir gairmscoileanna agus cuideachtáí iompair agus lóistíochta a dhreasú, lena n-áirítear trí thacaíocht bhuiséadach shonrach ón Aontas agus trí úsáid ioncaim arna chur in áirithe faoi Threoir 2015/413 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle^{1a}, chun dul i ngleic le ganntanas tiománaithe gairmiúla san Aontas. Leis an gcomhpháirtíocht sin, ba cheart deis a thabhairt do thiománaithe gairmiúla amach anseo a bheith níos eoláí ar shochair agus ar dhúshláin na gairme, feabhas a chur ar a scileanna oibriochtúla agus eagraíochtúla agus taithí a fháil, agus ardteicneolaíochtaí agus ardteicníci á n-úsáid ag an am céanna. D'fhéadfai a áireamh i bhfoirm na tacaíochta sin, i measc nithe eile, cómhaoiniú ón Aontas chun cállochtaí áirithe a fháil amhail CPC nó oiliúint thiomnaithe do thiománaithe amach anseo.*

---

^{1a} OVL 68, 13.3.2015, Ich. 9. ELI:
<http://data.europa.eu/eli/dir/2015/413/oj>

Leasú 30

Togra le haghaidh Treorach Aithris 30

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(30) Ba cheart a áirithíú nach gcuirfidh tiománaithe a fhaigheann a gceadúnas tiomána nua i gcatagóir ar leith sábháilteacht ar bhóithre i mbaol mar gheall ar a neamhthaithí. I gcás na

(30) Ba cheart a áirithíú nach gcuirfidh tiománaithe a fhaigheann a gceadúnas tiomána nua i gcatagóir ar leith sábháilteacht ar bhóithre i mbaol toisc go bhfuil taithí acu. I gcás na dtiománaithe

tiománaithe nuacheadúnaithe sin, ba cheart tréimhse phromhaidh 2 bhliain a bhunú, ar lena linn ba cheart iad a chur faoi réir rialacha níos déine agus pionóis ar fud an Aontais agus iad á mbriseadh, mar gheall ar thionchar an alcóil. Ba cheart na pionóis ar iompraíocht den sórt sin a bheith éifeachtach, comhréireach, athchomhairleach agus neamh-idirdhealaitheach agus ba cheart a dhéine atá siad a chur san áireamh, a mhéid is féidir, i spriocanna meántéarmacha agus fadtéarmacha an Aontais maidir le básanna agus gortuithe tromchúiseacha a laghdú faoina leath agus beagnach a dhíothú. A mhéid a bhaineann le haon srianta eile ar thiománaithe nuacheadúnaithe, ba cheart cead a bheith ag na Ballstáit rialacha breise a chur chun feidhme gan bhac ina gcríoch.

nuacheadúnaithe sin, ba cheart tréimhse phromhaidh dhá bhliain ar a laghad a bhunú. I gcás ina bhfuil ceadúnas tiomána bailí cheana féin ag tiománaí nuacheadúnais do chatagóir eile, níor cheart go n-áireofaí sa tréimhse phromhaidh ach an méid a d'fhéadfadh a bheith fágtha de thréimhse phromhaidh an cheadúnais tiomána atá ann cheana, ach níor cheart go mbeadh sí níos giorra ná 6 mhí. Le linn na tréimhse sin, ba cheart rialacha agus pionóis níos déine a chur ar thiománaithe agus iad á mbriseadh, mar shampla, mar gheall ar thionchar alcóil nó drugaí, ar luas, ar úsáid feithiclí neamhúdaraithe, ar mhainneachtain trealamh sábháilteachta a úsáid, nó ar thiomáint gan ceadúnas tiomána bailí. D'fhéadfadh sé go mbeadh ar na húdaráis forfheidhmithe tairseach theicniúil neamhfhuailingthe a bhunú le haghaidh a dtomhas éifeachtach, tairseach nár cheart a bheith níos airde ná 0.2 g/mL, chun nochtadh tionóisceach d'alcól a chur san áireamh. Ba cheart na pionóis ar iompraíocht den sórt sin a bheith éifeachtach, comhréireach, athchomhairleach agus neamh-idirdhealaitheach agus ba cheart a dhéine atá siad a chur san áireamh, a mhéid is féidir, i spriocanna meántéarmacha agus fadtéarmacha an Aontais maidir le básanna agus gortuithe tromchúiseacha a laghdú faoina leath agus beagnach a dhíothú. A mhéid a bhaineann le haon srianta eile ar thiománaithe nuacheadúnaithe, ba cheart cead a bheith ag na Ballstáit rialacha breise a chur chun feidhme gan bhac ina gcríoch.

Leasú 31

Togra le haghaidh Treorach Aithris 31

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(31) Ba cheart caighdeán íosta maidir le rochtain ar ghairm an scrúdaitheora agus riachtanais oiliúna scrúdaitheoirí a bhunú

Leasú

(31) Ba cheart íoschaighdeán a bhunú maidir le rochtain ar ghairm an scrúdaitheora agus na gceanglas oiliúna

chun eolas agus scileanna scrúdaitheoirí a fheabhsú lena n-áiritheofar meastóireacht níos oibiachtúla ar iarratasóirí ar cheadúnais tiomána agus lena mbainfear amach comhchuibhiú níos mó i dtástálacha tiomána. Thairis sin, ba cheart an Coimisiún a chumhachtú gníomhartha tarmligthe a ghlacadh chun na caighdeáin íosta sin a leasú agus a oiriúnú d'aon fhorbairtí teicniúla, oibríochtúla nó eolaíocha sa réimse seo i gcás ina mbeidh gá leis.

scrúdaitheoirí chun feabhas a chur ar eolas agus scileanna scrúdaitheoirí, lena n-áirítear oiliúint ar bhraistint guaise, agus ar an gcaoi sin meastóireacht níos oibiachtúla ar iarratasóirí ar cheadúnais tiomána a áirithiú agus comhchuibhiú níos fearr ar thástálacha tiomána a bhaint amach. Thairis sin, ba cheart an Coimisiún a chumhachtú chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh chun na caighdeáin íosta sin a leasú agus a oiriúnú d'aon fhorbairtí teicniúla, oibríochtúla nó eolaíocha sa réimse seo, lena n-áirítear ardchórais nua cúnta tiománaí, i gcás ina mbeidh gá leis.

Leasú 32

Togra le haghaidh Treorach

Aithris 32

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(32) Ba cheart coincheap an ghnáthchónaithe a shainiú, ar bhealach lena bhféadfar saincheisteanna a thagann chun cinn a réiteach i gcás nach féidir gnáthchónai a bhunú ar bhonn naisc cheirde nó teaghlaigh. Is gá freisin foráil a dhéanamh maidir leis an bhféidearthacht d'iarratasóirí na tástálacha teoriciúla nó praiticiúla a dhéanamh i mBallstát a náisiúntachta i gcás nach dtugann a mBallstát gnáthchónaithe an deis na tástálacha sin a dhéanamh i dteanga oifigiúil an Bhallstáit sin. Ba cheart rialacha sonracha a leagan síos do thaidhleoírí agus dá dteaghlaigh, i gcás ina gceanglaíonn a misean orthu cónaí thar lear ar feadh tréimhse fhada ama.

Leasú

(32) Ba cheart coincheap an ghnáthchónaithe a shainiú, ar bhealach lena bhféadfar saincheisteanna a thagann chun cinn a réiteach i gcás nach féidir gnáthchónai a bhunú ar bhonn naisc cheirde nó teaghlaigh. Is gá freisin foráil a dhéanamh maidir leis an bhféidearthacht d'iarratasóirí na tástálacha teoriciúla nó praiticiúla a dhéanamh i mBallstát a náisiúntachta i gcás nach dtugann a mBallstát gnáthchónaithe an deis na tástálacha sin a dhéanamh i dteanga oifigiúil an Bhallstáit sin. D'fhéadfá rialacha sonracha a bhunú do thaidhleoírí agus dá dteaghlaigh, i gcás ina gceanglaíonn a misean orthu cónaí thar lear ar feadh tréimhse fhada ama, ar choinníoll nach mbeidh rioscaí breise don tsábháilteacht ar bhóithre ag baint leis sin.

Leasú 33

Togra le haghaidh Treorach

Aithris 35 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(35a) *Le linn na n-ullmhúchán don athbhreithniú ar an Treoir seo, ba cheart don Choimisiún measúnú tionchair críochnúil a shainainthint agus a dhéanamh ar bhearta nithiúla a d'fhéadfadh a bheith ann chun í a fheabhsú tuilleadh, amhail córais pointí discoir a thabhairt isteach i ngach Ballstát agus sásraí eifeachtacha a thabhairt isteach le haghaidh a n-aitheantais fhrithpháirtigh agus a n-idir-iniobritheachta le haghaidh forfheidhmiú trasteorann feabhsaithe.*

Leasú 34

Togra le haghaidh Treorach
Aithris 35 b (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(35b) *Ba cheart do na Ballstáit sonraí a roinnt go cothrom maidir lena ndeacheatais i ndáil le bearta sábháilteachta ar bhóithre agus le hoiliúint feasachta riosca, go háirithe a mhéid a bhaineann le tiománaithe nuacheadúnais agus laistigh den oiliúint ar feadh an tsaoil, maidir le córas tacaiochta a úsáid in aghaidh an aoisghrúpa trí idirghabhálacha aiseolais le cruthúnas rannpháirtíochta agus moltaí arna soláthar ag teagascóir tiomána, síceolai tráchta nó scrúdaitheoir tiomána, chomh maith le bearta chun sábháilteacht ar bhóithre a mhéadú i measc úsáideoirí soghonta bóithre.*

Leasú 35

Togra le haghaidh Treorach
Aithris 37

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(37) I gcomhthéacs digitithe de réir a chéile agus uathoibrithe agus na gceanglas maidir le astaíochtaí iompair de bhóthar a laghdú, chomh maith le comhthéacs dhul chun cinn teicneolaíoch leanúnach feithiclí cumhacht-thiomáinte, is gá na tiománaithe uile a choinneáil cothrom le dáta maidir le heolas ar shábháilteacht ar bhóithre agus inbhuanaitheacht. D'fhéadfadh cur chun cinn na hoiliúna ar feadh an tsaoil a bheith ríthábhachtach chun scileanna tiománaithe a bhfuil taithí acu a choinneáil cothrom le dáta i dtéarmaí sábháilteachta ar bhóithre, teicneolaíochtaí nua, éiceathiomáint, rud a chuireann feabhas ar éifeachtúlacht breosla, agus a laghdaíonn astaíochtaí, agus i dtéarmaí bainistíochta luais.

(37) I gcomhthéacs digitiu agus uathoibriú de réir a chéile, ceanglais laghdaithe astaíochtaí an iompair de bhóthar atá níos déine ná riamh, chomh maith le dul chun cinn leanúnach teicneolaíoch feithiclí cumhacht-thiomáinte, is gá gach tiománaí a choinneáil cothrom le dáta ó thaobh eolais faoi theicneolaíochtaí nua, sábháilteacht ar bhóithre agus inbhuanaitheacht. Ba cheart do na Ballstáit iarracht a dhéanamh oiliúint ar feadh an tsaoil a chur chun cinn do thiománaithe agus freastal ar chúrsaí tiomána sábháilte a dhreasú, lena n-áirítear trí idirghabhálacha aiseolais le cruthúnas rannpháirtíochta agus moltaí arna soláthar ag teagascóir tiomána, síceoláí tráchta nó scrúdaitheoir tiomána, ar féidir leo rannchuidiú le soghluaisteacht níos cuimsithí. D'fhéadfadh sé sin a bheith ríthábhachtach chun scileanna tiománaithe a bhfuil taithí acu a choinneáil cothrom le dáta maidir le sábháilteacht ar bhóithre, teicneolaíochtaí nua, tiomáint éiceolaíoch, lena bhfeabhsaítear éifeachtúlacht breosla agus lena laghdaítear astaíochtaí, agus bainistiú luais.

Leasú 36

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 1 – mír 1 – pointe d**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(d) gnéithe áirithe is infheidhme maidir le tiománaithe nuacheadúnaithe.

(d) gnéithe áirithe is infheidhme inter alia maidir le tiománaithe nuacheadúnaithe.

Leasú 37

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 1 – mír 2**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

2. Níl feidhm ag an Treoir seo maidir le feithicí cumhacht-thiomáinte a ghluaiseann ar rotháí nó ar ráillí, ag a bhfuil dhá acastóir ar a laghad, a mbaineann a phríomhfheidhm lena gcumhacht tarraingthe, atá deartha go speisialta chun uirlísí, innealra nó leantóirí áirithe a bhrú, a tharraingt, a iompar nó a fheidhmiú i ndáil le hoibríochtaí talmhaíochta nó foraoiseachta, agus nach bhfuil ina n-úsáid chun daoine nó earraí a iompar de bhóthar nó chun feithicí a úsáidtear chun daoine nó earraí a iompar a tharraingt ar an mbóthar ach feidhm thánaisteach.

2. Gan dochar do cheart na mBallstát catagóirí náisiúnta a chur leis na ceadúnais tiomána a eisíonn siad i gcomhréir le hIarscríbhinn I, níl feidhm ag an Treoir seo maidir le hinnealra soghluaise feinghluaise a thagann faoi raon feidhme Threoir 2006/42/CE, a dheartar nó a thógtar chun obair a dhéanamh, amhail innealra soghluaise nach innealra bóthair é mar a shainmhínítear sa [Rialachán maidir le hinnealra soghluaise nach innealra bóthair é a cheadú agus faireachas margaidh a dhéanamh air ag gluaiseacht ar bhóithre poiblí agus lena leasaítear Rialachán (2023/0090(COD)].

Leasú 38

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 2 – mír 1 – pointe 1**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(1) ciallaíonn ‘ceadúnas tiomána’ doiciméad leictreonach nó fisiceach lena ndeimhnítear an ceart feithicí cumhacht-thiomáinte a thiomáint agus ina sonraítear na coinníollacha faoina bhfuil an sealbhóir údaraithe tiomáint;

(1) ciallaíonn ‘ceadúnas tiomána’ doiciméad lena ndeimhnítear an ceart feithicí cumhacht-thiomáinte a thiomáint agus ina sonraítear na coinníollacha faoina bhfuil an sealbhóir údaraithe tiomáint, bíodh sé i bhformáid fhisiciúil nó dhigiteach, nó sa dá fhormáid sin;

Leasú 39

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 2 – mír 1 – pointe 11 a (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(11a) ciallaíonn ‘otharcharr’ feithicil de chatagóir M atá ceaptha chun daoine breoite nó gortaithe a iompar agus a bhfuil trealamh speisialta aici chun na críche sin, dá dtagraítear faoi ‘Criticir le haghaidh catagóiriú feithicí’, ‘feithicí

*sainchuspóireacha’, in Iarscríbhinn I,
Cuid A, pointe 5.3. a ghabhann le
Rialachán (AE) 2018/858 ó Pharlaimint
na hEorpa agus ón gComhairle^{1a};*

---

*^{1a} Rialachán (AE) 2018/858 ó Pharlaimint
na hEorpa agus ón gComhairle an 30
Bealtaine 2018 maidir le ceadú
mótarfheithiclí agus a leantóiri, agus
córás, compháirteanna agus aonad
teicniúil ar leithligh atá ceaptha le
haghaidh feithiclí den sórt sin, agus
faireachas margaidh orthu, lena
leasaítear Rialacháin (CE) Uimh.
715/2007 agus (CE) Uimh. 595/2009 agus
lena n-aisghairtear Treoir 2007/46/CE
(IO L 151, 14.6.2018, lch. 1).*

Leasú 40

Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 2 – mír 1 – pointe 11 b (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

*(11b) ciallaíonn ‘mótarcharbhán’
catagóir feithicle M ina bhfuil ionad
cóiríochta cónaithe ina bhfuil suíocháin
agus bord, leapacha ar leithligh nó fillte,
saoráidí cócaireachta chomh maith le
cófraí agus spás stórála, a mbeidh gach
ceann diobh daingnithe go docht den
urrann chónaithe, dá dtagraítear faoi
‘Critéir le haghaidh catagóiriú feithiclí’,
‘Feithiclí sainchuspóireacha’, in
Iarscríbhinn I, cuid A pointe 5.1 a
ghabhann le Rialachán (AE) 2018/858;*

Leasú 41

Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 2 – mír 1 – pointe 11 c (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(11c) ciallaíonn ‘feithicil a úsáideann

breoslaí malartacha^{’1a} mótarfheithicil a chumhachtaítear go hiomlán nó go páirteach le breosla malartach, agus atá formheasta, de bhun Rialachán (AE) 2018/858;

Leasú 42

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 2 – mír 2 – pointe 11 d (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(11d) ciallaíonn ‘breoslaí malartacha’ breoslaí nó foinsí cumhachta a fhónann, go páirteach ar a laghad, in ionad foinsí ola iontaise sa soláthar fuinnimh don iompar agus a bhfuil sé d’acmhainn acu cur lena dhícharbónú agus feabhas a chur ar fheidhmíocht chomhshaoil na hearnála iompair ina bhfuil na nithe seo a leanas:

- (a) leictreachas a thomhlaítear i ngach cineál feithicle leictrí;
- (b) hidrigin;
- (c) gás nádúrtha, lena n-áirítear bithmheatán, i bhfoirm ghásach (Gás Nádúrtha Comhbhrúite — GNC) agus i bhfoirm leachtaithe (Gás Nádúrtha Leachtaithe — GNL);
- (d) Gás Peitriliam Leachtaithe (GPL);
- (e) fuinneamh meicniúil ó stóráil ar bord/ó fhoinsí ar bord, lena n-áirítear dramhtheas;
- (f) aon ‘breosla CO₂ neodrach’ eile a chiallaíonn gach breosla a shainmhíntear i dTreoir (AE) 2018/2001 i gcás inar féidir glacadh leis go bhfuil astaiochtaí an bhreosla atá in úsáid (eu) glan-nialasach, rud a chiallaíonn, mar shampla, gur de thionscnamh bithghineach é coibhéis CO₂ an charbóin a ionchorpraítear i gcomhdhéanamh ceimiceach an bhreosla atá in úsáid (eu) agus/nó gur gabhadh é, ionas nach mbeadh sé á astú mar CO₂ san atmaisféar, nó gur gabhadh é ón aer

comhthimpeallach lena n-áirítear:

(i) *breoslaí in-athnuaite agus/nó sintéiseacha, amhail bithbhreosla, bithghás, breosla bithmhaise, breosla iompair leachtach agus gásach in-athnuaite de thionscnamh neamhbhitheolaíoch (RFNBO) nó breosla carbóin athchúrsáilte (RCF);*

(ii) *féadfaidh breoslaí eile nach liostaítear i dTreoir (AE) 2018/2001 teacht faoi réir bhrí breosla atá neodrach ó thaobh CO₂ de ar choinníoll go gcomhlíonann siad na critéir sin agus critéir inbhuanaitheachta na Treorach sin agus na ngníomhartha tarmligthe gaolmhara; agus*

(iii) *measfar gur breosla atá neodrach ó thaobh CO₂ é meascán de dhá bhreosla atá neodrach ó thaobh CO₂ nó níos mó;*

Leasú 43

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 2 – mír 1 – pointe 11 e (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(11e) ciallaíonn ‘tarracóir’ ‘tarracóir’ mar a shainmhínítear in Airteagal 3, pointe 8 de Rialachán (AE) Uimh. 167/2013;

Leasú 44

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 3 – mír 4

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

4. Faoin [dáta glactha + 4 bliana], áiritheoidh na Ballstáit nach n-eiseofar ach ceadúnais tiomána mhóibíleacha mar réamhshocrú. Go dtí an dáta sin, féadfaidh na Ballstáit cinneadh a dhéanamh ceadúnais tiomána mhóibíleacha a eisiúint.

4. Faoin... [dáta glactha+ 4 bliana], áiritheoidh na Ballstáit go n-eiseofar ceadúnas tiomána móibíleach agus ceadúnas tiomána fisiciúil ar aon d'iarratasóirí mar réamhshocrú. Go dtí an dáta sin, féadfaidh na Ballstáit cinneadh a dhéanamh ceadúnais tiomána mhóibíleacha

a eisiúint.

Leasú 45

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 3 – mír 5

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

5. De mhaolú ar mhír 4, arna iarraidh sin don iarratasóir, tabharfaidh na Ballstáit an deis ceadúnas tiomána fisiceach a eisiúint in ionad ceadúnas tiomána móibíleach nó in éineacht leis.

Leasú

5. De mhaolú ar mhír 4, déanfaidh na Ballstáit foráil do cheart d'iarratasóirí arna iarraidh sin dóibh ceadúnas tiomána fisiciúil nó digiteach a thréigean.
Déanfaidh na Ballstáit iarrataí den sórt sin a éascú ó iarratasóirí, agus ní fhéachfaidh siad le tionchar a imirt orthu ar bhealach ar bith.

Leasú 46

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 3 – mír 5 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

5a. De mhaolú ar mhír 5, tabharfaidh na Ballstáit an ceart d'iarratasóirí a thréig ceann d'fhormáidí a gceadúnas tiomána dá dtagraítear i mír 4 eisiúint nó atheisiúint na formáide sin a tréigeadh. Cuirfear aon eisiúint nó atheisiúint formáide a tréigeadh ar fáil gan moill mhíchuí agus tráth nach déanaí ná 2 sheachtain ó dháta na hiarrata ón iarratasóir.

Leasú 47

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 4 – mír 4

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

4. Áiritheoidh na Ballstáit, faoin 19 Eanáir 2030, go gcomhlionfaidh gach ceadúnas tiomána fisiceach arna eisiúint nó

Leasú

4. Áiritheoidh na Ballstáit, faoin 19 Eanáir 2033, go gcomhlionfaidh gach ceadúnas tiomána fisiceach arna eisiúint nó

i gcúrsaíocht ceanglais uile na Treorach seo.

i gcúrsaíocht ceanglais uile na Treorach seo.

Leasú 48

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 4 – mír 5 – fomhír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Féadfaidh na Ballstáit cinneadh a dhéanamh meán stórála (micrishlis) a thabhairt isteach mar chuid den cheadúnas tiomána fisiceach. I gcás ina gcinneann an Ballstát micrishlis a thabhairt isteach mar chuid dá gceadúnas tiomána fisiceach, féadfaidh sé a chinneadh freisin, i gcás ina bhforáltear dó lena dlíthe náisiúnta a bhaineann le ceadúnais tiomána, sonraí a stóráil ar an micrishlis atá sa bhrefis ar an méid a shonraítear i gCuid D d'Iarscríbhinn I.

Leasú

Féadfaidh na Ballstáit cinneadh a dhéanamh meán stórála (micrishlis) a thabhairt isteach mar chuid den cheadúnas tiomána fisiceach. I gcás ina gcinneann an Ballstát micrishlis a thabhairt isteach mar chuid dá gceadúnas tiomána fisiceach, féadfaidh sé a chinneadh freisin, i gcás ina bhforáltear dó lena dlíthe náisiúnta a bhaineann le ceadúnais tiomána, sonraí a stóráil ar an micrishlis atá sa brefreis ar an méid a shonraítear i gCuid D d'Iarscríbhinn I. *Déanfar an tréimhse choinneála do na sonraí pearsanta a stóráiltear sa mhicrishlis a ailíniú, nuair is féidir, le bailócht an cheadúnais tiomána.*

Leasú 49

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 5 – mír 2 – fomhír 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Beidh na feidhmchláir sin bunaithe ar Thiachóga na Céannachta Digití Eorpáí arna n-eisiúint i gcomhréir le Rialachán (AE) Uimh. 910/2014 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁶².

Leasú

Beidh na hiarratais sin bunaithe ar Thiachóga na Céannachta Digití Eorpáí arna n-eisiúint i gcomhréir le Rialachán (AE) Uimh. 910/2014 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁶², agus ba cheart leibhéal iomchuí slándála do na feidhmchláir sin a áirthiú.

---

⁶² Rialachán (AE) Uimh. 910/2014 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Iúil 2014 maidir le ríomh-shainitheantas agus seirbhísí iontaoibhe le

⁶² Rialachán (AE) Uimh. 910/2014 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Iúil 2014 maidir le ríomh-shainitheantas agus seirbhísí iontaoibhe le

Leasú 50

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 5 – mír 3 – fomhír 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Áiritheoidh na Ballstáit nach mbeidh níos mó sonraí ná mar a dtagraítear dóibh i gCuid D d’Iarscríbhinn I sna feidhmchláir leictreonacha, nó i gcás pointeoir a chur i bhfeidhm, nach gcuirfear níos mó ná na sonraí sin ar fáil.

Leasú

Áiritheoidh na Ballstáit nach mbeidh níos mó sonraí ná mar a dtagraítear dóibh i gCuid D d’Iarscríbhinn I sna feidhmchláir leictreonacha.

Leasú 51

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 5 – mír 4 – fomhír 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Áiritheoidh na Ballstáit nach gcoinneoidh an fioraitheoir na sonraí pearsanta is gá chun cearta tiomána shealbhóir an cheadúnais tiomána mhóibíligh a fhíorú agus nach ndéanann údarás eisiúna an cheadúnais tiomána an fhaisnéis a fhaightear trí fhógra a phróiseáil ach amháin chun freagra a thabhairt ar an iarraidh ar fhíorú.

Leasú

Áiritheoidh na Ballstáit nach gcoinneoidh an fioraitheoir na sonraí pearsanta is gá chun cearta tiomána shealbhóir an cheadúnais tiomána mhóibíligh a fhíorú agus nach ndéanann údarás eisiúna an cheadúnais tiomána an fhaisnéis a fhaightear trí fhógra a phróiseáil ach amháin chun freagra a thabhairt ar an iarraidh ar fhíorú. **Déanfar sonrai pearsanta a phróiseáil i gcomhréir le Rialacháin (AE) 2016/679 agus (AE) 2018/1725 agus, i gcás inarb infheidhme, le Treoir 2002/58/CE, lena gcuirtear chun feidhme prionsabail an ‘íoslaghdaithe sonrai’, ‘teorannú de réir cuspóra’ agus ‘cosaint sonrai trí dhearadh agus mar réamhshocrú’, go háirithe maidir le bearta teicniúla.**

Leasú 52

Togra le haghaidh Treorach

Airteagal 5 – mír 5

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

5. Cuirfidh na Ballstáit an Coimisiún ar an eolas maidir le liosta na gcóras náisiúnta ábhartha atá údaraithe chun sonraí agus pointí le haghaidh ceadúnais tiomána a eisiúint. Déanfaidh an Coimisiún, trí chainéal slán, liosta de chórais náisiúnta na mBallstát a chur ar fáil don phobal i bhfoirm ríomhshínithe nó ríomhshéalaithe a bheidh oiriúnach do phróiseáil uathoibrithe.

Leasú

5. Cuirfidh na Ballstáit an Coimisiún ar an eolas maidir le liosta na gcóras náisiúnta ábhartha atá údaraithe chun sonraí le haghaidh ceadúnais tiomána a eisiúint. Déanfaidh an Coimisiún, trí chainéal slán, liosta de chórais náisiúnta na mBallstát a chur ar fáil don phobal i bhfoirm ríomhshínithe nó ríomhshéalaithe a bheidh oiriúnach do phróiseáil uathoibrithe.

Leasú 53

Togra le haghaidh Treorach

Airteagal 5 – mír 7

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

7. Faoin [dáta glactha + 18 mí], glacfaidh an Coimisiún gníomhartha cur chun feidhme lena leagtar síos forálacha mionsonraithe maidir le hidir-inoibritheacht, slándáil agus tástáil ceadúnas tiomána móibíleacha, lena n-áirítear gnéithe fiorúcháin agus an comhéadan le córais náisiúnta. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 22(2).

Leasú

7. Faoin... [dáta an ghlactha+ 18 mí], déanfaidh an Coimisiún gníomhartha cur chun feidhme a ghlacadh lena leagtar síos forálacha mionsonraithe maidir le hidir-inoibritheacht, slándáil agus tástáil ceadúnas tiomána móibíleacha, lena n-áirítear gnéithe fioraithe agus an comhéadan leis na córais náisiúnta agus na ceanglais is gá á gcur san áireamh chun a áirithiú go n-aithneoidh údarás tríú thír na ceadúnais tiomána sin. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 22(2).

Leasú 54

Togra le haghaidh Treorach

Airteagal 5 – mír 7 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

7a. Tabharfaidh an Coimisiún

cúnamh ina leith sin do na Ballstáit ar cheart dóibh oibriú le chéile chun an ceadúnas tiomána móibíleach Eorpach a úsáid agus a aithint ar fud an domhain trí leasú a dhéanamh ar Choinbhinsiún na Ginéive um Thrácht ar Bhóithre an 19 Meán Fómhair, 1949, ar an gCoinbhinsiún Idirnáisiúnta um Mótariompar an 24 Aibreán 1926 agus ar Choinbhinsiún Vín um Thrácht ar Bhóithre an 8 Samhain, 1968.

Leasú 55

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 6 – mír 1 – pointe a – mír 2 – fleasc 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

- feithiclí dhá roth nó feithiclí trí rotha ag bhfuil uasluas dearaidh nach mó ná 45 km/h (seachas iad siúd ag a bhfuil uasluas dearaidh atá cothrom le 25 km/h nó faoina bhun);

Leasú

- feithiclí dhá roth nó feithiclí trí roth nach mó ná 45 km/h a n-uasluas dearaidh agus nach mó ná 4 kW a nglanchumhacht uasta (seachas iad siúd a bhfuil uasluas dearaidh níos lú ná 25 km/h acu);

Leasú 56

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 6 – mír 1 – pointe b – pointe i – fleasc 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

- gluaisrothair nach bhfuil toilleadh sorcóra níos mó ná 125 ceintiméadar ciúbach acu, nach bhfuil cumhacht níos mó ná 11 kW iontu agus nach bhfuil cóimheas cumhachta le meáchan níos mó ná 0,1 kW/kg acu;

Leasú

- gluaisrothair nach mó ná 125 ceintiméadar ciúbach a dtoilleadh sorcóra, nach mó ná 11 kW a nglanchumhacht uasta agus nach mó a gcóimheas cumhachta/meáchain ná 0,1 kW/kg;

Leasú 57

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 6 – mír 1 – pointe b – pointe i – fleasc 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

- trírothaigh chumhachtaithe nach bhfuil cumhacht níos mó ná 15 kW iontu;

- trírothaigh chumhachtaithe a bhfuil glanchumhacht uasta nach mó ná 15 kW acu;

Leasú 58

Togra le haghaidh Treorach

Airteagal 6 – mír 1 – pointe b – pointe ii – fleasc 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

- gluaisrothair nach bhfuil cumhacht níos mó ná 35 kW iontu agus nach bhfuil címheas cumhachta le meáchan níos mó ná 0,2 kW/kg acu agus nach bhfuil díorthaithe ó fheithicil níos mó ná 70 kW.

- gluaisrothair nach mó a nglanchumhacht uasta ná 35 kW agus nach mó a gcímheas cumhachta/meáchain ná 0,2 kW/kg agus nach bhfuil díorthaithe ó fheithicil níos mó ná 70 kW;

Leasú 59

Togra le haghaidh Treorach

Airteagal 6 – mír 1 – pointe b – pointe iii – fleasc 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

- trírothaigh chumhachtaithe a bhfuil cumhacht níos mó ná 15 kW acu;

- trírothaigh chumhachtaithe a bhfuil glanchumhacht uasta níos mó ná 15 kW acu;

Gan dochar d'fhorálacha na rialacha cineálcheadaithe maidir leis na feithiclí lena mbaineann, féadfar mótarfheithiclí sna catagóirí dá dtagraítear i bpointe (a) agus i bpointe (b) a chomhcheangal le leantóir ag a bhfuil uasmhais údaraithe nach mó ná leath mheáchan mhais neamhualaithe na feithicle tarraingthe;

Leasú 60

Togra le haghaidh Treorach

Airteagal 6 – mír 1 – pointe c – pointe viii – fleasc 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

- mótarfheithicí atá deartha agus tógha chun lón nach mó ná 16 phaisinéir a iompar i dteannta an tiománaí agus nach mó iad ná 8 méadar ar fad ar a mhéad.

- mótarfheithicí atá deartha agus tógha chun níos mó ná 8 bpaisinéir agus nach mó ná 16 phaisinéir a iompar i dteannta an tiománaí agus nach mó ná 8 méadar a bhfad uasta.

Leasú 61

Togra le haghaidh Treorach

Airteagal 6 – mír 1 – pointe c – pointe xi a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(xia) catagóir T:

- *gach tarracóir ar rotháí; déantar gach catagóir tarracóra ar rotháí a thuairiscítear i bpointe xi b (nua) go dtí xi h (nua) a fhór líonadh ag an deireadh le hinnéacs ‘a’ nó ‘b’ de réir a luais dearaidh;*
- *“a” le haghaidh tarracóirí ar rothá ag a bhfuil uasluas dearaidh is lú ná 40 km/h nó cothrom leis;*
- *‘b’ le haghaidh tarracóirí ar rotháí ar mó ná 40 km/h an t-uasluas dearaidh;*

Leasú 62

Togra le haghaidh Treorach

Airteagal 6 – mír 1 – pointe c – pointe xi b (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(xib) catagóir T1:

- *tarracóirí ar rotháí, nach lú ná 1 150 mm leithead rian an acastóra is gaire don tiománaí, ar mó ná 600 kg an mhais gan ualach in ord reatha, agus nach mó ná 1 000 mm an scóip ón talamh;*

Leasú 63

Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 6 – mír 1 – pointe c – pointe xi c (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(xic) catagóir T2:

– *tarracóirí ar rotháí ar lú ná 1 150 mm leithead iosta na rianta, ar mó ná 600 kg an mhais gan ualach in ord reatha, nach mó ná 600 mm an scóip ón talamh; i gcásanna inar airde mheáchanlár an tarracóra (arna tomhas i gcoibhneas leis an talamh) arna roinnt ar mheánleithead iosta rian gach acastóra ar leithligh ná 0,90 agus, beidh teorainn 30 km/h leis an uasluas dearaidh;*

Leasú 64

Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 6 – mír 1 – pointe c – pointe xi d (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(xid) catagóir T3':

– *tarracóirí ar rotháí nach mó ná 600 kg a mais gan ualach in ord reatha;*

Leasú 65

Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 6 – mír 1 – pointe c – pointe xi e (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(xie) catagóir T4:

– *tarracóirí sainchuspóireacha ar rotháí;*

Leasú 66

Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 6 – mír 1 – pointe c – pointe xi f (nua)

(xif) *catagóir T4.1:*

– *tarracóirí atá deartha chun oibriú le barra a fhásann go hard, amhail finiúnacha. Bíonn fonnadh ardaithe nó cuid den fhonnadh ardaithe iontu, rud a fhágann gur féidir leo dul ar aghaidh i gcomhthreo leis an mbarr agus na rothair ar gach aon taobh den líne bairr nó de na línte bairr. Tá sé beartaithe iad a úsáid le huirlísí a iompar nó a oibriú, uirlísí is féidir a shocrú ar aghaidh an tarracóra, idir na hacastóirí, ar a chúl, nó ar ardán. Nuair a bhíonn an tarracóir sa staid oibre, is mó ná 1 000 mm an scóip ón talamh go hingearach leis na línte bairr. Má tá airde mheáchanlár an tarracóra, arna tomhas i gcoibhneas leis an talamh, agus ag úsáid bonn atá socraithe mar is iondúil, arna roinnt ar mheánleithead íosta rian gach acastóra ar leithligh níos mó ná 0,90, bíonn teorainn 30 km/h leis an uasluas dearaidh;*

Leasú 67

Togra le haghaidh Treorach

Airteagal 6 – mír 1 – pointe c – pointe xi g (nua)

(xig) *catagóir T4.2:*

– *tarracóirí arb iad a bpriomhthréithe a dtóisí móra, atá beartaithe go príomha chun oibriú ar limistéir mhóra de thalamh feirme;*

Leasú 68

Togra le haghaidh Treorach

Airteagal 6 – mír 1 – pointe c – pointe xi h (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(xih) catagóir T4.3:

— *tarracóirí faoi thiomáint ceithre roth a bhfuil a dtrealamh idirmhalartaithe beartaithe le haghaidh úsáide talmhaiochta nó foraoiseachta agus arb iad a saintréithe fráma tacaiochta, atá feistithe le cumhachtdúiseacht amháin nó níos mó, agus mais nach mó ná 10 dtonna atá ceadaithe go teicniúil, agus ar lú ná 2,5 an cóimheas idir an mhais sin agus an uasmhais gan ualach agus iad in ord reatha ag a bhfuil an meáchanlár is lú ná 850mm arna tomhas i gcoibhneas leis an talamh ag úsáid bonn atá feistithe mar is iondúil;*

Leasú 69

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 6 – mír 2 – fomhír 1**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Le réamhthoiliú ón gCoimisiún, a dhéanfaidh measúnú ar thionchar an bhirt atá beartaithe maidir le sábhálteachta ar bhóithre, féadfaidh n a Ballstáit cineálacha sonracha áirithe feithiclí cumhacht-thiomáinte a eisiamh ó chur i bhfeidhm an Airteagail seo, lena n-áirítéar feithiclí speisialta le haghaidh daoine faoi mhíchumas.

Leasú

Le comhaontú roimh ré ón gCoimisiún, a dhéanfaidh measúnú ar thionchar an bhirt atá beartaithe ar shábhálteachta ar bhóithre, féadfaidh na Ballstáit cineálacha sonracha áirithe feithiclí cumhacht-thiomáinte a eisiamh ó chur i bhfeidhm an Airteagail seo, lena n-áirítéar feithiclí speisialta do dhaoine faoi mhíchumas nó feithiclí a úsáidtear in earnáil na tógála a aicmítear inter alia mar innealra soghluaiste nach innealra bóthair iad.

Leasú 70

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 7 – mír 1 – pointe a**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(a) 16 bliana i gcás chatagóirí AM, A1 agus B1;

Leasú

(a) 16 bliana i gcás chatagóirí AM, **A1, B1 agus T**;

Leasú 71

Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 7 – mír 1 – pointe d a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(da) gan dochar do na himthosca a leagtar amach in Airteagal 6(1) de Threoir (AE) 2022/2561, 18 mbliana le haghaidh chatagóirí C, CE, D1 agus D1E, do thiománaithe gairmiúla a úsáideann ceadúnas tiomána go náisiúnta agus go hidirnáisiúnta ar choinníoll go mbeidh Deimhniú um Inniúlacht Ghairmiúil (CPC) acu;

Leasú 72

Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 7 – mír 1 – pointe e a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(ea) gan dochar do na himthosca a leagtar amach in Airteagal 6(1) de Threoir (AE) 2022/2561, 21 bliain do chatagóirí D agus DE, do thiománaithe gairmiúla a úsáideann ceadúnas tiomána go náisiúnta agus go hidirnáisiúnta ar choinníoll go mbeidh Deimhniú um Inniúlacht Ghairmiúil (CPC) acu.

Leasú 73

Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 7 – mír 2 – pointe b

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(b) i gcás chatagóir B1, suas le 18 mbliana d'aois;

(b) i gcás chatagóir B1, suas le 18 mbliana d'aois;

Ní fhéadfaidh na Ballstáit ceadúnas tiomána a eisiúint le haghaidh chatagóir B1 le haghaidh iarrthóir thar 21 bliain i

gcás na bhfeithicí dá dtagraítear in Airteagal 9(4), an chéad fhomhír, pointe (c), agus faoi na coinníollacha dá bhforáiltear sa mhír sin.

Leasú 74

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 7 – mír 3 – pointe a

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

- (a) feithicí arna n-úsáid ag an tseirbhís dóiteáin agus feithicí arna n-úsáid chun an t-ord poiblí a choimeád;

Leasú

- (a) feithicí arna n-úsáid ag an tseirbhís dóiteáin, cosaint shibhialta agus feithicí arna n-úsáid chun an t-ord poiblí a choimeád;

Leasú 75

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 7 – mír 3 – fomhír 1 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

Féadfaidh na Ballstáit aitheantas frithpháirteach a thabhairt ar a gcríoch do bhailíocht ceadúnas tiomána arna n-eisiúint do thiománaithe faoi na haoiseanna íosta mar a leagtar amach sa mhír seo.

Leasú 76

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 7 – mír 4 – fomhír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

Ceadúnais tiomána a eisítear i gcomhréir le míreanna 2 agus 3, ní bheidh siad bailí ach amháin ar chríoch an Bhallstáit eisiúna go dtí go mbeidh an teorainn aoise íosta bainte amach ag sealbhóir an cheadúnais mar a leagtar amach i mír 1.

Ceadúnais tiomána a eisítear i gcomhréir le mír 2, ní bheidh siad bailí ach amháin ar chríoch an Bhallstáit eisiúna go dtí go mbeidh an teorainn aoise íosta bainte amach ag sealbhóir an cheadúnais mar a leagtar amach i mír 1.

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 7 – mír 5 – fomhír 1**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

*De mhaolú ar mhír 1, pointí (d) agus (e),
den Airteagal seo, i gcás ina bhfuil
deimhniú ar inniúlacht ghairmiúil dá
dtagraítear in Airteagal 6 de Threoir (AE)
2022/2561 ag iarrthóir, is í seo a leanas
an aois iosta le haghaidh ceadúnas
tiomána a eisiúint:*

scriosta

- (a) *i gcás chatagóirí C agus CE, na haoiseanna iosta dá bhforáiltear in Airteagal 5(2), pointe (a)(i) de Threoir (AE) 2022/2561;*
- (b) *i gcás chatagóirí D1 agus D1E, na haoiseanna iosta dá bhforáiltear in Airteagal 5(3), pointe (a)(i), an dara fomhír, den Treoir sin;*
- (c) *i gcás chatagóirí D agus DE, na haoiseanna iosta dá bhforáiltear in Airteagal 5(3), pointe (a)(i), an chéad fhomhír, Airteagal 5(3), pointí (a) agus (b), den Treoir sin.*

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 8 – mír 1 – fomhír 1**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

Ceadúnais tiomána a eisiatar do dhuine atá faoi réir coinníoll amháin nó níos mó faoina bhfuil an duine sin údaraithe tiomáint, déanfaidh na Ballstáit na ceadúnais sin a mharcáil. Chuige sin, úsáidfidh na Ballstáit cóid chomhfhreagracha an Aontais dá bhforáiltear i gCuid E d'Iarscríbhinn I. Féadfaidh siad cóid náisiúnta a úsáid freisin le haghaidh coinníollacha nach

Ceadúnais tiomána a eisiatar do dhuine atá faoi réir coinníoll amháin nó níos mó faoina bhfuil an duine sin údaraithe tiomáint, déanfaidh na Ballstáit na ceadúnais sin a mharcáil. Chuige sin, úsáidfidh na Ballstáit cóid chomhfhreagracha an Aontais dá bhforáiltear i gCuid E d'Iarscríbhinn I. Féadfaidh siad cóid náisiúnta a úsáid freisin le

gcumhdaítear le Cuid E d'Iarscríbhinn I.

haghaidh coinníollacha nach
gcumhdaítear le hIarscríbhinn I,
Cuid E, agus, i gcás ina ndéanann
siad amhlaidh, tuairisceoidh siad an
méid sin don Choimisiún gan
mhoill, mar aon le mionsonraí faoi
na cóid agus na cásanna ina n-
úsáidtear iad, ar theacht i bhfeidhm
na Treorach seo agus i gcás ina
gcuirfear leis na cóid atá ann
cheana [ina dhiaidh sin] nó ina
ndéanfar modhnuithe ar na cóid sin.

Leasú 79

Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 9 – mír 2 – pointe a a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(aa) beidh ceadúnais arna n-eisiúint do chatagóirí B, BE, C, C1E, CE, D, D1E nó DE bailí do chónaisc feithicli i gcatagóir T;

Leasú 80

Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 9 – mír 2 – pointe c a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(ca) beidh ceadúnais arna n-eisiúint do chatagóir CE agus do chatagóir DE bailí do chatagóirí C agus D faoi seach;

Leasú 81

Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 9 – mír 2 – pointe d a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(da) beidh ceadúnais arna n-eisiúint do

*chatagóir C1E agus do chatagóir D1E
bailí do chatagóirí C1 agus D1 faoi seach;*

Leasú 82

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 9 – mír 2 – pointe h

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(h) 2 bliain tar éis ceadúnas tiomána a eisiúint den chéad uair, ar ceadúnas é a deonaíodh le haghaidh chatagóir B, beidh sé bailí i gcás tiomáint na bhfeithiclí breosla ionadúil dá dtagraítear in Airteagal 2 de Threoir 96/53/CE ón gComhairle¹³ ag a bhfuil mais údaraithe uasta os cionn 3 500 kg ach nach mó ná 4 250 kg gan leantóir

Leasú

(h) 2 bliain tar éis eisiúint ceadúnais tiomána, a deonaíodh le haghaidh chatagóir B, den chéad uair, beidh sé bailí chun na feithiclí breosla ionadúil a thiomáint, dá dtagraítear in Airteagal 2 [11c] den Treoir seo le haghaidh chatagóirí M agus N a bhunaítear le Rialachán AE 2018/858, atá ceaptha lena n-úsáid ar bhóithre poiblí, lena n-áirítear iad siúd a dearadh agus a tógadh i gcéim amháin nó níos mó, ag a bhfuil uasmhais údaraithe os cionn 3 500 kg ach nach mó ná 4 250 kg gan leantóir, agus le haghaidh iompar paisinéirí ag a bhfuil uastoilleadh suíochán ocht suíochán seachas an tiománaí. *Féadfar leantóir nó leathleantóir a chomhcheangal leis na feithiclí sin agus uasmhais údaraithe an chónaisc sin nach mó ná 5 000 kg a bheith ag gabháil leo;*

---

⁶³ Treoir 96/53/CE ón gComhairle an 25 Iúil 1996 lena leagtar síos na toisí údaraithe uasta sa trácht náisiúnta agus idirnáisiúnta agus na meáchain údaraithe uasta sa trácht idirnáisiúnta le haghaidh feithiclí bóthair áirithe ag gluaiseacht laistigh den Chomhphobal (IO L 235, 17.9.1996, lch. 59).

---

⁶³ Treoir 96/53/CE ón gComhairle an 25 Iúil 1996 lena leagtar síos na toisí údaraithe uasta sa trácht náisiúnta agus idirnáisiúnta agus na meáchain údaraithe uasta sa trácht idirnáisiúnta le haghaidh feithiclí bóthair áirithe ag gluaiseacht laistigh den Chomhphobal (IO L 235, 17.9.1996, lch. 59).

Leasú 83

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 9 – mír 2 – pointe h a (nua)

(ha) 2 bhliain tar éis eisiúint ceadúnais tiomána do chatagóir B den chéad uair, beidh sé bailí le haghaidh otharcharranna a thiomáint mar a shainmhínítear in Airteagal 2 [(11d)] agus feithiclí úsáide speisialta eile, chomh maith le mótarcharbháin, mar a shainmhínítear in Airteagal 2 [(11b)] den Treoir seo atá suas le 4 250 kg;

Sna tuarascálacha tréimhsíúla chuig Parlaimint na hEorpa agus chuig an gComhairle dá dtagraítear in Airteagal 20 den Treoir seo, déanfaidh an Coimisiún athbhreithniú ar thionchar an dul chun cinn teicneolaíochta i réimse an trealaimh leighis éigeandála agus/nó úsáid breoslai malartacha ar mhais iomlán na n-otharcharranna. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 21 den Treoir seo chun an Treoir seo a leasú trí uasmheáchan na n-otharcharranna a thabhairt cothrom le dáta bunaithe ar chonclúidí na dtuarascálacha tréimhsíúla sin.

Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh, i gcomhréir le hAirteagal 21, chun an Treoir seo a leasú trí uasmheáchan na bhfeithiclí dá dtagraítear sa chéad fhomhír den phointe seo a thabhairt cothrom le dáta chun tionchar an dul chun cinn teicniúil agus forbairt breoslai malartacha le haghaidh otharcharranna a chur san áireamh;

Leasú 84

Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 9 – mír 2 – pointe h b (nua)

(hb) 2 bliain tar éis ceadúnas tiomána a dheonú le haghaidh chatagóir BE, a eisíodh den chéad uair, údaróidh sé feithiclí breosla ionadúil a thiomáint, mar a shainmhínítear in Airteagal 2 (11c) den Treoir seo le haghaidh chatagóirí M agus N a bhunaítear le Rialachán AE 2018/858, a bhfuil sé beartaithe iad a úsáid ar bhóithre poiblí, lena n-áirítear feithiclí a dearadh agus a tógadh i gcéim amháin nó níos mó, ag a bhfuil uasmhais údaraithe os cionn 3 500 kg ach nach mó ná 4 250 kg gan leantóir. Féadfar leantóir nó leathleantóir a chomhcheangal leis na feithiclí sin i gcás nach mó ná 3 500 kg uasmhais údaraithe an leantóra nó an leathleantóra;

Leasú 85

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 9 – mír 2 – pointe h b (nua)**

(hc) 3 bliana tar éis ceadúnas tiomána a deonaíodh do chatagóir C1 a eisiúint den chéad uair, beidh sé bailí chun feithiclí breosla ionadúil a thiomáint, mar a shainmhínítear in Airteagal 2 [(11c)] den Treoir seo, ag a bhfuil uasmhais údaraithe os cionn 7 500 kg ach nach mó ná 8 250 kg gan leantóir agus atá deartha agus tógha chun lón nach mó ná ochtar paisinéiri a iompar i dteannta an tiománaí. Féadfar leantóir nach mó ná 750 kg a uasmhais údaraithe a chomhcheangal leis na feithiclí sin;

Leasú 86

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 9 – mír 2 – pointe h d (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(hd) 3 bliana tar éis eisiúint ceadúnais tiomána do chatagóir C1E den chéad uair, beidh sé bailí chun feithiclí breosla ionadúil dá dtagraítear in Airteagal 9(2), pointe (hc) agus a leantóir nó a leathleantóir a thiomáint ar mó ná 750 kg a uasmhais údaraithe ar choinníoll nach mó ná 12 750 kg mais údaraithe an chónaisc;

Leasú 87

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 9 – mír 2 – pointe h e (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(he) 2 bhliaín tar éis ceadúnas tiomána a dheonú do chatagóir ceadúnais T (chun tarracóirí a thiomáint le leantóirí), den chéad uair, féadfaidh na Ballstáit ceadúnas a eisiúint sa chatagóir BE do shealbhóir cheadúnas den sórt sin de chatagóir T. Ní gá do thiománaithe a cháilíonn don rial seo tástáil teoirice breise a dhéanamh, ach ní mór dóibh a scileanna agus a n-iompraíocht a chruthú i dtástáil tiomána i gcomhréir le coinníollacha scrúdaithe chatagóir BE;

Leasú 88

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 9 – mír 2 – pointe h f (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(hf) 3 bliana tar éis ceadúnas tiomána a deonaíodh do chatagóir D1 a eisiúint den chéad uair, beidh sé bailí d’fheithiclí a dearadh agus a tógadh chun lón nach mó ná 22 phaisinéir a iompar i dteannta an tiománaí agus nach mó ná 8 méadar a bhfad ar a mhéad.

Leasú 89

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 9 – mír 2 – fomhír 1 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

Sa dara tuarascáil cur chun feidhme uaidh chuig Parlaimint na hEorpa agus chuig an gComhairle dá dtagraítear in Airteagal 20 den Treoir seo, déanfaidh an Coimisiún measúnú ar thionchar fhorbairt agus úsáid feithiclí breosla ionadúil agus/nó ar chur i bhfeidhm [pointe (h) go pointe (hd) den Airteagal seo] ar shábháilteacht ar bhóithre. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 21 chun an Treoir seo a leasú trí thairseacha maise feithiclí breosla ionadúil a thabhairt cothrom le dáta.

Leasú 90

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 9 – mír 4 – fomhír 1 – pointe c

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(c) feithiclí i gcatagóir B ag a bhfuil mais údaraithe uasta de 2 500 kg agus luas uasta atá teoranta go fisiceach go 45 km/h ag tiománaithe faoi bhun 21 bliain d'aois ag a bhfuil ceadúnas tiomána arna dheonú le haghaidh chatagóir B1.

(c) feithiclí de chatagóir B ag a bhfuil uasmhais údaraithe nach mó ná 2 500 kg agus uasluas atá teoranta go teicniúil do 45 km/u ag tiománaithe faoi bhun 21 bliain d'aois agus a bhfuil ceadúnas tiomána acu a deonaídhe do chatagóir B1.

Leasú 91

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 9 – mír 4 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

4a. Beidh na Ballstáit i dteideal údarú a thabhairt feithiclí de chatagóir D nó de

chatagóir D1 a thiomáint ina gcríoch do shealbhóirí ceadúnais tiomána a deonaíodh do chatagóir C, ar choinníoll nach n-iompraítear aon duine eile san fheithicil agus gur duine é an tiománaí a dhéanann an tástáil ródacmhainneachta i gcomhréir le Treoir 2014/45/AE, nó meicneoir de chuid an tsiopa deisiúcháin gluaiseán a dhéanann turas tástála, laistigh de raon 5 km ón siopa deisiúcháin, a luaithe a bheidh an fheithicil deisithe, nó chun críocha cothabhála nó tiomána cigireachta. Cuirfidh na Ballstáit an Coimisiún ar an eolas maidir le haon údaruithe a dheonaítear i gcomhréir leis an mír seo.

Leasú 92

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 10 – mír 1 – pointe b – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

d’éisigh leo i dtástáil teoirice amháin maidir le catagóir AM; *Féadfaidh na Ballstáit a cheangal ar iarratasóirí tástáil scileanna agus iompraíochta a dhéanamh agus dul faoi scrúdú Leighis don chatagóir seo.*

Leasú

maidir le catagóir AM:

- (i)   *tá pas faighte acu i dtástáil teoirice agus i dtástáil scileanna agus iompraíochta,*
- (ii)   *caithfidh siad scrúdú sláinte a dhéanamh.*

Leasú 93

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 10 – mír 1 – pointe b a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

- (ba)   *le haghaidh chatagóir A1;*
- (i)   *d’éisigh le hiarratasóirí i dtástáil teoirice agus i dtástáil scileanna agus*

*iompraíochta,
(ii) tabharfaidh iarratasóirí faoi
scrúdú sláinte.*

Leasú 94

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 10 – mír 1 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

*1a. Glacfaidh na Ballstáit na
forálacha is gá chun a áirithiú go
ndéantar daoine atá faoi mhíchumas agus
a ndéantar a dtástáil i bhfeithicil atá
oiriúnaithe dá míchumas a dhíolmhú ó
chúraimí a dhéanamh nach luionn lena
míchumas.*

Réasúnú

*Coinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar Chearta Daoine faoi Mhíchumas a chuireann
d'oibleagáid ar na Ballstáit gach beart iomchuí reachtach, riarrachán agus eile a dhéanamh
chun na dlithe, na rialacháin, na nósanna agus na cleachtais atá ann cheana agus atá ina
bhfoinse idirdhealaithe in aghaidh daoine faoi mhíchumas a leasú nó a dhíothú. Tá an foráil
seo ginearálta in aon turas ionas nach gá gach lagú a d'fhéadfadh a bheith ann a liostú agus,
ina ionad sin, é a fhágáil faoi dhiscréid -agus oibleagáid- an scrúdaitheora chun na díolúintí
is infheidhme a chinneadh maidir le lagú an iarratasóra ar bhonn cás ar chás.*

Leasú 95

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 10 – mír 2 – fomhír 1 – an chuid réamhráiteach

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

Is é seo a leanas fad bhailíocht riarracháin
na gceadúnas tiomána a eisíonn na
Ballstáit:

Is mar seo a leanas a bheidh íosfhad
bhailíocht riarracháin na gceadúnas tiomána
arna n-eisiúint ag na Ballstáit:

Leasú 96

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 10 – mír 2 – fomhír 1 – pointe a

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

- (a) 15 bliana i gcás chatagóirí AM, A1, A2, A, B, B1 agus BE;

Leasú

- (a) 15 bliana i gcás chatagóirí AM, A1, A2, A, B, B1, BE agus T.

Leasú 97

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 10 – mír 2 – fomhír 6

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Laghdóidh na Ballstáit an tréimhse bailíochta riarrachán do cheadúnais tiomána a leagtar amach sa chéad fhomhír chuig 5 bliana nó níos lú le haghaidh ceadúnais tiomána sealbhóirí a bhfuil cónaí orthu ar a gcrioch a bhfuil aois 70 bliain bainte amach acu, chun seiceálacha leighis nó bearta ar leith eile a chur i bhfeidhm níos minice, lena n-áirítear cursáí athnuachana. Ní chuirfear an tréimhse bailíochta riarrachán sin i bhfeidhm ach ar athnuachan an cheadúnais tiomána.

Leasú

scriosta

Leasú 98

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 10 – mír 6 – fomhír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Agus ceadúnais tiomána i gcatagóirí AM, A, A1, A2, B, B1 agus BE á n-eisiúint nó á n-athnuachan acu, féadfaidh na Ballstáit scrúdú a éileamh ina gcuirfear i bhfeidhm na caighdeáin íosta oriúnachta coirp agus meabhráí don tiomáint a leagtar amach in Iarscríbhinn III in ionad an fhéinmheasúnaithe a leagtar síos i bpointe 3 den Iarscríbhinn sin. Sa chás sin, cumhdaítear na héagumais liachta uile a luaitear in Iarscríbhinn III leis an scrúdú leighis.

Leasú

Agus ceadúnais tiomána á n-eisiúint nó á n-athnuachan i gcatagóirí AM, A, A1, A2, B, B1 agus BE, ceanglóidh na Ballstáit scrúdú a dhéanamh ar na híoschaighdeáin folláine coirp agus intinne don tiomáint a leagtar amach in Iarscríbhinn III a chur i bhfeidhm trí thuairim leighis réasúnaithe a fháil ó údarás leighis a bhfuil a inniúlacht ábhartha do chastacht ceann amháin nó níos mó de na neamhchumais fhéidearthá a luaitear in Iarscríbhinn III as a bhféadfadh an tiománaí a bheith ag fulaingt de bhreis ar an bhféinmheasúnú a leagtar síos i bpointe 3 den Iarscríbhinn sin. Sa chás sin,

cumhdaítear na héagumais liachta uile a lúaitear in Iarscríbhinn III leis an scrúdú leighis. *Ainmneoidh na Ballstáit an t-údarás liachta a bheidh freagrach as an scrúdú sin agus as an nós imeachta a bheidh le leanúint.*

Leasú 99

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 10 – mír 6 – fomhír 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

Glacfaidh an Coimisiún gníomhartha cur chun feidhme faoin [dáta glactha + 18 mí] lena leagtar amach inneachar an fhéinmheasúnaithe dá dtagraítear i bpointe 3 d'Iarscríbhinn III agus lena gcumhdaítear na héagumais liachta uile a lúaitear san Iarscríbhinn sin. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlaicadh i geomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 22(2).

scriosta

Leasú 100

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 10 – mír 6 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

6a. Bunóidh na Ballstáit treoirlínte fianaise-bhunaithe do Chleachtóirí Ginearálta agus do dhochtúirí teaghlaigh chun iad siúd a d'fhéadfadh a bheith i mbaol carr a thiomáint a shainaithint, agus oibreoidh siad i gcomhar leis na húdaráis cheadúnúcháin.

Leasú 101

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 10 – mír 6 b (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

6b. Forbróidh na Ballstáit feachtas náisiúnta íogaireachta chun feasacht a mhúscailt i measc an phobail i gcoitinne maidir le comharthaí meabhracha nó fisiceacha a d'fhéadfadh duine a chur i mbaol feithicil a thiomáint.

Leasú 102

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 10 – mír 7 – fomhír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

Ní bheidh cead ag aon duine níos mó ná aon cheadúnas tiomána fisiceach amháin a bheith aige. Féadfaidh duine roinnt cheadúnas tiomána móibíleach a bheith aige, r sin féin, ar choinníoll gurb é an Ballstát céanna a eisíonn iad.

Ní bheidh cead ag aon duine níos mó ná aon cheadúnas tiomána amháin a bheith aige. Féadfaidh duine, mar sin féin, **ceadúnas** tiomána móibíleach **a stóráil ar roinnt gléasanna**.

Leasú 103

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 10 – mír 8 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

8a. Déanfaidh an Coimisiún Eorpach, ar bhonn comhairle ó shaineolaithe, cúrsa oiliúna ar líne a fhorbairt do chleachtóirí ginearálta a chuirfidh ar a gcumas measúnú a dhéanamh ar gach gné d'oiriúnacht an iarratasóra chun tiomána.

Réasúinú

Faoi láthair, is minic a bhíonn ar thiománaithe gairmiúla cuairt a thabhairt ar dhochtúirí éagsúla chun measúnú a dhéanamh ar a n-oiriúnacht chun tiomáint. Chuirfeadh oiliúint ar líne ar chumas cleachtóirí ginearálta a bheith ina “n-ionad ilfhreastail”.

Leasú 104

Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 11 – mír 3

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

3. An Ballstát a bheidh ag déanamh an mhalartaithe, cuirfidh sé an seancheadúnas ar ais chuig údaráis an Bhallstáit a d'eisigh é agus sonróidh sé na cúiseanna leis sin.

Leasú

3. An Ballstát a dhéanann ceadúnas tiomána fisiciúil a mhalartú, cuirfidh sé an seancheadúnas ar ais chuig údaráis an Bhallstáit a d'eisigh é agus tabharfaidh sé na cúiseanna leis sin. Cuirfidh an Ballstát atá ag malartú an cheadúnais tiomána údaráis an Bhallstáit eisiúna ar an eolas, agus sonróidh sé na cúiseanna atá leis an malartú sin. *Áiritheoidh na Ballstáit a d'eisigh an ceadúnas tiomána ar dtús nach féidir breathnú ar an seancheadúnas tiomána móibíleach a thuilleadh. Chun críocha cumarsáide, bainfidh na Ballstáit úsáid as lónra an Aontais um cheadúnais tiomána dá dtagraítear in Airteagal 19, mír (1).*

Leasú 105

Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 11 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

Airteagal 11a

Ceadúnas tiomána eatramhach

1. *Le linn athsholáthair, athnuachan nó malartú ceadúnais tiomána, eiseoidh an Ballstát atá ag feidhmiú an athsholáthair, an athnuachan nó an malartú ceadúnas tiomána eatramhach i bhfoirm deimhnithe, fiú más é an Ballstát céanna é a d'eisigh an ceadúnas roimhe sin. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh faoin 31 Nollaig 2025 i gcomhréir le hAirteagal 21 chun an Treoir seo a fhirlionadh trí fhoirm chaighdeánaithe shamplach a leagan síos le haghaidh deimhniú den sórt sin. Agus na gníomhartha tarmligthe sin á nglacadh aige, tabharfaidh an Coimisiún*

*aird chuí ar aon riosca a bhaineann le
brionnú foirmeacha den sórt sin.*

2. *Beidh an deimhniú arna eisiúint ag Ballstát faoin Airteagal seo bailí ar feadh uastréimhse míosa. Tabharfaidh na Ballstáit aitheantas frithpháirteach do dheimhnithe den sórt sin. I gcás ina mbeidh athsholáthar, athnuachan nó malartú an cheadúnais tiomána níos faide, féadfaidh na Ballstáit an deimhniú sin a athnuachan faoi dhó, ar feadh na tréimhse nach faide ná aon mhí amháin le haghaidh gach deimhniú. Scoirfidh bailíocht deimhnithe den sórt sin go huathoibríoch a luaithe a thiocfaidh ceadúnas fisiciúil nó móibíleach i seilbh an tsealbhóra i gcomhréir le hAirteagal 3.*

Leasú 106

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 12 – mír 6 – fomhír 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

I gcás ina sainaithníonn an Coimisiún tríú thír den sórt sin, féadfaidh sé measúnú a dhéanamh ar chreat iompair de bhóthar an tríú thír i gcomhar leis na Ballstáit. Beidh sé mhí ag na Ballstáit a dtuairim a thabhairt maidir leis an gcreat iompair de bhóthar atá i bhfeidhm sa tríú thír shainaitheanta. Leanfaidh an Coimisiún ar aghaidh leis an measúnú a luaithe a gheobhaidh sé tuairim ó na Ballstáit uile ná a luaithe a bheidh an teorainn ama chun na tuairimí a sheoladh caite, cibé acu is déanaí.

Leasú

I gcás ina sainaithníonn an Coimisiún tríú thír den sórt sin, féadfaidh sé measúnú a dhéanamh ar chreat iompair de bhóthar an tríú thír i gcomhar leis na Ballstáit. Beidh sé mhí ag na Ballstáit a dtuairim a thabhairt maidir leis an gcreat iompair de bhóthar atá i bhfeidhm sa tríú thír shainaitheanta. Leanfaidh an Coimisiún ar aghaidh leis an measúnú a luaithe a gheobhaidh sé tuairim ó na Ballstáit uile ná a luaithe a bheidh an teorainn ama chun na tuairimí a sheoladh caite, cibé acu is túisce.

Leasú 107

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 12 – mír 6 – fomhír 3 – pointe f a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

*(fa) an córas malartaithe a bunaíodh
do cheadúnais tiomána an Aontais sa tríú*

tír.

Leasú 108

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 12 – mír 8 a (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

8a. Féadfar CPC nua arna eisiúint ag Ballstát a chur in ionad deimhniú inniúlachta gairmiúla (CPC), nó deimhniú coibhéiseach, arna eisiúint ag tríú thír dá dtagraítear i mír 2, i gcás ina mbeidh oiliúint bhreise inniúlachta suas le 35 uair an chloig curtha i gcrích ag an sealbhóir sa Bhallstát sin. Cuirfear an oiliúint bhreise sin i gcrích i dteanga an Aontais is fearr a thuigeann [iarrthóir]. Más gá, i gcomhréir le Treoir (AE) 2022/2561 maidir le cáiliú tosaigh agus oiliúint thréimhsíúil tiománaithe feithiclí áirithe bóthair chun earrai nó paisinéiri a iompar^{la}, chun ardleibhéal inniúlachta agus sábháilteachta ar bhóithre a áirithiú, cuirfear tacaiocht teanga iomchuí ar fáil. Chun a chinneadh an bhfuil rialacha ag tríú tíortha atá inchomparáide go hiomlán nó i bpáirt le rialacha comhfheagracha de chuid an Aontais lena ráthaitear leibhéal sábháilteachta ar bhóithre atá inchomparáide go hiomlán nó i bpáirt leis an leibhéal sin san Aontas, tugtar de chumhacht don Choimisiún a ghlacadh faoin ... [2 bhliain tar éis theacht i bhfeidhm na Treorach leasaithí seo] gníomhartha tarmligthe i gcomhréir le hAirteagal 21 chun an Treoir seo a fhórlionadh, trí na coinniollacha a leagan síos maidir le measúnú a dhéanamh ar rialacha tríú thír maidir le hoiliúint ghairmiúil do thiománaithe nó rialacha tríú thír maidir le nósanna imeachta deimhniúcháin agus scrúdúcháin, nó iad araon, agus na critéir agus na modheolaiochtaí a úsáidfear nuair a dhéantar measúnú orthu.

Ar bhonn na [gníomhartha

tarmligthe/coinníollacha measúnaithe, na gréitear agus na modheolaíochtaí], agus i gcomhar leis na Ballstáit i gcomhréir leis an nós imeachta a leagtar amach i mír 6, glacfaidh an Coimisiún gníomhartha cur chun feidhme, ina leagfar amach a chinneadh go bhfuil rialacha ag triú thír ar leith maidir le hoiliúint ghairmiúil do thiománaithe agus/nó rialacha maidir le nósannaimeachta deimhniúcháin agus scrúdúcháin atá inchomparáide go hiomlán nó i bpáirt le rialacha comhfhreagracha an Aontais lena ráthaitear leibhéal sábháilteachta ar bhóithre atá inchomparáide go hiomlán nó i bpáirt leis an leibhéal sin san Aontas. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nósimeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 22(2).

Treoir (AE) 2022/2561 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Nollaig 2022 maidir le cáiliú tosaigh agus le hoiliúint thréimhsíúil tiománaithe feithiclí áirithe bóthair i gcomhair iompar earráí nó paisinéiri (IO L 330, 23.12.2022, lch. 46).

Leasú 109

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 12 – mír 9

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

9. In Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh agus ar shuíomh gréasáin an Choimisiúin, foilseoidh an Coimisiún liosta de na tríú tíortha a bhí ina n-ábhar do chinneadh cur chun feidhme i gcomhréir le mír 7, agus foilseoidh sé dá réir sin aon athruithe ábhartha a rinneadh i gcomhréir le mír 9.

Leasú

9. Foilseoidh an Coimisiún in Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh agus ar a shuíomh gréasáin liosta de na tríú tíortha a bhí ina n-ábhar do chinneadh cur chun feidhme i gcomhréir le míreanna 7 agus 8a, agus foilseoidh sé dá réir sin aon athruithe ábhartha a rinneadh i gcomhréir le mír 8.

Leasú 110

Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 13 – mír 3 – fomhír 2 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

Cuirfidh Ballstát ceadúnas tiomána ar fionraí má léiríonn an scrúdú sláinte lena ndeimhnítear bailíocht dá dtagraítear in Airteagal 10 nach féidir na ceanglais fhisiceacha agus shíceolaíocha maidir leis na riochtaí Leighis dá dtagraítear in Iarscríbhinn III a chomhlíonadh go sealadach.

Leasú 111

Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 14 – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

1. De mhaolú ar Airteagal 7(1), pointí (b) agus (d) faoi seach, eiseoidh na Ballstáit ceadúnais tiomána, i gcomhréir le hAirteagal 10(1), le haghaidh chatagóirí B agus C atá marcálte le cód Aontais 98.02 a shonraítear i gCuid E d'Iarscríbhinn I, d'íarratasóirí a bhfuil 17 mbliana d'aois slánaithe acu.

1. De mhaolú ar Airteagal 7(1), pointí (b) agus (d) faoi seach, eiseoidh na Ballstáit ceadúnais tiomána, i gcomhréir le hAirteagal 10(1), le haghaidh chatagóirí B, C agus C1 atá marcálte le cód Aontais 98.02 a shonraítear i gCuid E d'Iarscríbhinn I, d'íarratasóirí a bhfuil 17 mbliana d'aois slánaithe acu.

Leasú 112

Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 14 – mír 2 – an chuid réamhráiteach

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

2. Sealbhóirí ceadúnais tiomána atá marcálte le cód Aontais 98.02 nach bhfuil 18 mbliana d'aois go fóill, ní thiomáinfidh siad ach amháin nuair a bheidh duine in éineacht leo a chomhlíonann na coinníollacha seo a leanas:

2. Sealbhóirí ceadúnais tiomána atá marcálte le cód Aontais 98.02 agus nach bhfuil 18 mbliana d'aois slánaithe acu, ní thiomáinfidh siad ach amháin nuair a bheidh duine in éineacht leo sa suíochán tosaigh paisinéara, ar duine é atá in ann treoir a thabhairt le linn na tiomána. Comhlíonfaidh an duine tionlacain na rialacha maidir le tiomáint faoi thionchar

alcóil nó drugaí nó i staid éagumasaithe ar aon chúis eile, agus comhlíonfaidh sé na coinníollacha seo a leanas:

Leasú 113

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 14 – mír 2 – pointe b

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

- (b) tá ceadúnas tiomána den chatagóir ábhartha aige nó aici a eisíodh níos mó ná 5 bliana ó shin;

Leasú

- (b) tá ceadúnas tiomána de chuid an Aontais Eorpáigh den chatagóir ábhartha aige nó aici a eisíodh níos mó ná 5 bliana ó shin;

Leasú 114

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 14 – mír 2 – pointe e

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

- (e) i gcás feithicil de chatagóir C, tá an cháilíocht agus an oiliúint aige nó aici dá bhforáltear i Treoir (AE) 2022/2561.

Leasú

- (e) i gcás feithicil de **chatagóir** C agus C1, tá an cháilíocht agus an oiliúint aige nó aici dá bhforáltear i Treoir (AE) 2022/2561.

Leasú 115

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 14 – mír 2 – pointe e a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

- (ea) i gcás feithicí de chatagóir C agus de chatagóir feithicle C1, go ndearna sé nó sí cursa oiliúna tiomnaithe 7 n-uair an chloig chun na scileanna gairmiúla agus oideolaíochta is gá a fhoghlaim, mar chuid dá n-oiliúint thréimhsíúil CPC.*

Leasú 116

Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 14 – mír 2 – fomhír 2 (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

Féadfaidh na Ballstáit a chinneadh fad na hoiliúna a mhéadú go dtí 14 uair an chloig.

Leasú 117

Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 14 – mír 3 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

3a. Ní chuireann an scéim tiomána tionlacain srian ar roghanna reatha na mBallstát chun an aois íosta do chatagóir B a íslíú mar a leagtar amach in Airteagal 7 mír 2 den Treoir seo agus chun coinníollacha gaolmhara a chur i bhfeidhm ar an leibhéal náisiúnta.

Leasú 118

Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 14 – mír 4 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

4a. Féadfaidh na Ballstáit an aois a leagtar amach i mír 1 a laghdú do dhaoine a bhfuil a gnátháit chónaithe ina gcríoch chun treoirthionscadail a reáchtáil agus sonraí a bhaillíú maidir leis an éifeacht a bhíonn ag scéimeanna tionlacain tiomána a bhfuil aois níos ísle acu mar chuid d'oiliúint an iarratasóra go dtí go mbainfidh sé nó sí 3 500 km amach. Más mian le Ballstát úsáid a bhaint as an rogha sin, cuirfidh sé iarraidh réasúnaithe faoi bhráid an Choimisiúin. Déanfaidh an Coimisiún measúnú ar an iarraidh sin trí idirphlé leis an mBallstát lena mbaineann agus déanfaidh sé cinneadh laistigh de 3 mhí.

Féadfaidh an Coimisiún an iarraidh a fhormheas nó a dhiúltú trí thuairim réasúnaithe a thíolacadh, nó í a fhormheas ar choinniollacha breise chun an tsábháilteacht ar bhóithre a áirithiú.

Leanfaidh forálacha mhír 2, mhír 3 agus mhír 4 d'fheidhm a bheith acu, i gcás ina ndeonóidh an Coimisiún maolú.

Déanfaidh na Ballstáit faireachán ar thorthaí na dtreoirthionscadal formheasta agus déanfaidh siad iad a thuairisciú don Choimisiún. Déanfaidh an Coimisiún measúnú ar na hiarrataí agus, nuair a bheidh siad ar fáil, ar thorthaí na dtreoirthionscadal formheasta ina chuid athbhreithnithe tréimhsíúla.

Leasú 119

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 15 – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

1. Measfar gur tiománaí nuacheadúnaithe é sealbhóir ceadúnais tiomána de chatagóir ar leith arna eisiúint den chéad uair agus beidh sé faoi réir tréimhse phromhaidh 2 bhliain ar a laghad.

Leasú

1. Measfar gur tiománaí nuacheadúnaithe é sealbhóir ceadúnais tiomána de chatagóir ar leith arna eisiúint den chéad uair agus beidh sé faoi réir tréimhse phromhaidh 2 bhliain ar a laghad. *Leagfaidh na Ballstáit síos rialacha maidir le fad na tréimhse agus na pionóis do thiománaithe nuacheadúnaithe.*

Leasú 120

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 15 – mír 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

2. Déanfaidh na Ballstáit rialacha a leagan síos maidir le pionóis le haghaidh tiománaithe nuacheadúnaithe ag a bhfuil tiúchan alcóil san fhuil os cionn 0g/mL agus iad ag tiomáint agus déanfaidh siad gach beart is gá lena áirithiú go gcuirfear chun feidhme iad. Beidh na pionóis sin

Leasú

2. Leagfaidh na Ballstáit síos rialacha maidir le pionóis do thiománaithe nuacheadúnaithe a thiomáineann le leibhéal alcóil fola os cionn 0.2 g/mL nó faoi thionchar substaintí síceatrópacha nó támhshuanaigh. Bunóidh údaráis forfheidhmithe na mBallstát tairseach

éifeachtach, comhréireach, achomhairleach agus neamh-idirdhealaitheach.

thomhais neamhfhulaingthe theicniúil ar bhonn na teorann cainníochtaithe is íse lena gcuirtear san áireamh nochtadh éighníomhach nó de thaisme agus déanfaidh siad gach beart is gá chun a áirithiú go gcuirfear chun feidhme iad. Beidh na pionóis sin éifeachtach, comhréireach, athchomhairleach agus neamh-idirdhealaitheach, agus féadfar dícháiliú chun tiomána a áireamh leo.

Leasú 121

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 15 – mír 2 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

2a. Leagfaidh na Ballstáit síos rialacha níos déine maidir le pionóis do thiománaithe nuacheadúnaithe, lena n-áirítear i gcás ina dtéipeann orthu trealamh sábháilteachta a úsáid nó tiomáint gan ceadúnas tiomána bailí, agus déanfaidh siad gach beart is gá chun a áirithiú go gcuirfear chun feidhme iad. Beidh na pionóis sin éifeachtach, comhréireach, achomhairleach agus neamh-idirdhealaitheach.

Leasú 122

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 15 – mír 3

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

3. Féadfaidh na Ballstáit rialacha breise a bhunú a bheidh infheidhme ar a gcríoch maidir le tiománaithe nuacheadúnaithe le linn na tréimhse promhaidh chun sábháilteachta ar bhóithre a fheabhsú. Cuirfidh siad an Coimisiún ar an eolas faoi sin.

3. Féadfaidh na Ballstáit rialacha breise a bhunú a bheidh infheidhme ar a gcríoch maidir le tiománaithe nuacheadúnaithe le linn na tréimhse promhaidh chun sábháilteachta ar bhóithre a fheabhsú. Cuirfidh siad an Coimisiún ar an eolas faoi sin. **Ní chuirfidh na rialacha sin teorainn le tiomáint san oíche.**

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 15 – mír 5 a (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

5a. Maidir le tiománaithe a fhaigheann catagóir nua le linn a dtréimhse phromhaidh do chatagóir cheadúnais a eisíodh roimhe sin, féadfar an tréimhse phromhaidh don chatagóir nua a laghdú agus tréimhse phromhaidh atá curtha i gcrích cheana fén á cur san áireamh, faoi réir iostréimhse 6 mhí. Ní bheidh feidhm ag laghdú den sórt sin má eisítear an ceadúnas tiomána atá ann cheana le haghaidh chatagóir AM amháin.

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 15 – mír 5 b (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

5b. Moltar do na Ballstáit oiliúint atá oiriúnach ó thaobh aoise de maidir le rialacha sábhalteachta ar bhóithre agus oiliúint maidir le feasacht ar rioscaí tráchta a áireamh mar chuid dá gcuraclam bunscoile agus meánscoile. + Féadfaidh na Ballstáit úsáid a bhaint as ioncam atá curtha in áirithe faoi [Threoir 2015/413 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle^{1a}] chun tacaiocht airgeadais a thabhairt do thionscainmh den sórt sin. Féadfaidh an Coimisiún na hacmhainní a luaitear in [Airteagal 8a den Treoir sin] a úsáid chun tacaiocht airgeadais a thabhairt do thionscainmh den sórt sin freisin.

---

^{1a} Treoir (AE) Uimh. 2015/413 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Mártá 2015 lena n-éascaítear malartú trasteorann faisnéise

*faoi chionta tráchta a bhaineann le
sábháilteacht ar bhóithre (IO L 68,
13.3.2015, lch. 9).*

Leasú 125

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 16 – mír 1 – fomhír 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Scrúdaitheoirí tiomána a bhí ag obair sa cháil sin roimh an 19 Eanáir 2013, ní bheidh siad faoi réir ach ag na ceanglais a bhaineann le dearbhú cálíochta agus bearta maidir le hoiliúint thréimhsíúil rialta.

Leasú

Scrúdaitheoirí tiomána a bhí ag obair cheana sa cháil sin roimh theacht i bhfeidhm na Treorach seo, ní bheidh siad ach amháin faoi réir na gceanglas a bhaineann le dearbhú cálíochta agus bearta maidir le hoiliúint thréimhsíúil rialta.

Leasú 126

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 17 – mír 1 – fomhír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Chun críocha na Treorach seo, is é ‘gnáthchónaí’ an áit ina bhfuil cónaí ar dhuine go hiondúil, is é sin ar feadh 185 lá ar a laghad i ngach bliain féilire, mar gheall ar cheangail phearsanta agus ghairme, nó, i gcás duine nach bhfuil aon cheangail ghairme aige, mar gheall ar cheangail phearsanta lena léirítear go bhfuil dlúthnasc ag an duine sin leis an áit ina bhfuil cónaí air nó uirthi.

Leasú

Chun críocha na Treorach seo, is é ‘gnáthchónaí’ an áit ina bhfuil cónaí ar dhuine go hiondúil, is é sin ar feadh 185 lá ar a laghad i ngach bliain féilire, mar gheall ar cheangail phearsanta nó gairme, agus, i gcás duine nach bhfuil aon cheangail ghairme aige, mar gheall ar cheangail phearsanta lena léirítear go bhfuil dlúthnasc ag an duine sin leis an áit ina bhfuil cónaí air nó uirthi.

Leasú 127

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 17 – mír 4

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

4. De mhaolú ar phointe (e)
d’Airteagal 10(1) agus chun na críche sonraí a bhaineann le ceadúnas tiomána

Leasú

4. De mhaolú ar phointe (e)
d’Airteagal 10(1) agus chun na críche sonraí a bhaineann le ceadúnas tiomána a

chatagóir B a eisiúint den chéad uair, iarratasóir nach ionann a Bhallstát gnáthchónaithe agus Ballstát a shaoránachta nó a saoránachta, féadfaidh Ballstát na saoránachta an ceadúnas tiomána a eisiúint, i gcás nach bhforálann an Ballstát gnáthchónaithe go bhféadfaí pas a fháil sna tástálacha teoiriciúla nó praiticiúla i gceann de theangacha oifigiúla an Bhallstáit saoránachta nó le hateangaire.

eisiúint den chéad uair, iarratasóir nach ionann a Bhallstát gnáthchónaithe agus Ballstát a shaoránachta nó a saoránachta, féadfaidh Ballstát na saoránachta an ceadúnas tiomána a eisiúint, i gcás nach bhforálann an Ballstát gnáthchónaithe go bhféadfaí pas a fháil sna tástálacha teoiriciúla nó praiticiúla i gceann de theangacha oifigiúla an Aontais Eorpáigh de chuid an Bhallstáit saoránachta nó le hateangaire.

Leasú 128

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 18 – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

1. Na coibhéisí a bunaíodh le Cinneadh (AE) 2016/1945 ón gCoimisiún, cuirfidh na Ballstáit i bhfeidhm iad idir teidlíochtaí a fuarthas roimh an 19 Eanáir 2013 agus na catagóirí a leagtar amach in Airteagal 6 den Treoir seo.

Leasú

1. Cuirfidh na Ballstáit i bhfeidhm na coibhéisí a bunaíodh le Cinneadh (AE) 2016/1945⁶⁴ ón gCoimisiún idir teidlíochtaí a fuarthas roimh theacht i bhfeidhm na Treorach seo agus na catagóirí a leagtar amach in Airteagal 6 den Treoir seo.

---

⁶⁴ Cinneadh (AE) 2016/1945 ón gCoimisiún an 14 Deireadh Fómhair 2016 maidir le coibhéisí idir catagóirí ceadúnas tiomána (IO L 302, 9.11.2016, lch. 62).

⁶⁴ Cinneadh (AE) 2016/1945 ón gCoimisiún an 14 Deireadh Fómhair 2016 maidir le coibhéisí idir catagóirí ceadúnas tiomána (IO L 302, 9.11.2016, lch. 62).

Leasú 129

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 18 – mír 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

2. Aon teidlíocht tiomána a deonaíodh roimh an 19 Eanáir 2013, ní bhainfear í ná ní dhéanfar í a cháiliú ar bhealach ar bith le forálacha na Treorach seo.

Leasú

2. Ní dhéanfar aon teidlíocht chun tiomána atá deonaithe roimh theacht i bhfeidhm na Treorach seo a bhaint ná a cháiliú ar bhealach ar bith le forálacha na Treorach seo.

Leasú 130

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 19 – mír 2 – pointe c

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(c) chun cionta coiriúla dá dtagraítear in [TAGAIRT DO PRÜM II] a chosc, a bhrath agus a imscrúdú;

Leasú

(c) cionta coiriúla a bhaineann le trácht ar bhóithre a chosc, a bhrath agus a imscrúdú i gcomhréir le [REFERENCE TO PRÜM II], ar choinníoll go mbeidh feidhm ag na coinneallacha uile is gá chun na críche sin agus aird chuí á tabhairt ar phrionsabail an teorannaithe de réir cuspóra, an riachtanais agus na comhréireachta;

Leasú 131

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 20 – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Cuirfidh na Ballstáit an Coimisiún ar an eolas ar bhonn bliantúil maidir le líon na gceadúnas tiomána a eisiatar, a athnuaitear, a athsholáthraítear, a tharraingítear siar agus a mhalartaítear, le haghaidh gach catagóire, lena n-áirítear sonraí maidir le heisiúint agus úsáid ceadúnas tiomána móibíleach.

Leasú

Cuirfidh na Ballstáit an Coimisiún ar an eolas ar bhonn bliantúil maidir le líon na gceadúnas tiomána a eisiatar, a athnuaitear, a athsholáthraítear, a tharraingítear siar agus a mhalartaítear, le haghaidh gach catagóire, lena n-áirítear sonraí maidir le heisiúint agus úsáid ceadúnas tiomána móibíleach. ***Cuirfidh na Ballstáit an Coimisiún ar an eolas freisin laistigh de 3 mhí má dhéantar na dlíthe, na rialacháin agus na forálacha riarracháin a ghlac siad, a bhfuil gá leo chun an Treoir seo a chomhlíonadh, a athrú ar bhealach a dhéanann difear do chur i bhfeidhm fhorálacha na Treorach seo.***

Leasú 132

Togra le haghaidh Treorach Airteagal 20 – mír 1 a (nua)

Chomh maith leis sin, roinnfidh na Ballstáit sonraí maidir lena ndeachleachtais i ndáil le bearta sábháilteachta ar bhóithre agus oiliúint feasachta riosca, go háirithe a mhéid a bhaineann le tiománaithe nuacheadúnais agus laistigh den oiliúint ar feadh an tsaoil, maidir le cineálacha seiceálacha oiriúnachta Leighis de réir aoisghrúpa, maidir le húsáid córais tacaíochta in aghaidh an aoisghrúpa trí idirghabhálacha aiseolais le cruthúnas rannpháirtíochta agus moltaí arna soláthar ag teagascóir tiomána, síceolaí tráchta nó scrúdaitheoir tiomána chomh maith le bearta chun bearta sábháilteachta ar bhóithre a mhéadú i measc úsáideoirí soghonta bóithre, lena n-áirítear bearta lena rialaítear micreasoghluaiseacht.

Leasú 133

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 20 – mír 1 1 b (nua)**

Tuairisceoidh na Ballstáit go bliantúil don Choimisiún staidreamh maidir le tionóiscí bóthair in aghaidh na catagóire ceadúnais tiomána, arb iad tiománaithe nuacheadúnaithe faoi scéim tiomána tionlactha mar a shainmhínítear in Airteagal 14 is cúis leo. Gach 3 bliana, iarrrtar ar an gCoimisiún tuarascáil a ullmhú ina ndéantar comparáid idir na tionóiscí bóthair a tharla de bharr tiománaithe a fuair ceadúnas tiomána tar éis dóibh scéim tiomána faoi thionlacan a chríochnú agus na tiománaithe eile. Cuirfear san áireamh sa tuarascáil sonrai de réir gach catagóire ceadúnais tiomána Cuirfidh an Coimisiún an tuarascáil ar fáil go poiblí, lena n-áirítear trí thairseach

Leasú 134

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 21 – mír 2**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

2. Tabharfar an chumhacht chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh dá dtagraítear in Airteagal 4(8), Airteagal 5(6), Airteagal 8(2), Airteagal 10(8) agus Airteagal 16(2) don Choimisiún go ceann tréimhse 5 bliana ón [Dáta theacht i bhfeidhm na Treorach]. Déanfaidh an Coimisiún, tráth nach déanaí ná 9 mí roimh dheireadh na tréimhse 5 bliana, tuarascáil a tharraingt suas maidir le tarmligeann na cumhachta. Déanfar tarmligeann na cumhachta a fhadú go hintuigthe go ceann tréimhsí comhfhaid, mura rud é go gcuireann Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle in aghaidh an fhadaithe sin tráth nach déanaí ná 3 mhí roimh dheireadh gach tréimhse.

Leasú

2. Tabharfar an chumhacht chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh dá dtagraítear in Airteagal 4(8), Airteagal 5(6), Airteagal 8(2), Airteagal 9(2)(nua), Airteagal 10(8), Airteagal 11(a)(nua), Airteagal 12(8a)(nua), Airteagal 16(2) agus Airteagal 16a(2)(nua) don Choimisiún go ceann tréimhse 5 bliana ón [Dáta theacht i bhfeidhm na Treorach]. Déanfaidh an Coimisiún, tráth nach déanaí ná 9 mí roimh dheireadh na tréimhse 5 bliana, tuarascáil a tharraingt suas maidir le tarmligeann na cumhachta. Déanfar tarmligeann na cumhachta a fhadú go hintuigthe go ceann tréimhsí comhfhaid, mura rud é go gcuireann Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle in aghaidh an fhadaithe sin tráth nach déanaí ná 3 mhí roimh dheireadh gach tréimhse.

Leasú 135

**Togra le haghaidh Treorach
Airteagal 23 – mír 1
Treoir (AE) 2022/2561
Airteagal 5 – mír 2 – pointe c**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(c) ó 17 mbliana d’aois, feithicil i gcatagóir ceadúnais C, ar choinníoll go bhfuil deimhniú ar inniúlacht ghairmiúil acu dá dtagraítear in Airteagal 6(1) agus faoi na coinníollacha a leagtar síos in Airteagal 14(2) de Threoir [TAGAIRT DON TREOIR SEO] agus fúthu sin amháin;

Leasú

(c) ó 17 mbliana d’aois, feithicil i gcatagóirí ceadúnais C agus C1, ar choinníoll go bhfuil deimhniú ar inniúlacht ghairmiúil acu dá dtagraítear in Airteagal 6(1) agus faoi na coinníollacha a leagtar síos in Airteagal 14(2) de Threoir [TAGAIRT DON TREOIR SEO] agus fúthu sin amháin;’

Togra le haghaidh Treorach

Airteagal 23 – mír 1 a (nua)

Treoir (AE) 2022/2561

Airteagal 5 – mír 3 – pointe a

An téacs atá ann

(a) ó 21 bhliain d'aois a bheith slánaithe acu:

(i) feithicil i gcatagóirí cheadúnas tiomána D agus D + E a thiomáint chun paisinéirí a iompar ar sheirbhísí rialta i gcás nach mbeidh an turas níos faide ná 50 ciliméadar agus feithicil sna catagóirí cheadúnas tiomána D1 agus D1 + E a thiomáint, ar choinníoll go bhfuil CPC dá dtagraítear in Airteagal 6(2) ina seilbh acu.

Féadfaidh Ballstát ar bith tiománaithe feithiclí sna catagóirí sin a údarú na feithiclí sin a thiomáint ina chríoch ó 18 mbliana d'aois ar aghaidh, ar choinníoll go bhfuil CPC dá dtagraítear in Airteagal 6(1) acu;

(ii) feithicil i gcatagóirí cheadúnas tiomána D agus D + E a thiomáint, ar choinníoll go bhfuil CPC dá dtagraítear in Airteagal 6(1) ina seilbh acu.

Féadfaidh aon Bhallstát tiománaithe feithiclí i gceann de na catagóirí sin a bhfuil 20 bliain d'aois slánaithe acu a údarú chun na feithiclí sin a thiomáint ina chríoch, ar choinníoll go bhfuil CPC dá dtagraítear in Airteagal 6(1) ina seilbh acu. Féadfar é seo a íslíú go 18 mbliana d'aois i gcás nach mbeidh paisinéirí á n-iompar ag tiománaí na bhfeithiclí sin;

Leasú

In Airteagal 5, cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 3, pointe a:

'(a) ó 21 bhliain d'aois a bheith slánaithe acu:

(i) feithicil sna catagóirí ceadúnais tiomána D agus D + E agus feithicil sna catagóirí ceadúnais tiomána D1 agus D1 + E ar choinníoll go bhfuil CPC dá dtagraítear in Airteagal 6(2) ina seilbh acu.

Féadfaidh aon Bhallstát tiománaithe feithiclí i gceann de na catagóirí sin a bhfuil 18 bliain d'aois slánaithe acu a údarú chun na feithiclí sin a thiomáint ina chríoch, ar choinníoll go bhfuil CPC dá dtagraítear in Airteagal 6(1) ina seilbh acu.

(ii) scriosta

Féadfaidh aon Bhallstát an aois íosta do thiománaithe gairmiúla bus agus cóiste do chatagóirí D agus DE a íslíú go dtí na haoiseanna seo a leanas:

- 19 mbliana ar a gcríoch, ar choinníoll go bhfuil oiliúint ghairmiúil iomlán curtha ar thiománaithe agus go bhfuil CPC acu i gcomhréir le hAirteagal 6(1), de Threoir (AE) 2022/2561;
- 18 mbliana ar a gcríoch, ar choinníoll go bhfuil oiliúint ghairmiúil

iomlán curtha ar thiománaithe agus go bhfuil CPC acu i gcomhréir le hAirteagal 6(1), de Threoir (AE) 2022/2561, agus go dtiomáineann siad na feithicí sin gan phaisinéirí.’

Leasú 137

**Togra le haghaidh Treorach
Iarscríbhinn I – Cuid A1 – pointe 2-taobh 2**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

Taobh 2

13.	9. AM ☒	10.	11.	12.
(14.)	A1 ☐			
	A2 ☐			
	A ☐			
	B1 ☐			
	B ☐			
	C1 ☐			
	C ☐			
	D1 ☐			
	D ☐			
	BE ☐			
	C1E ☐			
	CE ☐			
	D1E ☐			
	DE ☐			
12.				

1. Name 2. First name 3. Date and place of birth 4a. Date of issue 4b. Date of expiry 4c. Issued by 5. Licence number 10. Valid from 11. Valid to 12. Codes

Taobh 2

Cuir isteach líne nua le cód T agus picteagram tarracóra i gcolún 9 le do thoil.

Leasú 138

**Togra le haghaidh Treorach
Iarscríbhinn I – Cuid B1 – pointe 4 – pointe 3 – mír 2 – pointe e**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(e) *DG 8: sonrai bithmhéadracha maidir le hinteachán shealbhóir an cheadúnais;*

(e) *scriosta*

Leasú 139

**Togra le haghaidh Treorach
Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe A – pointe 2 – mir 1 – pointe b – fleasc 2 a (nua)**

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

– tionchair ar an riosca seachmaill mar gheall ar úsáid GSM nó feistí

leictreonacha eile le linn tiomána agus iarmhairtí sábháilteachta;

Leasú 140

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe A – pointe 2 – mír 1 – pointe c – fleasc 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

– na prionsabail is tábhachtaí maidir le hachar sábháilte a choimeád idir feithiclí, faid choscánaithe agus greim ar bhóthar faoi dhálaí difriúla aimsire agus bóthair;

Leasú

– na prionsabail is tábhachtaí a bhaineann le hachar sábháilte a urramú idir feithiclí, achair choscánaithe agus greim ar bhóthar faoi dhálaí éagsúla aimsire agus bóthair, lena n-áirítear go háirithe dálaí sneachta agus bóithre sleamhain;

Leasú 141

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe A – pointe 2 – mír 1 – pointe d – fleasc 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

– tosca riosca sonracha a bhaineann le heaspa taithí úsáideoirí eile bóithre, go háirithe i gcás úsáideoirí leochaileacha bóithre ar lú an chosaint a bhíonn acu sa trácht i gcomparáid le húsáideoirí mótarfheithiclí ar nós gluaisteán, busanna agus leoraithe, agus ar úsáideoirí iad atá neamhchosanta go díreach ar fhórsaí imbhuailtí. Áirítear sa chatagóir sin coisithe, rothaithe, úsáideoirí feithiclí cumhachtaithe dhá roth, úsáideoirí gaireas soghluaiasteachta pearsanta agus daoine faoi mhíchumas nó daoine a bhfuil a soghluaiasteachta agus a dtreoshuíomh laghdaithe.

Leasú

– tosca riosca sonracha a bhaineann le heaspa taithí úsáideoirí eile bóithre, go háirithe i gcás úsáideoirí leochaileacha bóithre ar lú an chosaint a bhíonn acu sa trácht i gcomparáid le húsáideoirí mótarfheithiclí ar nós gluaisteán, busanna agus leoraithe, agus ar úsáideoirí iad atá neamhchosanta go díreach ar fhórsaí imbhuailtí. Áirítear sa chatagóir sin leanaí, coisithe, rothaithe, úsáideoirí feithiclí cumhachtaithe dhá roth, úsáideoirí gaireas soghluaiasteachta pearsanta agus daoine faoi mhíchumas nó daoine a bhfuil a soghluaiasteachta agus a dtreoshuíomh laghdaithe.

Leasú 142

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe A – pointe 2 – mír 1 – pointe d – fleasc 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

– riosca a bhaineann le gluaiseacht agus tiomáint cineálacha éagsúla feithiclí agus le réimsí difriúla radhairc a dtiománaithe, lena n-áirítear feithiclí ag a bhfuil ardchórais cúnta tiomána agus gnéithe eile uathoibrithe;

– rioscaí a bhaineann le gluaiseacht, idirghníomhaíocht agus tiomáint cineálacha éagsúla feithiclí mar gheall ar scála difriúil agus dinimicí tiomána éagsúla agus mar gheall ar réimsí éagsúla radhairc a dtiománaithe;

Leasú 143

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe A – pointe 2 – mir 1 – pointe d – fleasc 2 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

– *caochspotaí agus athruithe grádáin;*

Leasú 144

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe A – pointe 2 – mir 1 – pointe d – fleasc 2 b (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

– *úsáid chuí agus thráthúil treotháscairí;*

Leasú 145

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe A – pointe 2 – mir 1 – pointe e – fleasc 2 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

– *rialacha maidir le conas iad féin a iompar má tá feithicil éigeandála ag teannadh leo agus an rud le déanamh ag láthair imbhailte;*

Leasú 146

Togra le haghaidh Treorach**Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe A – pointe 2 – mír 1 – pointe e – fleasc 4***Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún*

- gnéithe sábháilteachta eolais a bhaineann le feithiclí breosla mhalaírtáigh;

Leasú

- eolas ar ghnéithe sábháilteachta a bhaineann le feithiclí breosla ionadúil agus/nó le ceallra, go háirithe rioscaí maidir le trasplanc/dóiteáin nó imoibriú ceimiceach i gcás timpiste nó cliseadh;

Leasú 147**Togra le haghaidh Treorach****Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe A – pointe 2 – mír 1 – pointe f***Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún*

- (f) na réamhchúraimí is gá agus duine ag tuirlingt den fheithicil;

Leasú

- (f) na réamhchúraimí is gá le linn tuirlingt ón bhfeithicil, lena n-áirítear a áirithiú go bhfuil sé sábháilte doras na feithicile a oscailt agus nach gcruthóidh sé sin guais d’úsáideoirí eile bóthair amhail coisithe, rothaithe agus úsáideoirí micreashoghluasteachta;

Leasú 148**Togra le haghaidh Treorach****Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe A – pointe 2 – mír 1 – pointe i***Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún*

- (i) rialacha agus gnéithe maidir le húsáid feithiclí i ndáil leis an gcomhshaol, lena n-áirítear a mhéid a bhaineann le feithiclí leictreacha: úsáid iomchuí a bhaint as feistí rabhaídh inchloiste, ídiú réasúnta breosla/fuinnimh, astaíochtaí a theorannú (astaíochtaí gás ceaptha teasa, truailleáin aeir, torann agus micreaphlaistigh ó chaitheamh bonn agus bóithre etc.).

Leasú

- (i) rialacha agus gnéithe maidir le húsáid feithiclí i ndáil leis an gcomhshaol, lena n-áirítear a mhéid a bhaineann le feithiclí leictreacha: úsáid iomchuí a bhaint as feistí rabhaídh inchloiste, ídiú réasúnta breosla/fuinnimh, astaíochtaí a theorannú (astaíochtaí gás ceaptha teasa, truailleáin aeir, torann agus micreaphlaistigh ó chaitheamh bonn, coscán agus bóithre etc.).

Leasú 149

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe A – pointe 2 – mír 1 – pointe i a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

*(ia) eolas bunúsach ar conas trealamh
garchabhrach a úsáid agus a bheith in
ann garchabhair a sholáthar, lena n-
áirítear athbheochan chardascamhógach;*

*De rogha air sin, féadfaidh na Ballstáit
an rogha a chumasú go bhféadfaí, le
hoiliúint phraiticiúil gharchabhrach
dheimhnithe a cuireadh i gcrích roimhe
sin, lena n-áireofar athbheochan
chardascamhógach, an t-ábhar sa tástáil
teoirice a bhaineann leis an ngarchabhair
a dhíolmhú;*

Leasú 150

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe A – pointe 2 – mír 1 – pointe i b (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

*(ib) idirghníomhaíocht shábháilte le
feidhmeanna ardchórais cúnaimh
tiománaí agus le gnéithe uathoibrithe eile,
lena n-áirítear na buntáistí, na srianta
agus na rioscaí a bhaineann leo;*

Leasú 151

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe A – pointe 2 – mír 1 – pointe i c (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

*(ic)creat rialála bunúsach maidir le
srianta ar rochtain ar fheithiclí
uirbeacha, lena n-áirítear criosanna íseal-
astaíochtaí;*

Leasú 152

Togra le haghaidh Treorach**Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe A – pointe 4 – an chuid réamhráiteach***Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún**Leasú*

4. Forálacha sonracha a bhaineann le catagóirí C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 **agus DIE**

4. Forálacha sonracha a bhaineann le catagóirí C, CE, C1, C1E, D, DE, **D1, DIE agus T**

Leasú 153**Togra le haghaidh Treorach****Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe A – pointe 4 – mír 1 – pointe d***Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún**Leasú*

- (d) an iompraíocht iomchuí i gcás
timpiste; eolas ar na bearta atá le déanamh
tar éis timpiste nó teagmhas comhchosúil,
lena n-áirítear gníomhaíocht éigeandála
amhail aslonnú paisinéirí agus buneolas ar
an ngarchabhair;

- (d) an iompraíocht iomchuí i gcás
timpiste; eolas ar na bearta atá le déanamh
tar éis timpiste nó teagmhas comhchosúil,
lena n-áirítear gníomhaíocht éigeandála
amhail aslonnú paisinéirí agus buneolas ar
an ngarchabhair, lena n-áirítear
athbheochan chardascamhógach (ACS);

Leasú 154**Togra le haghaidh Treorach****Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe A – pointe 4 – pointe 1 – pointe f a (nua)***Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún**Leasú*

- (fa) cuspóir agus úsáid gairis
coscánaithe cúnta/sceithphíopa agus
coscán;*

Leasú 155**Togra le haghaidh Treorach****Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe A – pointe 4 – mír 1 – pointe g***Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún**Leasú*

- (g) bac ar an réimse radhairc de
dheasca shaintréithe a bhfeithicíl;

- (g) bac ar an réimse radhairc de
dheasca shaintréithe a bhfeithicíl, go
háirithe maidir le coisithe ag tosach na
feithicle agus rothaithe ar thaobh agus ar

aghaidh na feithicle;

Leasú 156

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe A – pointe 4 – pointe 1 – pointe h a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(ha) tiomáint chosantach agus tiomáint éiceolaíoch: an t-achar go dtí an fheithicil atá chun tosaigh; scoitheadh ar chuar bóthair, athrú lána, rialacha tosaíochta, teorainneacha luais;

Leasú 157

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe A – pointe 4 – pointe 1 – pointe i

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(i) tosca sábháilteachta a bhaineann le hualú feithicle: an t-ualach a rialú (stuáil agus ceangal), deacraachtai le cineálacha difriúla ualaigh (mar shampla leachtanna, ualaí ar crochadh, ...) lódáil agus dílódáil earraí agus úsáid trealamh lódála (catagóirí C, CE, C1, C1E amháin);

(i) tosca sábháilteachta a bhaineann le hualú feithicle: an t-ualach a rialú (stuáil agus ceangal), deacraachtai le cineálacha difriúla ualaigh (mar shampla leachtanna, ualaí ar crochadh, ...) lódáil agus dílódáil earraí agus úsáid trealamh lódála (catagóirí C, CE, C1, C1E, T amháin)

Leasú 158

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe A – pointe 4 – pointe 1 – pointe i a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(ia) bearta sábháilteachta, nósanna imeachta agus protácail maidir le limistéir pháirceála shábháilte;

Leasú 159

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe A – pointe 4 – pointe 1 – pointe j

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(j) freagrácht an tiománaí i ndáil le hiompar paisinéirí; compord agus sábháilteacht paisinéirí; iompar leanáí; na seiceálacha is gá a dhéanamh roimh thiomáint; cuimseofar gach cineál bus sa tástáil teoirice (busanna agus cóistí seirbhíse poiblí, busanna a bhfuil toisí speisialta acu, ...) (catagóirí D, DE, D1, D1E amháin).

(j) freagrácht an tiománaí i ndáil le hiompar paisinéirí; compord agus sábháilteacht paisinéirí, agus go háirithe daoine faoi mhíchumas agus daoine a bhfuil a soghluaiseacht laghdaithe, chomh maith le freagairt iomchuí i gcás ciapadh agus foréigean inscnebhunaithe; iompar leanáí; na seiceálacha is gá a dhéanamh roimh thiomáint; cuimseofar gach cineál bus sa tástáil teoirice (busanna agus cóistí seirbhíse poiblí, busanna a bhfuil toisí speisialta acu, ...) (catagóirí D, DE, D1, D1E amháin).

Leasú 160

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 5 – pointe 1 – pointe c – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Cód an Aontais atá marcálte ar cheadúnas tiomána de chatagóir A1, A2, A, B1, B agus BE a eisítear ar bhonn tástála scileanna agus iompraíochta a rinneadh ar fheithicil ag a bhfuil traiseoladh uathoibríoch, déanfar an cód sin a bhaint má éiríonn leis an sealbhóir i dtástáil thiomnaithe scileanna agus iompraíochta nó má chríochnaíonn sé oiliúint thiomnaithe.

Leasú

An cód Aontais atá marcálte ar cheadúnas tiomána de chatagóirí A1, A2, A, B1, B agus BE a eisítear ar bhonn tástáil scileanna agus iompraíochta a dhéantar ar fheithicil le traiseoladh uathoibríoch, ní fhorchuirfear ar taispeáint é nó bainfear é má éiríonn leis an sealbhóir i dtástáil thiomnaithe scileanna agus iompraíochta nó má chríochnaíonn sé oiliúint thiomnaithe, a d'fhéadfadh tarlú roimh thástáil scileanna agus iompair nó ina dhiadh sin ar fheithicil le traiseoladh uathoibríoch.

Leasú 161

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 5 – pointe 1 – pointe c – mír 2 – pointe i

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(i) an oiliúint thiomnaithe a fhormheas agus a mhaoirsiú; **nó**,

Leasú

(i) an oiliúint thiomnaithe a fhormheas agus a mhaoirsiú, lena n-áirítear mar chuid

d'oiliúint ghinearálta na dtiománaithe; **nó**,

Leasú 162

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 5 – pointe 1 – pointe d – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Forálacha sonracha a bhaineann le catagóirí BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 agus D1E

Leasú

Forálacha sonracha a bhaineann le catagóirí BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 agus D1E agus T

Leasú 163

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 5 – pointe 2 – pointe g – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Feithicil i gcatagóir C ag a bhfuil mais údaraithe uasta 12 000 kg ar a laghad, fad 8 m ar a laghad, leithead 2,40 m ar a laghad, agus ar féidir léi luas 80 km/h ar a laghad a dhéanamh; feistithe le córas coscánaithe frithghlasála, a bhfuil trealamh taifeadta aici mar a shainmhínítear i Rialachán (AE) Uimh. 165/2014; is é a bheidh san urrann lastais cabhail bosca dhúnta atá chomh leathan agus chomh hard leis an gcábán ar a laghad; cuirfear **an** fheithicil i láthair le fiormhais iomlán 10 000 kg ar a laghad;

Leasú

Feithicil i gcatagóir C ag a bhfuil mais údaraithe uasta 12 000 kg ar a laghad, fad 8 m ar a laghad, leithead 2,40 m ar a laghad, agus ar féidir léi luas 80 km/h ar a laghad a dhéanamh; feistithe le córas coscánaithe frithghlasála, a bhfuil trealamh taifeadta aici mar a shainmhínítear i Rialachán (AE) Uimh. 165/2014; cuirfear an fheithicil i láthair le fiormhais iomlán 10 000 kg ar a laghad;

Leasú 164

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 5 – pointe 2 – pointe h – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Feithicil altach nó cónasc d'fheithicil tástála i gcatagóir C i dteannta leantóra atá 7,5 m ar fad ar a laghad; beidh ag an bhfeithicil altach agus ag an gcónasc araon

Leasú

Feithicil altach nó cónasc d'fheithicil tástála i gcatagóir C i dteannta leantóra atá 7,5 m ar fad ar a laghad; beidh uasmhais údaraithe 20 000 kg ar a laghad, fad 14 m

mais údaraithe uasta 20 000 kg ar a laghad, fad 14 m ar a laghad agus leithead 2,40 m ar a laghad, féadfaidh siad luas 80 km/h ar a laghad a dhéanamh, beidh siad feistithe le coscáin frithghlasála, agus beidh trealamh taifeadta acu mar a shainmhínítear i Rialachán (AE) Uimh. 165/2014; *is é a bheidh san urrann lastais cabhail bosca dhúnta atá chomh leathan agus chomh hard leis an gcábán ar a laghad*; cuirfear an fheithicil altach agus an cónasc araon i láthair le fiormhais iomlán 15 000 kg ar a laghad;

Leasú 165

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 5 – pointe 2 – pointe i – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Feithicil i bhfochatagóir C1 ag a bhfuil mais údaraithe uasta 4 000 kg ar a laghad, fad 5 m ar a laghad agus ar féidir léi luas 80 km/h ar a laghad a dhéanamh; feistithe le coscáin frithghlasála, agus a bhfuil trealamh taifeadta aici mar a shainmhínítear i Rialachán (AE) Uimh. 165/2014; *is é a bheidh san urrann lastais cabhail bosca dhúnta atá chomh leathan agus chomh hard leis an gcábán ar a laghad*;

Leasú 166

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 5 – pointe 2 – pointe j – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Cónasc ina bhfuil feithicil tástála i bhfochatagóir C1 agus leantóir ag a bhfuil mais údaraithe uasta 1 250 kg ar a laghad; beidh an cónasc sin 8 m ar fad ar a laghad agus féadfaidh sé luas 80 km/h ar a laghad a dhéanamh; *is é a bheidh in urrann lastais an leantóra cabhail bosca dhúnta atá chomh*

ar a laghad agus leithead 2,40 m ar a laghad ag an bhfeithicil altach agus ag an gcónasc araon, beidh siad in ann luas 80 km/h ar a laghad a bheith acu, agus beidh siad feistithe le coscáin frithghlasála, le cúigiú roth, feistithe le giarbhosca a bhfuil ocht gcóimheas tosaigh ar a laghad aige agus trealamh taifeadta mar a shainmhínítear i Rialachán (AE) Uimh. 165/2014; cuirfear an fheithicil altach agus an cónasc araon i láthair le fiormhais iomlán 15 000 kg ar a laghad;

Leasú

Feithicil i bhfochatagóir C1 ag a bhfuil mais údaraithe uasta 4 000 kg ar a laghad, fad 5 m ar a laghad agus ar féidir léi luas 80 km/h ar a laghad a dhéanamh; feistithe le coscáin frithghlasála, agus a bhfuil trealamh taifeadta aici mar a shainmhínítear i Rialachán (AE) Uimh. 165/2014;

RR\1294100GA.docx

81/112

PE750.248v02-00

leathan agus chomh hard leis an gcábán ar a laghad; *d'fhéadfadh an chabail bosca dhúnta a bheith beagán níos tanaí ná an cábán freisin ar choinnioll nach féidir amharc ar chúl ach amháin trí leas a bhaint as scátháin chúlfhéachana na mótarfheithicle*; cuirfear *an* leantóir i láthair le fiormhais ionlán 800 kg ar a laghad;

Leasú 167

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 5 – pointe 2 – pointe 1 – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Cónasc ina bhfuil feithicil tástála i gcatagóir D agus leantóir ag a bhfuil mais údaraithe uasta 1 250 kg ar a laghad, leithead 2,40 m ar a laghad, agus ar féidir leis luas 80 km/h ar a laghad a dhéanamh; is é a bheidh in urrann lastais an leantóra cabhail bosca dhúnta atá 2 m ar leithead agus 2 m ar airde ar a laghad; cuirfear *an* leantóir i láthair le fiormhais ionlán 800 kg ar a laghad;

Leasú

Cónasc ina bhfuil feithicil tástála i gcatagóir D agus leantóir ag a bhfuil mais údaraithe uasta 1 250 kg ar a laghad, leithead 2,40 m ar a laghad, agus ar féidir leis luas 80 km/h ar a laghad a dhéanamh; cuirfear an leantóir i láthair le fiormhais ionlán 800 kg ar a laghad;

Leasú 168

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 5 – pointe 2 – pointe n a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(na) Catagóir T:

Cónaisc feithiclí arb é atá iontu tarracóir d'Aicme T agus leantóir:

- (a) gur mó ná 40 km/u uasluas an tarracóra, arna chinneadh de réir an dearaidh,*
- (b) uasluas an chónaisc feithicle níos mó ná 40 km/u*
- (c) córas coscánaithe déline,*
- (d) leantóir ag a bhfuil ar a laghad*

- láthair lódála iata (ní cheadaítear fonnadh gan urlár dúnta),*
- (e) *fad an leantóra nuair a bhíonn leantóir barra tarraingthe dhocht á úsáid ar a laghad 4.5 m agus*
- (f) *fad an chónaisc feithicile 7.5 m ar a laghad.*

Leasú 169

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 6 – pointe 3 – mír 1 – pointe e

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

- (e) treo a athrú: casadh ar chlé agus ar dheis; lánaí a athrú;

Leasú

- (e) treo a athrú: casadh ar chlé agus ar dheis; lánaí a athrú, U-chasadadh a dhéanamh;

Leasú 170

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 6 – pointe 3 – mír 1 – pointe g

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

- (g) scoitheadh/dul thar fheithicil eile: trácht eile a scoitheadh (más féidir); tiomáint le taobh constaicí, mar shampla carranna páirceáilte; ligean d'fheithicil eile scoitheadh (más iomchuí);

Leasú

- (g) scoitheadh/dul thar fheithicil eile: trácht eile a scoitheadh, lena n-*áirítear rothaithe, úsáideoirí micreasoghluaisceachta, coisithe*; tiomáint le taobh constaicí, mar shampla carranna páirceáilte; ligean d'fheithicil eile scoitheadh (más iomchuí);

Leasú 171

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 6 – pointe 3 – mír 1 – pointe h

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

- (h) gnéithe speisialta bóthair (má tá fáil orthu): timpeallán; crosairí comhréidhe iarnróid; stadanna tram/bus; trasrianta do choisithe; tiomáint in aghaidh fána/le fána

Leasú

- (h) gnéithe speisialta bóthair (má tá fáil orthu): timpeallán; crosairí comhréidhe iarnróid, *lánaí rothar*; stadanna tram/bus; trasrianta do choisithe; tiomáint in aghaidh

ar fhánaí fada; tolláin;

fána/le fána ar fhánaí fada; tolláin;

Leasú 172

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 6 – pointe 3 – mír 1 – pointe h a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

*(ha) idirghníomhaíocht le feithiclí eile,
lena n-áirítear caochspotaí a thuar agus
úsáid leormhaith treotháscairi;*

Leasú 173

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 6 – pointe 3 – mír 1 – pointe j

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(j) na réamhchúraimí is gá a ghlacadh le linn na tuirlingthe den fheithicil.

(j) na réamhchúraimí is gá a ghlacadh le linn na tuirlingthe den fheithicil go háirithe maidir le rothaithe.

Leasú 174

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 7 – pointe 4 – mír 1 – pointe g

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(g) scoitheadh/dul thar fheithicil eile: trácht eile a scoitheadh (más féidir); tiomáint le taobh constaicí, mar shampla carranna páircéailte; ligean d'fheithiclí eile scoitheadh (más iomchuí);

(g) scoitheadh/dul thar fheithicil eile: úsáideoirí eile bóthair a scoitheadh, lena n-áirítear rothaithe (más féidir); tiomáint le taobh constaicí, mar shampla carranna páircéailte; ligean d'fheithiclí eile scoitheadh (más iomchuí);

Leasú 175

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 7 – pointe 4 – mír 1 – pointe g a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(ga) *tiomáint neamhspleách i dtreo ceann scribe cinntithe, thar thásca sonracha casaidh;*

Leasú 176

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 7 – pointe 4 – mír 1 – pointe h

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(h) gnéithe speisialta bóthair (má tá fáil orthu): timpealláin; crosairí comhréidhe iarnróid; stadanna tram/bus; trasrianta do choisithe; tiomáint in aghaidh fána/le fána ar fhánaí fada; tollán;

(h) gnéithe speisialta bóthair (má tá fáil orthu): timpealláin; **tiomáint trí thimpeallán le feithicil mhór; tiomáint ar dheis agus ar chlé**; crosairí comhréidhe iarnróid; stadanna tram/bus; trasrianta do choisithe; **lánai rothar**; ag tiomáint in aghaidh fána/le fána ar fhánaí fada; **athruithe grádáin**; tollán;

Leasú 177

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 7 – pointe 4 – mír 1 – pointe h a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(ha) *idirghníomhaíocht le húsáideoiri bóthair eile, lena n-áirítear caochspotaí a thuar agus úsáid leormhaith treotháscairí;*

Leasú 178

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 7 – pointe 4 – mír 1 – pointe i

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(i) na réamhchúraimí is gá a ghlacadh le linn na tuirlingthe den fheithicil;

(i) dul isteach san fheithicil agus tuirlingt aisti, lena n-áirítear a chinntíú go bhfuil sé sábháilte doras na feithicle a oscailt agus nach gruthóidh sé sin guais

d'úsáideoirí bóthair eile amhail coisithe, rothaithe agus úsáideoirí micreath shoghluasteachta, agus béim ar leith á leagan ar an doras a oscailt leis an láimh is faide uaidh;

Leasú 179

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 7 – pointe 4 – mír 1 – pointe j

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(j) freagairt do dhálaí contúirte agus a bheith ag súil le dálaí contúirte trí ionsamhlóirí a úsáid.

(j) freagairt do dhálaí contúirte agus a bheith ag súil le dálaí contúirte, lena n-áirítear trí ionsamhlóirí a úsáid.

Leasú 180

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid B – pointe 8 – an chuid réamhráiteach

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

8. Scileanna agus iompraíocht le tástáil maidir le catagóirí C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 **agus D1E**

8. Scileanna agus iompraíocht le tástáil maidir le catagóirí C, CE, C1, C1E, D, DE, **D1, D1E agus T**

Leasú 181

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 8 – pointe 1 – mír 1 – pointe f

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(f) na tosca sábhálteachta a bhaineann le lódáil feithicle a sheiceáil: cabhail, bileoga, doirse lastais, meicníocht lódála (má tá sí ar fáil), glasáil an chábáin (má tá sí ar fáil), modh lódála, an t-ualach a dhaingniú (catagóirí C, CE, C1, C1E amháin);

(f) na tosca sábhálteachta a bhaineann le lódáil feithicle a sheiceáil: cabhail, bileoga, doirse lastais, meicníocht lódála (má tá sí ar fáil), glasáil an chábáin (má tá sí ar fáil), modh lódála, an t-ualach a dhaingniú (catagóirí C, CE, C1, C1E, T amháin);

Leasú 182

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 8 – pointe 1 – mír 1 – pointe g

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

- (g) an mheicníocht chúplála agus na naisc coscán agus leictreacha a sheiceáil (catagóirí CE, C1E, DE, D1E amháin);

- (g) an mheicníocht chúplála agus na naisc coscán agus leictreacha a sheiceáil (catagóirí CE, C1E, DE, D1E, T amháin);

Leasú 183

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 8 – pointe 2 – pointe a

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

- (a) leantóir agus a mhótarfheithicil a chúpláil nó a dhíchúpláil, nó a dhíchúpláil agus a chúpláil in athuair; ní mór é a bheith i gceist leis an ionramháil an fheithicil tarraingthe a pháirceáil taobh leis an leantóir (i.e. gan a bheith in aon líne amháin leis) (catagóirí CE, C1E, DE, D1E amháin);

- (a) leantóir agus a mhótarfheithicil a chúpláil nó a dhíchúpláil, nó a dhíchúpláil agus a chúpláil in athuair; ní mór é a bheith i gceist leis an ionramháil an fheithicil tarraingthe a pháirceáil taobh leis an leantóir (i.e. gan a bheith in aon líne amháin leis) (catagóirí CE, C1E, DE, D1E, T amháin);

Leasú 184

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 8 – pointe 2 – pointe a a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

- (aa) meicníochtaí éagsúla cúplála maidir le leantóir a chúpláil le trucail, ag cur san áireamh cúpláil an chúigiú roth le haghaidh feithicíl altacha (le haghaidh leathleantóiri), agus cúpláil nascaire barra tarraingthe le haghaidh leantóiri barra tarraingthe (trucail dholúbtha), chomh maith leis na gnáthnósanna imeachta oibriúcháin agus na prótacail chaighdeánacha chun leantóiri a nascadh agus a dhicéangal ó thruailí agus na meicníochtaí cúplála sin á n-úsáid;*

Leasú 185

Togra le haghaidh Treorach
Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 8 – pointe 2 – pointe c

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(c) páirceáil go sábháilte le haghaidh lódála/dílódála ag rampa/ardán lódála nó suiteáil chomhchosúil (catagóirí C, CE, C1, C1E amháin);

(c) páirceáil go sábháilte le haghaidh lódála/dílódála ag rampa/ardán lódála nó suiteáil chomhchosúil (catagóirí C, CE, C1, C1E, T amháin);

Leasú 186

Togra le haghaidh Treorach
Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 8 – pointe 3 – mír 1 – pointe e

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(e) treo a athrú: casadh ar chlé agus ar dheis; lánaí a athrú;

(e) treo a athrú: casadh ar chlé agus ar dheis; lánaí a athrú, U-chasadadh a dhéanamh;

Leasú 187

Togra le haghaidh Treorach
Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 8 – pointe 3 – mír 1 – pointe e a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(ea) caochspotaí a chur san áireamh;

Leasú 188

Togra le haghaidh Treorach
Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 8 – pointe 3 – mír 1 – pointe g

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(g) scoitheadh/dul thar fheithicil eile: trácht eile a scoitheadh (más féidir); tiomáint le taobh constaicí, mar shampla carranna páirceáilte; ligean d'fheithicí eile scoitheadh (más iomchuí);

(g) scoitheadh/dul thar fheithicil eile: úsáideoirí bóthair agus úsáideoirí micreashoghluais teachta eile a scoitheadh, lena n-áirítear rothaithe agus coisithe (más féidir); tiomáint le taobh constaicí, mar shampla carranna páirceáilte; ligean d'fheithicí eile scoitheadh (más iomchuí);

Leasú 189

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 8 – pointe 3 – mír 1 – pointe h

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(h) gnéithe speisialta bóthair (má tá fáil orthu): timpeallán; crosairí comhréidhe iarnróid; stadanna tram/bus; trasrianta do choisithe; tiomáint in aghaidh fána/le fána ar fhánaí fada; tolláin;

Leasú

(h) gnéithe speisialta bóthair: tiomáint trí thimpeallán le feithicil mhór; **tiomáint ar chlé agus ar dheis**; crosairí comhréidhe iarnróid; stadanna tram/bus; trasrianta do choisithe, lánaí rothar; tiomáint in aghaidh fána/le fána ar fhánaí fada; tolláin;

Leasú 190

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 8 – pointe 3 – mír 1 – pointe i

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(i) na réamhchúraimí is gá a ghlacadh le linn na tuirlingthe den fheithicil.

Leasú

(i) dul **isteach agus** tuirlingt den fheithicil, lena n-áirítear a áirithiú go bhfuil sé sábháilte doras na feithicle a oscailt agus nach gcruthóidh sé sin guais d'úsáideoirí eile bóthair amhail coisithe, rothaithe agus úsáideoirí micreá-shoghluaisteachta;

Leasú 191

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 8 – pointe 3 – mír 1 – pointe i a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(ia) na réamhchúraimí atá le glacadh ag dul isteach san fheithicil agus ag imeacht aisti ar bhealach sábháilte.

Leasú 192

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 8 – pointe 4 – pointe a

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(a) tiomáint ar bhealach lena n-áirithítear sábháilteacht agus lena laghdaítear ídiú breosla/fuinnimh agus astaíochtaí le linn an luasghéaraithe, an luasmhoillithe, na tiomána in aghaidh fána agus le fána;

(a) tiomáint ar bhealach lena n-áirithítear sábháilteacht agus lena laghdaítear ídiú breosla/fuinnimh agus astaíochtaí le linn an luasghéaraithe, an luasmhoillithe, na tiomána in aghaidh fána agus le fána, an t-achar go dtí an fheithicil atá chun tosaigh; **scoitheadh ar chuar bóthair, athrú lána, rialacha tosaiochta, teorainneacha luais;**

Leasú 193

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 8 – pointe 4 – pointe b

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(b) freagairt do dhálaí contúirte agus dul roimh dhálaí contúirte trí ionsamhlóirí a úsáid

(b) freagairt do dhálaí contúirte agus a bheith ag súil le dálaí contúirte, lena n-áirítear trí ionsamhlóirí a úsáid.

Leasú 194

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 9 – pointe 1 – mír 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

Cuirfear oiliúint ar scrúdaitheoirí tiomána chun cumas na n-iarrthóirí tiomáint go sábháilte a mheasúnú i gceart. Déanfaidh comhlacht atá údaraithe ag an mBallstát faireachán agus maoirseacht ar obair scrúdaitheoirí tiomána chun feidhmiú ceart comhsheasmhach an mheasúnaithe ar fhabhtanna a áirithiú i gcomhréir leis na caighdeáin a leagtar síos san Iarscríbhinn seo.

Cuirfear oiliúint ar scrúdaitheoirí tiomána chun cumas na n-iarrthóirí tiomáint go sábháilte a mheasúnú i gceart. Déanfaidh comhlacht neamhspleách atá údaraithe ag an mBallstát faireachán agus maoirseacht ar obair scrúdaitheoirí tiomána chun feidhmiú ceart comhsheasmhach an mheasúnaithe ar fhabhtanna a áirithiú i gcomhréir leis na caighdeáin a leagtar síos san Iarscríbhinn seo.

Leasú 195

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 9 – pointe 3 – pointe a

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(a) rialú na feithicle; agus na nithe seo a leanas á gcur san áireamh: úsáid cheart criosanna sábhála, scáthán chúlfhéachana, ceannbhaic; suíochán; úsáid cheart soilse agus trealaimh eile; úsáid cheart na cráige, an ghiarbhosca, an luasaire, na gcóras coscánaithe (lena n-áirítear an tríú córas coscánaithe, má tá sé ar fáil), an stiúrtha; an fheithicil a rialú faoi chuínsí difriúla ar luasanna difriúla; seasmhacht ar an mbóthar; meáchan agus toisí agus saintréithe na feithicle; meáchan agus cineál an ualaigh (catagóirí BE, C, CE, C1, C1E, DE, D1E amháin); compord na bpaisinéirí (catagóirí D, DE, D1, D1E amháin) (gan aon luasghéarú tapa, tiomáint go deas réidh agus gan aon choscánú tobann);

(a) rialú na feithicle; agus na nithe seo a leanas á gcur san áireamh: úsáid cheart criosanna sábhála, áiseanna **sábháilteachta agus tiomána nua-aimseartha**, scáthán chúlfhéachana, ceannbhaic; suíochán; úsáid cheart soilse agus trealaimh eile; úsáid cheart na cráige, an ghiarbhosca, an luasaire, na gcóras coscánaithe (lena n-áirítear an tríú córas coscánaithe, má tá sé ar fáil), an stiúrtha; an fheithicil a rialú faoi chuínsí difriúla ar luasanna difriúla; seasmhacht ar an mbóthar; meáchan agus toisí agus saintréithe na feithicle; meáchan agus cineál an ualaigh (catagóirí BE, C, CE, C1, C1E, DE, D1E, T amháin); compord na bpaisinéirí (catagóirí D, DE, D1, D1E amháin) (gan aon luasghéarú tapa, tiomáint go deas réidh agus gan aon choscánú tobann);

Leasú 196

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 9 – pointe 3 – pointe b

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(b) tiomáint go tíosach agus ar bhealach sábháilte fuinneamhéifeachtúil, agus aird á tabhairt ar na himrothluithe sa nóiméad, athrú giaranna, coscánú agus luasghéarú (catagóirí B, BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1, D1E amháin);

(b) tiomáint go tíosach agus ar bhealach sábháilte fuinneamhéifeachtúil, agus aird á tabhairt ar na himrothluithe sa nóiméad, athrú giaranna, coscánú agus luasghéarú agus úsáid a bhaint as áiseanna intreacha infheithicle tiomána agus/nó sábháilteachta (catagóirí B, BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1, D1E amháin);

Leasú 197

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 9 – pointe 3 – pointe c

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(c) rialacha breathnóireachta a

(c) rialacha breathnóireachta a

chomhlíonadh: breathnóireacht ar gach taobh; úsáid cheart na scáthán; radharc fadraoin, meánraoin, neasraoin;

chomhlíonadh: breathnóireacht ar gach taobh; úsáid cheart a bhaint as scáthán agus teicneolaíochtaí nua; radharc fadraoin, meánraoin, neasraoin;

Leasú 198

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn II – Cuid I – pointe B – pointe 9 – pointe 3 – pointe j

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(j) coscánú agus stopadh a rialú: luasmhoilliú in am, coscánú nó stopadh de réir imthosca; a bheith ag súil le guaiseacha; na córais choscánaithe éagsúla a úsáid (do chatagóirí C, CE, D, DE amháin); córais laghdaithe luais seachas na coscáin a úsáid (do chatagóirí C, CE, D, DE amháin).

Leasú

(j) coscánú agus stopadh a rialú: luasmhoilliú in am, coscánú nó stopadh de réir imthosca; a bheith ag súil le guaiseacha; na córais choscánaithe éagsúla a úsáid (do chatagóirí C, CE, D, DE amháin); córais laghdaithe luais seachas na coscáin a úsáid agus úsáid teicneolaíochtaí infheithicle (do chatagóirí C, CE, D, DE amháin).

Leasú 199

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn I – Cuid II – pointe 1 – fleasc 5

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

– na tosca go léir a dhéanann difear d'iompраіocht an tiománaí (mar shampla alcól, tuirse, radharc lag na súl, etc.) a chur san áireamh chun úsáid iomlán na gcumas is gá chun tiomáint go sábháilte a choimeád;

Leasú

– na tosca go léir a dhéanann difear d'iompраіocht tiomána a chur san áireamh (mar shampla alcól, tuirse, drochradharc na súl, úsáid gaireas leictreonach etc.) chun úsáid iomlán na gcumas is gá chun tiomáint go sábháilte a choimeád;

Leasú 200

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn I – Cuid II – pointe 1 – fleasc 7

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

– eolas leordhóthanach a bheith acu ar thosca riosca a bhaineann le modhanna micreá-shoghluaisceachta;

Leasú

– eolas leordhóthanach a bheith acu ar thosca riosca a bhaineann le rothaithe, coisithe agus úsáideoirí micreá-

shoghluaisteachta;

Leasú 201

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn II – Cuid II – mír 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Féadfaidh na Ballstáit na bearta iomchuí a chur chun feidhme lena áirithiú gur féidir le tiománaithe a bhfuil an t-eolas, na scileanna agus an iompraíocht a ndéantar tuairisc orthu faoi phointí 1 go 9 cailte acu an t-eolas agus na scileanna sin a fháil ar ais agus go leanfaidh siad den iompraíocht sin a léiriú atá riachtanach chun feithicil chumhacht-thiomáinte a thiomaint.

Leasú

Moltar do na Ballstáit na bearta iomchuí a ghlacadh agus a chur chun feidhme chun a áirithiú gur féidir le tiománaithe a chaill an t-eolas, na scileanna agus an iompraíocht mar a thuairiscítear faoi phointí 1 go 9 an t-eolas sin agus na scileanna sin a aisghabháil agus go leanfaidh siad den iompraíocht sin is gá, chun feithicil chumhacht-thiomáinte a thiomaint, a thaispeáint. *Féadfaidh na Ballstáit úsáid a bhaint as ioncam a cuireadh in áirithe faoi Threoir 2015/413 chun tacaíocht airgeadais a thabhairt do bhearta den sórt sin.*

Leasú 202

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn III – pointe 1 – pointe 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(1) Grúpa 1: tiománaithe feithiclí i gcatagóirí A, A1, A2, AM, B, B1 **agus BE**;

Leasú

(1) Grúpa 1: tiománaithe feithiclí i gcatagóirí A, A1, A2, AM, B, B1, **BE agus T**;

Leasú 203

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn III – pointe 1 – pointe 3

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(3) Féadfar, le reachtaíocht náisiúnta, foráil a dhéanamh le go mbeidh feidhm ag na forálacha a leagtar amach san Iarscríbhinn seo le haghaidh thiománaithe

Leasú

(3) Déanfar, le reachtaíocht náisiúnta foráil do na forálacha a leagtar amach san Iarscríbhinn seo le haghaidh thiománaithe Ghrúpa 2 maidir le tiománaithe feithicí

Ghrúpa 2 maidir le tiománaithe feithiclí i gCatagóir B a mbeidh a gceadúnas tiomána in úsáid acu chun críoch ghairmiúil (tacsaithe, otharchairr, etc.).

Chatagóir B a mbeidh a gceadúnas tiomána in úsáid acu chun críoch gairmiúil (tacsaithe, otharchairr, etc.).

Leasú 204

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn III – pointe 3 – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

Déanfaidh iarratasóirí féinmheasúnú ar a n-oiriúnacht choirp agus mheabhrach chun feithicil chumhacht-thiomáinte a thiomáint.

scriosta

Leasú 205

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn III – pointe 3 – mír 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

Ceanglófar ar na hiarratasóirí tabhairt faoi scrúdú liachta más léir, ón bhféinmheasúnú a dhéanfar ar a n-oiriúnacht choirp agus mheabhrach, agus na foirmiúlachtaí is górá dtabhairt chun críche nó le linn na dtástálacha nach mór dóibh a dhéanamh sula bhfaighidh siad ceadúnas tiomána, gur dócha go bhfuil ceann amháin nó níos mó de na éagumais liachta a luaitear san Iarscríbhinn seo orthu.

Ceanglófar ar na hiarratasóirí dul faoi scrúdú sláinte, lena n-áirítear scrúdú ionchuí um radharc na súl mar a thuairiscítear i bpointe 6, nuair atá na foirmiúlachtaí is górá geur i gcríche nó le linn na dtástálacha nach mór dóibh a dhéanamh sula bhfaighidh siad ceadúnas tiomána, agus é mar thoradh air sin go n-eiseoidh údarás liachta tuairim réasúnaithe liachta a mbeidh a shaineolas ionchuí do chastacht chuspóirí na hIarscríbhinne seo le chéile.

Leasú 206

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn III – pointe 3 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

3a. D'fhéadfadh na Ballstáit caighdeán agus rialacha níos déine a

*leagan síos ná iad siúd a leagtar amach
san iarscríbhinn seo chun ceadúnais
tiomána a eisiúint nó a athnuachan ina
dhiaidh sin.*

Leasú 207

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn III – pointe 4 – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Déanfar scrúduithe sláinte ar iarratasóirí sula n-eiseofar an chéad cheadúnas tiomána dóibh agus déanfar seiceáil ar thiománaithe ina dhiaidh sin i gcomhréir leis an gcóras náisiúnta atá i bhfeidhm sa Bhallstát ina bhfuil gnáthchónaí orthu aon uair a dhéanfar a gceadúnas tiomána a athnuachan

Leasú

Rachaidh iarratasóirí faoi scrúduithe sláinte ar a n-oiriúnacht choirp agus mheabhrach chun feithicil chumhacht-thiomáinte a thiomáint sula n-eiseofar ceadúnas tiomána dóibh den chéad uair agus ina dhiaidh sin seiceálfar tiománaithe i gcomhréir leis an gcóras náisiúnta atá i bhfeidhm sa Bhallstát ina bhfuil gnáthchónaí orthu aon uair a dhéanfar a gceadúnas tiomána a athnuachan. *Féadfaidh cleachtóir ginearálta an scrúdú sláinte a dhéanamh, ar choinnioll go bhfuil an cursa oiliúna ar líne dá dtagraítear in Airteagal 10(8a) curtha i gcrích aige nó aici.*

Leasú 208

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn III – pointe 4 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

4a. Beidh tiománaithe faoi réir an nós imeachta chéanna tráth a dhéanfar a gceadúnais tiomána a athnuachan.

Leasú 209

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn III – pointe 6 – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

Déanfar imscrídú iomchuí ar gach

Déanfar imscrídú iomchuí ar gach

iarratasóir ar cheadúnas tiomána lena áirithíú go bhfuil géire amhairc agus réimse radhairc leormhaith acu chun feithiclí cumhacht-thiomáinte a thiomáint. I gcás ina bhfuil cúis amhrais ann maidir le leormhaitheas radharc an iarratasóra, ba cheart d'údarás liachta inniúil scrúdú a dhéanamh air/uirthi. Tabharfar aird ar leith, go háirthe, ar na nithe seo a leanas sa scrúdú sin: géire amhairc, réimse radhairc, radharc sa bhreacsholas, mothálacht i leith dallrú agus codarsnachta, dioplóipe agus feidhmeanna eile amhairc a d'fhéadfadh cur isteach ar an tiomáint shábháilte.

iarratasóir ar cheadúnas tiomána agus ar athnuachan chun a áirithíú go mbeidh géire amhairc leordhóthanach acu, arna tomhas trí chairt géire amhairc bailíochtaite agus trí réimse radhairc le haghaidh feithiclí cumhacht-thiomáinte a thiomáint. I gcás ina bhfuil cúis amhrais ann maidir le leormhaitheas radharc an iarratasóra, ba cheart d'údarás liachta inniúil nó do ghairmí cáilithe cúram súl atá údaraithe ag an dlí náisiúnta scrúdú a dhéanamh air/uirthi. Tabharfar aird ar leith, go háirthe, ar na nithe seo a leanas sa scrúdú sin: géire amhairc, réimse radhairc, radharc sa bhreacsholas, mothálacht i leith dallrú agus codarsnachta, dioplóipe agus feidhmeanna eile amhairc a d'fhéadfadh cur isteach ar an tiomáint shábháilte.

Leasú 210

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn III – pointe 6 – mír 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

I gcás thiománaithe ghrúpa 1, féadfar breithniú a dhéanamh ar cheadúnú i ‘gcásanna eisceachtúla aonair’ i gcás nach féidir an caighdeán maidir le réimse radhairc ná an caighdeáin maidir le géire amhairc a chomhlíonadh ach ina bhfuil cúiseanna ann lena chreidiúint nach ndéanfaí dochar don tsábháilteach ar bhóithre dá n-eiseofaí ceadúnas tiomána don iarratasóir; sna cásanna sin, cuirfidh údarás liachta inniúil scrúdú ar an tiománaí chun a léiriú nach bhfuil aon lagú eile ar an bhfeidhm amhairc, lena n-áirítear mothálacht i leith dallrú agus codarsnachta agus radharc sa bhreacsholas. Beidh an tiománaí nó an t-iarratasóir faoi réir tástáil phraiticiúil dhearfach arna déanamh ag údarás inniúil freisin.

Leasú

I gcás thiománaithe ghrúpa 1, féadfar breithniú a dhéanamh ar cheadúnú i ‘gcásanna eisceachtúla aonair’ i gcás nach féidir an caighdeán maidir le réimse radhairc ná an caighdeáin maidir le géire amhairc a chomhlíonadh ach ina bhfuil cúiseanna ann lena chreidiúint nach ndéanfaí dochar don tsábháilteach ar bhóithre dá n-eiseofaí ceadúnas tiomána don iarratasóir; i gcásanna den sórt sin, cuirfidh údarás liachta inniúil nó gairmí cáilithe cúram súl atá údaraithe ag an dlí náisiúnta, scrúdú ar an tiománaí chun a léiriú nach bhfuil aon lagú eile ar an bhfeidhm amhairc, lena n-áirítear mothálacht i leith dallrú agus codarsnachta agus radharc sa bhreacsholas. Beidh an tiománaí nó an t-iarratasóir faoi réir tástáil phraiticiúil dhearfach arna déanamh ag údarás inniúil freisin.

Leasú 211

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn III – pointe 6 – mír 3 – pointe 1 – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Beidh géire amhairc dhéshúiligh, le lionsáí ceartaitheacha más gá, de 0,5 ar a laghad agus an dá shúil á n-úsáid le chéile ag iarratasóirí ar cheadúnas tiomána nó ar athnuachan ceadúnais den sórt sin.

Leasú

Beidh géire amhairc dhéshúiligh, le lionsáí ceartaitheacha más gá, de 0,5 ar a laghad (nodaireacht dheachúlach) agus an dá shúil á n-úsáid le chéile ag iarratasóirí ar cheadúnas tiomána nó ar athnuachan ceadúnais den sórt sin.

Leasú 212

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn III – pointe 6 – mír 3 – pointe 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(2) Beidh géire amhairc 0,5 ar a laghad, le lionsáí ceartaitheacha más gá, ag iarratasóirí ar cheadúnas tiomána, nó ar athnuachan ceadúnais den sórt sin, a bhfuil an radharc iomlán caillte acu go feidhmiúil in aon súil amháin nó nach mbíonn ach aon súil amháin in úsáid acu (mar shampla i gcás dioplóipe). Déanfaidh údarás liachta inniúil a dheimhniú go bhfuil an riocht amhairc leathshúiligh sin ann ar feadh tréimhse sách fada chun go bhféadfadh oiriúnú tarlú agus go gcomhlónann an réimse radhairc sa tsúil sin an ceanglas a leagtar síos i bpointe 6.(1).

Leasú

(2) Beidh géire amhairc 0,5 ar a laghad (nodaireacht dheachúlach), le lionsáí ceartaitheacha más gá, ag iarratasóirí ar cheadúnas tiomána, nó ar athnuachan ceadúnais den sórt sin, a bhfuil an radharc iomlán caillte acu go feidhmiúil in aon súil amháin nó nach mbíonn ach aon súil amháin in úsáid acu (mar shampla i gcás dioplóipe). Déanfaidh údarás liachta inniúil a dheimhniú go bhfuil an riocht amhairc leathshúiligh sin ann ar feadh tréimhse sách fada chun go bhféadfadh oiriúnú tarlú agus go gcomhlónann an réimse radhairc sa tsúil sin an ceanglas a leagtar síos i bpointe 6.(1).

Leasú 213

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn III – pointe 6 – mír 3 – pointe 3

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(3) Tar éis aon dioplóipe atá tagtha chun cinn le déanaí nó tar éis an radharc a chailleadh in aon súil amháin, beidh

Leasú

(3) Tar éis aon dioplóipe atá tagtha chun cinn le déanaí nó tar éis an radharc a chailleadh in aon súil amháin, beidh

tréimhse oiriúnaithe iomchuí (6 mhí, mar shampla) ann, tréimhse nach gceadaítear tiomáint lena linn. Tar éis na tréimhse sin, ní cheadófar an tiomáint ach amháin tar éis tuairim fhabhrach ó shaineolaithe radhairc agus tiomána.

tréimhse oiriúnaithe iomchuí (6 mhí, mar shampla) ann, tréimhse nach gceadaítear tiomáint lena linn. Tar éis na tréimhse sin, ní cheadófar an tiomáint ach amháin tar éis tuairim fhabhrach ó shaineolaithe radhairc agus tiomána. *Féadfaidh an t-údarás ceanglais shealadacha a bhunú agus, i gcás inarb iomchuí, srianta ar thiomáint oíche.*

Leasú 214

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn III – pointe 6 – mír 4 – pointe 4 – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Beidh géire amhairc, le lionsáí ceartaitheacha más gá, de 0,8 ar a laghad sa tsúil is fearr agus 0,1 sa tsúil is measa ag iarratasóirí ar cheadúnas tiomána nó ar athnuachan ceadúnais den sórt sin. Más rud é go n-úsáidtear lionsáí ceartaitheacha chun luachanna 0,8 agus 0,1 a bhaint amach, bainfear an ghéire íosta (0,8 agus 0,1) amach le ceartú trí bhíthin spéaclaí nach mó a gcumhacht ná móide ocht ndia-optar, nó le cabhair lionsáí tadhail. Ní mór go mbeadh glacadh maith leis an gceartú.

Leasú

Beidh géire amhairc, le lionsáí ceartaitheacha más gá, de 0,8 (nodaireacht dheachúlach) ar a laghad sa tsúil is fearr agus 0,1 (nodaireacht dheachúlach) sa tsúil is measa ag iarratasóirí ar cheadúnas tiomána nó ar athnuachan ceadúnais den sórt sin. Más rud é go n-úsáidtear lionsáí ceartaitheacha chun luachanna 0,8 agus 0,1 a bhaint amach, bainfear an ghéire íosta (0,8 agus 0,1) amach le ceartú trí bhíthin spéaclaí nach mó a gcumhacht ná móide ocht ndia-optar, nó le cabhair lionsáí tadhail. Ní mór go mbeadh glacadh maith leis an gceartú. *Féadfaidh cleachtóir ginearálta an scrúdú sláinte a dhéanamh, a bhfuil an oiliúint ar líne dá dtagraítear in Airteagal 10(8a) curtha i gcrích aige nó aici.*

Leasú 215

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn III – pointe 6 – mír 4 – pointe 4 – mír 3

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Ní dhéanfar ceadúnais tiomána a eisiúint ná a athnuachan d'iarratasóirí ná do thiománaithe a **bhfuil** lagú ar a mothálacht i leith codarsnachta nó a bhfuil dioplóipe

Leasú

Ní dhéanfar ceadúnais tiomána a eisiúint ná a athnuachan d'iarratasóirí ná do thiománaithe a léiríonn athruithe suntasacha ar radharc sa bhreacsholas, agus

orthu.

íogaireacht codarsnachta lagaithe, agus radharc neamhleor tar éis dallrú, le ham téarnaimh míchuí, fiú amháin sa tsúil is fearr nó i gcás dioplóipe.

Leasú 216

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn III – pointe 6 – mír 4 – pointe 4 – mír 4

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Tar éis cailteanas suntasach radhairc in aon súil amháin, beidh tréimhse oiriúnaithe iomchuí (6 mhí, mar shampla) ann, tréimhse nach gceadaítear don duine sin tiomáint lena linn. Tar éis na tréimhse sin, ní cheadófar an tiomáint ach amháin tar éis tuairim fhabhrach ó shaineolaithe radhairc agus tiomána.

Leasú

Tar éis cailteanas suntasach radhairc in aon súil amháin, beidh tréimhse oiriúnaithe iomchuí (6 mhí, mar shampla) ann, tréimhse nach gceadaítear don duine sin tiomáint lena linn. Tar éis na tréimhse sin, ní cheadófar an tiomáint ach amháin tar éis tuairim fhabhrach ó shaineolaithe radhairc agus tiomána. *Féadfaidh an t-údarás liachta inniúil tiomáint a cheadú faoi réir ceanglas áirithe nó srianta a fhorchur.*

Leasú 217

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn III – pointe 10 – mír 3 – pointe 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(2) Maidir le hiarratasóir nó tiománaí a bhfuil diaibéiteas air a bhfuil cóir leighis á fáil aige ina leith lena mbaineann riosca go bhféadfad an chóir leighis sin an hipiglicéime a spreagadh, léireoidh sé tuiscint ar an riosca hipiglicéime agus smacht leordhóthanach ar an riocht, lena n-áirítear trí chórás faireacháin leanúnach i gcás ina measfaidh údarás liachta inniúil gur gá sin.

Leasú

(2) Maidir le hiarratasóir nó tiománaí a bhfuil diaibéiteas air a bhfuil cóir leighis á fáil aige ina leith lena mbaineann riosca go bhféadfad an chóir leighis sin an hipiglicéime a spreagadh, léireoidh sé tuiscint ar an riosca hipiglicéime agus smacht leordhóthanach ar an riocht, lena n-áirítear trí chórás faireacháin leanúnach i gcás ina measfaidh údarás liachta inniúil gur gá sin.

Leasú 218

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn III – pointe 10 – mír 7 – pointe 3 – mír 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Thairis sin, sna cásanna sin, eiseofar ceadúnais den sórt sin faoi réir tuairim údaráis liachta inniúil agus athbhreithniú liachta tráthrialta a dhéantar ag eatraimh nach faide ná 3 bliana.

Leasú

Thairis sin, sna cásanna sin, déanfar ceadúnais den sórt sin a eisiúint nó a athnuachan faoi réir tuairim dhearfach ó údarás inniúil liachta agus faoi réir athbhreithniú leighis rialta arna dhéanamh ag speisialtóir leighis, arna dhéanamh ag eatraimh nach faide ná trí bliana.

Leasú 219

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn III – pointe 11 – mír 2 – pointe 1 – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Ní dhéanfar ceadúnais tiomána a eisiúint ná a athnuachan d'iaratasóirí ná do thiománaithe a bhfuil galar néareolaíoch tromchúiseach orthu, mura bhfuil tuairim liachta údaraithe ag gabháil leis an iarratas.

Leasú

Ní dhéanfar ceadúnais tiomána a eisiúint ná a athnuachan d'iaratasóirí ná do thiománaithe a bhfuil galar néareolaíoch tromchúiseach orthu, ach amháin má thacaíonn tuairim liachta údaraithe dhearfach arna déanamh ag speisialtóir liachta ná ag údarás liachta inniúil leis an iarratas.

Leasú 220

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn III – pointe 11 – mír 2 – pointe 1 – mír 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Dá réir sin, maidir le suaití néareolaíocha a bhaineann le galair nó le hidirghabháil mhainliachta a dhéanann difear do lárchóras na néaróg nó d'imeallchóras na néaróg, as a dtagann laguthe céadfacha ná luaileacha agus a mbíonn tionchar acu ar chothromaíocht agus ar chomhordú, cuirfear iad san áireamh i ndáil lena n-éifeachtaí feidhmiúla **agus** na rioscaí maidir lena bhforchéimniú. Sna cásanna sin, féadfar eisiúint ná athnuachan an cheadúnais a bheith faoi réir measúnú tréimhsíúil i gcás riosca meatha.

Leasú

Cuirfear san áireamh, dá réir sin, suaitheadh néareolaíoch a bhaineann le riochtaí forbartha, galair, idirghabháil leighis ná mhainliachta a dhéanann difear do lárchóras na néaróg ná don néarchóras imeallach a mbíonn lagú cognáioch, iompraíochta, céadfach ná mótar mar thoradh orthu agus a dhéanann difear d'fheidhmíocht/feidhm, cothromaíocht agus comhordú. Ní mór na rioscaí a bhaineann le dul chun cinn lagaithe agus comhlíonadh cóireála a chur san áireamh. Sna cásanna sin, féadfar eisiúint ná

athnuachan an cheadúnais a bheith faoi réir measúnú tréimhsíúil i gcás riosca meatha.

Leasú 221

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn III – pointe 12 – mír 5 – pointe 5

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(5) Titimeas: féadfar a dhearbhú go bhfuil tiománaithe nó iarratasóirí in ann tiomáint tar éis tréimhse aon bhliain amháin gan aon taom eile.

Leasú

(5) Titimeas: féadfar a dhearbhú go bhfuil tiománaithe nó iarratasóirí oiriúnach le tiomáint tar éis tréimhse bliana saor ó thaomanna breise arna ndoiciméadú agus arna ndeimhniú ag néareolaí.

Leasú 222

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn III – pointe 12 – mír 6 – pointe 11 – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Taom titimis spreagtha: maidir le hiarratasóir ar bhain taom titimis spreagtha dó de dheasca toisc inaitheanta agus nach dócha go dtarlóidh sé arís agus an duine ag tiomáint, féadfar a dhearbhú go bhfuil sé ar a chumas dó tiomáint ar bhonn aonair, faoi réir tuairim néareolaíoch. Déanfar LEG agus measúnú néareolaíoch iomchuí tar éis na géar-eipeasóide.

Leasú

Taom titimis spreagtha: an t-iarratasóir a raibh taom titimis spreagtha aige, mar gheall ar fhachtóir inaitheanta, nach dócha go dtarlóidh sé arís ag an roth, féadfar a dhearbhú go bhfuil sé in ann tiomáint ar bhonn aonair amháin, agus i gcás feithiclí le haghaidh úsáid phríobháideach, ach ní chun daoine eile a iompar, faoi réir tuairim néareolaíoch. Déanfar LEG agus measúnú néareolaíoch iomchuí tar éis na géar-eipeasóide.

Leasú 223

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn III – pointe 12 – mír 6 – pointe 12

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(12) An chéad taom gan spreagadh nó taom aonair gan spreagadh: maidir le hiarrthóir ar bhain an chéad taom titimis gan spreagadh dó, féadfar a dhearbhú go

Leasú

(12) An chéad taom gan spreagadh nó taom aonair gan spreagadh: maidir le hiarrthóir ar bhain an chéad taom titimis gan spreagadh dó, féadfar a dhearbhú go

bhfuil sé ar a chumas dó nó di tiomáint ag deireadh tréimhse 5 bliana saor ó thaomanna eile gan cúnamh drugaí in aghaidh an titimis, más rud é go ndearnadh measúnú liachta iomchuí. *Féadfaidh na húdaráis náisiúnta cead a thabhairt do thiománaithe a bhfuil táscairí prognóiseacha maithe aitheanta acu tiomáint níos luaithe.*

bhfuil sé ar a chumas dó nó di tiomáint ag deireadh tréimhse 5 bliana saor ó thaomanna eile gan cúnamh drugaí in aghaidh an titimis, más rud é go ndearnadh measúnú liachta iomchuí.

Leasú 224

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn III – pointe 13 – mír 2 – pointe 1 – pointe a

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(a) mórlagú meabhrach, bíodh sé ina lagú ó bhroinn nó de dheasca galair, trúma, nó obráidí néaramháinliachta;

Leasú

(a) mórlagú meabhrach, lagú cognáioch nó iompraíochta, bíodh sé ina lagú ó bhroinn nó de dheasca galair, trúma, nó obráidí néaramháinliachta;

Leasú 225

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn III – pointe 13 – mír 2 – mír 1 – pointe b

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(b) **mórlagú intleachta;**

Leasú

(b) **scriosta**

Leasú 226

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn III – pointe 13 – mír 2 – pointe 1 – pointe c

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(c) **mórfhadhanna iompraíochta, fadhbanna iompraíochta atá nasctha le haosú;** nó laguithe pearsantachta atá ina gcúis le breithiúnas, iompraíocht nó inoiriúnaitheacht atá lagaithe go mór,

Leasú

(c) laguithe pearsantachta atá ina gcúis le breithiúnas, iompraíocht nó inoiriúnaitheacht atá lagaithe go mór,

Leasú 227

Togra le haghaidh Treorach
Iarscríbhinn III – pointe 13 – mír 3 – pointe 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(2) Tabharfaidh an t-údarás liachta inniúil aird ar leith ar na rioscaí agus na contúirtí breise a bhaineann le tiomáint feithiclí a chumhdaítear leis an sainmhíniú ar an ngrúpa seo.

Leasú

(2) Tabharfaidh an t-údarás liachta inniúil aird ar leith ar na rioscaí agus na contúirtí breise a bhaineann le tiomáint feithiclí a chumhdaítear leis an sainmhíniú ar an ngrúpa seo. **Féadfaidh an t-údarás inniúil Leighis ceanglais shealadacha a bhunú nó srianta a fhorchur ar thiomáint.**

Leasú 228

Togra le haghaidh Treorach
Iarscríbhinn III – pointe 14 – mír 2 – pointe 1 – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Ní dhéanfar ceadúnais tiomána a eisiúint ná a athnuachan d'íarratasóirí ná do thiománaithe atá spleách ar alcól **nó** nach feidir leo staonadh ó bheith ag tiomáint faoi thionchar an óil mura gcuirtear srianta iomchuí i bhfeidhm trí úsáid teicneolaíochtaí lena gcumasaítear cur in aghaidh an spleáchais (**mar shampla**, trí úsáid éigeantach córais chomhglasála i gcás meisce).

Leasú

Ní dhéanfar ceadúnais tiomána a eisiúint ná a athnuachan d'íarratasóirí ná do thiománaithe a bhfuil neamhoird úsáide alcóil acu ná nach bhfuil in ann staonadh ó ól ná tiomáint mura gcuirtear srianta iomchuí i bhfeidhm trína rannpháirtíocht i gcláir athshlánúcháin lena n-áirítear faireachán agus maoirseacht leighis agus úsáid teicneolaíochtaí lenar féidir an spleáchas a fhritháireamh (lena n-áirítear trí úsáid éigeantach comhglasála i gcás meisce).

Leasú 229

Togra le haghaidh Treorach
Iarscríbhinn III – pointe 14 – mír 2 – pointe 1 – mír 2

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Tar éis tréimhse chruthaithe staonta agus faoi réir tuairim liachta údaraithe agus scrúduithe sláinte tráthrialta, féadfar ceadúnais tiomána a eisiúint, ná a athnuachan, d'íarratasóirí ná do

Leasú

Tar éis tréimhse chruthaithe staonta agus faoi réir tuairim liachta údaraithe dhearfach agus scrúduithe sláinte rialta ag an údarás liachta inniúil, féadfar ceadúnais tiomána a eisiúint d'íarratasóirí ná do thiománaithe a

thiománaithe a bhí spleách ar alcól roimhe sin gan aon srianta breise.

bhí spleách ar alcól san am a chuaigh thart gan aon srianta breise, nó féadfar iad a athnuachan dóibh.

Leasú 230

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn III – pointe 14 – mír 3 – pointe 2 a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(2a) Féadfaidh an t-údarás liachta inniúil ceanglais shealadacha agus, i gcás inarb ionchuí, srianta ar thiomáint a bhunú.

Leasú 231

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn III – pointe 15 – mír 2 – pointe 1 – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

Ní dhéanfar ceadúnais tiomána a eisiúint ná a athnuachan d’iarratasóirí ná do thiománaithe atá spleách ar shubstaintí síceatrópacha nó nach bhfuil spleách ar na substaintí *sin ach a bhaineann mí-úsáid astu go thráthrialta*, gan beann ar an gcatagóir ceadúnais atá á iarraigdh.

Ní dhéanfar ceadúnais tiomána a eisiúint ná a athnuachan d’iarratasóirí ná do thiománaithe a bhaineann úsáid as substaintí síceatrópacha nó támhshuanaigh, cibé catagóir ceadúnais a iarrtar.

Leasú 232

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn III – pointe 15 – mír 2 – pointe 2 – mír 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

Ní dhéanfar ceadúnais tiomána a eisiúint ná a athnuachan d’iarratasóirí ná do thiománaithe a **bhaineann úsáid thráthrialta** as substaintí síceatrópacha, in aon fhoirm, a d’fhéadfadh cur isteach ar an gcumas tiomáint go sábháilte i gcás inar leor na cainníochtaí arna n-ionsú chun go mbeidh tionchar díobhálach acu ar an

Ní dhéanfar ceadúnais tiomána a eisiúint ná a athnuachan d’iarratasóirí ná do thiománaithe a bhaineann mí-úsáid as substaintí síceatrópacha nó a bhaineann úsáid rialta astu más rud é go mbeidh tionchar ag an méid a ghlactar ar an gcumas tiomána. Beidh feidhm aige sin maidir le gach táirge íocschláinte eile nó

tiomáint. Beidh feidhm aige sin maidir le gach táirge iocshláinte eile nó teaglamaí de tháirgí iocshláinte a dhéanann difear don chumas tiomána.

teaglamaí de tháirgí iocshláinte a dhéanann difear don chumas tiomána.

Féadfaidh an t-údarás liachta inniúil ceanglainis shealadacha agus, i gcás inarb iomchuí, srianta ar thiomáint a bhunú.

Leasú 233

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn III – pointe 15 – mír 2 – pointe 3

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

(3) Tabharfaidh an t-údarás liachta inniúil aird ar leith ar na rioscaí agus na contúirtí breise a bhaineann le tiomáint feithiclí a chumhdaítear leis an sainmhíniú ar an ngrúpa seo.

Leasú

(3) Tabharfaidh an t-údarás leighis inniúil aird chuí ar na rioscaí agus na contúirtí breise a bhaineann le tiomáint feithiclí atá cumhdaithe ag an sainmhíniú ar an ngrúpa seo agus féadfaidh sé ceanglainis shealadacha agus, i gcás inarb iomchuí, srianta ar thiomáint a bhunú.

Leasú 234

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn IV – Cuid 1 – pointe 3 – pointe g a (nua)

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(ga) leocheileacht úsáideoirí bóithre gan inneall a thuiscint agus aird a thabhairt orthu.

Leasú 235

Togra le haghaidh Treorach Iarscríbhinn IV – Cuid 4 – pointe 1 – pointe e

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

Leasú

(e) Déanfaidh comhlacht atá údaraithe ag an mBallstát faireachán agus maoirseacht ar obair scrúdaitheoirí tiomána chun feidhmiú ceart comhsheasmhach an

(e) Déanfaidh comhlacht neamhspleách atá údaraithe ag an mBallstát faireachán agus maoirseacht ar obair scrúdaitheoirí tiomána chun feidhmiú ceart comhsheasmhach an mheasúnaithe a

mheasúnaithe a áirithiú.

áirithiú.

Leasú 236

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn IV – Cuid 4 – pointe 2 – pointe a – pointe i – fleasc 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

- an t-eolas riachtanach agus na scileanna scrúdúcháin riachtanacha a chothabháil agus a uasghrádú;

Leasú

- an t-eolas riachtanach agus na scileanna scrúdúcháin agus cumarsáide riachtanacha a chothabháil agus a athnuachan;

Leasú 237

Togra le haghaidh Treorach

Iarscríbhinn IV – cuid 5 – pointe 1

Téacs arna mholadh ag an gCoimisiún

- (1) Maidir le daoine a bhí údaraithe chun tástálacha tiomána a chur ar dhaoine go síreacht sular tháinig forálacha Threoir 2006/126/CE i bhfeidhm, féadfaidh na Ballstáit cead a thabhairt dóibh leanúint de thástálacha tiomána a chur ar dhaoine, d'ainneoin nach raibh siad údaraithe i gcomhréir leis na coinníollacha ginearálta i bpointe 2 ná leis an bpróiseas cáiliúcháin tosaigh a leagtar amach i bpointe 3.

Leasú

- (1) Féadfaidh na Ballstáit cead a thabhairt do dhaoine atá údaraithe tástálacha tiomána a dhéanamh síreacht roimh theacht i bhfeidhm na Treorach seo leanúint de thástálacha tiomána a dhéanamh, d'ainneoin nár údaraíodh iad i gcomhréir leis na coinníollacha ginearálta i bpointe 2 ná leis an bpróiseas cáiliúcháin tosaigh a leagtar amach i bpointe 3.

RÁITEAS MÍNIÚCHÁIN

Comhthéacs an togra

Tá sábháilteacht ar bhóithre ina mórbheartas i reachtaíocht iompair an Aontais Eorpaigh le 20 bliain anuas. A bhúochas go háirithe leis na hiarrachtaí atá déanta ag na húdaráis phoiblí le linn na tréimhse sin, tá laghdú suntasach tagtha ar líon na ndaoine a maraíodh ar bhóithre an Aontais ó 51 400 duine in 2001 go 19 800 in 2021. Cé gur cosúil go bhfuil na staidrimh sin dearfach, tá siad i bhfad faoi bhun na sprice tosaigh maidir le líon na mbásanna a laghdú 75 % don tréimhse 2001-2020.

Thairis sin, tháinig cothromú de bheagán ar an treocht sin i líon na mbásanna ar bhóithre an Aontais ina dhiaidh sin, agus in 2021 tháinig méadú 6 % ar líon na n-íospartach i gcomparáid leis an mbliain roimhe sin, staidreamh ba cheart a chur i bpeirspictíocht, áfach, mar gheall ar phaindéim COVID-19.

I bhfianaise na staidreamh le blianta beaga anuas bhí gó, dá bhrí sin, le tionscnamh nua maidir le sábháilteacht ar bhóithre.

In 2017, thug airí iompair an Aontais dá n-aire, líon na mbásanna agus na ngortuithe sin, nach bhfuil ag teacht le cuspóirí fadtéarmacha an Aontais. De dheasca an chruinnithe neamhfhoirmiúil sin rinneadh dearbhú a shíniú inar iarradh, inter alia, ar an gCoimisiún Eorpach tionscnaimh pholaitíula a ghlacadh do na deich mblíana 2020-2030. Leis an aidhm líon na mbásanna a laghdú agus feabhas a chur ar chosaint na n-úsáideoirí bóithre, go háirithe na daoine is soghonta (rothaithe, coisithe), arb iad na daoine is líonmhaire agus is mó a mharaítear ar na bóithre iad.

Sa Straitéis um an tSoghluisteacht Inbhuanaithe agus Chliste uaidh in 2020, mheabhráigh an Coimisiún an cuspóir maidir le deireadh a chur le básanna ar bhóithre a bhaint amach faoi 2050 (Fís Nialais) agus d'fhógair sé go dtíolacfadh sé togra le haghaidh athbhreithniú a dhéanamh ar an Treoir maidir le Ceadúnais Tiomána. Ó thaobh Pharlaimint na hEorpa de, rinne sí rún maidir le sábháilteacht ar bhóithre don tréimhse 2021-2030 a ghlacadh i mí Dheireadh Fómhair 2021, ina n-iarrtar ar an gCoimisiún an tsábháilteacht ar bhóithre a chur chun cinn tuilleadh, go háirithe trí chaighdeán níos airde ó thaobh oiliúint tiománaithe de.

Tá an togra le haghaidh an tríú hathbhreithniú ar Threoir 2006/126/CE maidir le ceadúnais tiomána [COM (2023) 0127] mar chuid den ‘Phacáiste um Shábháilteacht ar Bhóithre’ a foilsíodh i mí an Mhárta 2023, ina bhfuil trí phíosa reachtaíochta idirspleácha. Baineann an dá thogra eile le héifeacht uile-Aontais na ndícháiliúchán tiomána [COM (2023) 128] agus le malartú trastearann faisnéise faoi chionta tráchta a bhaineann le sábháilteacht ar bhóithre (lena leasaítear Treoir (AE) 2015/413).

Ábhar an togra

Cuireann an togra san áireamh cuspóirí na Treorach atá i bhfeidhm faoi láthair, eadhon feabhas a chur ar shábháilteacht ar bhóithre agus saorghluaiseacht a éascú, agus aghaidh á tabhairt ag an am céanna ar an ngá atá le hinbhuanaitheacht agus digitíú níos fearr a bheith san iompar de bhóthar.

Is mian leis an gCoimisiún scileanna agus eolas na dtiománaithe a neartú trí leasú a dhéanamh ar na rialacha maidir le hoiliúint, scrúdú agus promhadh na ndaoine lena mbaineann, go háirithe maidir le teicneolaíochtaí nua.

Tugtar aghaidh sa togra freisin ar iompraíocht chontúirteach ar an mbóthar, go háirithe i gcás tiománaithe nuacheadúnaithe.

Tá sé d'aidhm ag an togra freisin oiriúnacht fhisiceach agus mheabhrach na dtiománaithe a

áirithiú trí nósanna imeachta leighis a neartú ar fud an Aontais Eorpaigh.

Ina theannta sin, tugann an togra aghaidh ar bhacainní a d'fhéadfadh a bheith ann d'iarratasóirí nó do shealbhóirí ceadúnas tiomána, go háirthe i bhfianaise na ndeacrachtaí a bhaineann le táistálacha tiomána mar gheall ar easpa eolais ar theangacha nó easpa leanúnachais maidir le cearta áirithe mar gheall ar athrú ar áit chónaithe san Aontas.

Ar deireadh, tá sé d'aidhm ag an togra rannchuidiú le cuspóirí aeráide an Aontais Eorpaigh a bhaint amach.

Seasamh an Rapóirtéara

I bhfianaise nach mór don Aontas an sprioc ‘Fís Nialais’ a bhaint amach faoi 2050 agus go bhfuil sé ag titim ar gcúl ina leith sin, ní mór bearta láidre agus ceangailteach a dhéanamh chun dul i ngleic le timpistí bóthair sna blianta amach romhainn.

Is dúshlán mór do chách, lena n-áirítear daoine óga, an tsábháilteach ar bhóithre. Ar an gcúis sin, ba cheart do na Ballstáit cúrsaí maidir le sábháilteach ar bhóithre agus roghanna soghluaiasteachta do dhaltaí meánscoile a chur ar fáil. Ba cheart an tsaincheist maidir le hinacmhainneacht na gceadúnas tiomána a ardú freisin.

Is mian leis an Rapóirtéir córas ceadúnais atá bunaithe ar phointí a thabhairt isteach ar fud an Aontais Eorpaigh. D'fhéadfadh laghdú suntasach ar líon na dtimpistí agus na mbásanna ar bhóithre a bheith mar thoradh ar shásra den sórt sin a chur chun feidhme, mar aon le bearta rialaithe eifeachtacha. Tá córas den sórt sin i bhfeidhm ag formhór thíortha an Aontais ar an leibhéal náisiúnta agus creideann an Rapóirtéir go bhfuil údar maith le córas den sórt sin a leathnú chuig na Ballstáit uile.

Is mórhoisc é an luas i dtimpistí bóthair agus i mbásanna ar bhóithre. Tá an sárú ar an teorainn luais i gceist le 30 % de thimpistí. Molann an Rapóirtéir, dá bhrí sin, an t-uaslus údaraithe a theorannú de réir chatagóir an cheadúnais tiomána a fhaigheann tiománaithe, catagóir a bhaineann le feithiclí atá a bheag nó a mhór neamhchosanta ar ghuaiseacha bóthair.

Is mó an claonadh chun imbhuailtí a bhíonn i gceist le gluaisteáin throma paisinéirí (SUVanna) le hais gluaisteáin éadroma paisinéirí. Ós rud é go bhfuil méadú ag teacht ar na gluaisteáin mhóra agus throma atá i gcúrsaíocht ar bhóithre an Aontais, níl an ceadúnas de chatagóir B oiriúnach dóibh a thuilleadh. Ba mhian leis an Rapóirtéir, dá bhrí sin, go gcruthófaí catagóir nua ceadúnais tiomána - catagóir B + do ghluaisteáin os cionn 1,8 tona, a d'fhéadfadh iarratasóirí a fháil tar éis 2 bhliain tréimhse promhaidh i gcás cheadúnas chatagóir B agus dóibh siúd amháin a bhfuil 21 bhliain d'aois slánaithe acu.

Le ceadúnas tiomána chatagóir B, cheadófaí do dhuine gluaisteán paisinéirí a thiomáint ag a bhfuil uasmheáchan de 1,8 tona. Dhéanfaí eisceacht, áfach, ar chuíseanna gairmiúla agus i gcás úsáidí speisialta (e.g. feithiclí éigeandála).

Ina theannta sin, tá staidreamh Eorpach agus náisiúnta soiléir maidir leis an neamhchosaint shuntasach a bhíonn ag daoine óga ar thimpistí bóthair. Tá an Rapóirtéir den tuairim, dá bhrí sin, gur cheart na solúbthachtaí a thraigtear leis an téacs reatha agus leis an togra lena gceadaítear do na Ballstáit an aois íosta a íslíú i gcás catagóirí áirithe ceadúnas tiomána a scriosadh. Cé gur cheart tiomáint thionlactha a spreagadh ar fud an Aontais Eorpaigh, níl an Rapóirtéir i bhfabhar na bhforálacha atá beartaithe maidir le tiomáint thionlactha ar chuíseanna atá comhsheasmhach leis an tsaincheist maidir leis an aois chun ceadúnas a fháil.

Mhol an Rapóirtéir freisin go n-ardófaí an aois íosta chun ceadúnas tiomána chatagóir A1 a fháil.

Measann an Rapóirtéir freisin gur cheart bailíocht riacháin an cheadúnais tiomána neamhchráchtala a choinneáil ag uasmhéid 10 mbliana. I bhfianaise an ghá atá le timpistí bóthair a bhaineann le tiománaithe nuacheadúnaithe a chomhrac, ba cheart bailíocht riacháin a gceadúnas a laghdú go dtí uastréimhse 2 bhliain, sula dtugann siad faoi sheisiún uasghrádaithe maidir leis na dearthaí éagsúla a bheidh le glacadh agus iad i mbun tiomána.

Ina theannta sin, ó 60 bliain d'aois a bheith slánaithe, ní mór an bhailíocht riarcháin a íslíú freisin chun a áirithiú go mbeidh tiománaithe lánoiriúnach chun tiomáint.

Thairis sin, tá an mheabhairshláinte agus an tsláinte fhisiciúil ríthábhachtach i gcás tiomána. Is é sin an chúis, dá bhrí sin, nach bhfuil an Rapóirtéir i bhfabhar an fhéinmheasúnaithe atá molta ag an gCoimisiún Eorpach maidir leis an oiriúnacht chun tiomána. Ní mór scrúdú leighis a bheith éigeantach do gach duine a dhéanann iarratas ar cheadúnas tiomána nó ar cheadúnas tiomána a athnuachan.

Maidir le tiománaithe nuacheadúnaithe, iarrann an Rapóirtéir bearta sonracha maidir le teorainneacha luais a bheith ann agus molann sí do na Ballstáit rialacha níos déine a leagan síos maidir le teorainneacha luais, mar shampla maidir le tiomáint san oíche nó pionóis a bhfuil pointí pionóis nó pointí a bhaint i gceist leo.

Tá an Rapóirtéir i bhfabhar freisin creat comhchuibhithe a bhunú do theagascóirí ar fud an Aontais, mar aon le cúrsaí oiliúna ar a bhfreastalaíonn iarrthóirí.

Molann an Rapóirtéir freisin béim ar leith a chur ar shábháilteacht úsáideoirí soghonta agus ar thiomáint éiceolaíoch. Ar deireadh, is mian léi na scrúduithe a bheith fada go leor chun measúnú ceart a dhéanamh ar inniúlachtaí na n-iarrthóirí.

IARSCRÍBHINN: NA hEINTITIS NÓ NA DAOINE ÓNA bhFUAIR AN RAPÓIRTÉIR IONCHUR

De bhun Airteagal 8 d'Iarscríbhinn I a ghabhann leis na Rialacha Nós Imeachta, dearbhaíonn an rapóirtéir go bhfuair sí ionchur ó na heintitis nó ó na daoine a leanas in ullmhú na tuarascála, go dtí go nglacfar sa choiste í:

Entity and/or person
European Cyclists' Federation
Polis
Comhairle Sábháilteachta Iompair na hEorpa (ETSC)
Fédération internationale de l'automobile
European Disability Forum
EFA-EU European Driving Schools Association
International Road Transport Union
Samaritan International
UITP – International Association of Public Transport
AGE Platform Europe
European Union of General Practitioners
European Transport Workers' Federation
European Council of Optometry and Optics
epicenter.works – Plattform Grundrechtspolitik
European Transport Safety Council
Car Rental Coalition

Déantar an liosta thus a tharraingt suas faoi fhreagracht eisiach an Rapóirtéara.

NÓS IMEACHTA – COISTE FREAGRACH

Teideal	Ceadúnais tiomána, lena leasaítear Treoir (AE) 2022/2561 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Rialachán (AE) 2018/1724 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Treoir 2006/126/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus Rialachán (AE) Uimh. 383/2012 ón gCoimisiún		
Tagairtí	COM(2023)0127 – C9-0035/2023 – 2023/0053(COD)		
Dáta tiolactha chuig PE	1.3.2023		
An Coiste Freagrach Dáta a fógraíodh sa seisiún iomlánach	TRAN 17.4.2023		
Coistí ar iarradh tuairim orthu Dáta a fógraíodh sa seisiún iomlánach	IMCO	LIBE	17.4.2023
Gan tuairim a thabhairt Dáta an chinnidh	IMCO	LIBE	28.3.2023 27.4.2023
Rapóirtéirí Dáta an cheapacháin	Karima Delli 3.5.2023		
Pléite sa choiste	27.6.2023	18.9.2023	26.10.2023
Dáta an ghlactha	7.12.2023		
Toradh na vótala críochnaithí	+: -: 0:	22 21 2	
Feisirí a bhí i láthair ag an vótáil chríochnaitheach	José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Karolin Braunsberger-Reinhold, Marco Campomenosi, Jakop G. Dalunde, Karima Delli, Mario Furore, Isabel García Muñoz, Jens Gieseke, Elena Kountoura, Bogusław Liberadzki, Peter Lundgren, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Tilly Metz, Cláudia Monteiro de Aguiar, Caroline Nagtegaal, Tomasz Piotr Poręba, Bergur Lökke Rasmussen, Dominique Riquet, Thomas Rudner, Vera Tax, Barbara Thaler, István Ujhelyi, Achille Variati, Petar Vitanov, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Lucia Vuolo, Kosma Złotowski		
Comhaltaí ionaid a bhí i láthair ag an vótáil chríochnaitheach	Tom Berendsen, Sara Cerdas, Leila Chaibi, Maria Grapini, Ondřej Kovařík, Ljudmila Novak, Dorien Rookmaker, Nicolae Štefănuță, Kathleen Van Brempt		
Comhaltaí ionaid faoi Rial 209(7) a bhí i láthair ag an vótáil chríochnaitheach	Pascal Arimont, Andreas Glück, Katrin Langensiepen, Andżelika Anna Moźdżanowska, Wolfram Pirchner, Antonio Maria Rinaldi, Eugen Tomac, Tom Vandenkendelaere		
Dáta don chur síos	20.12.2023		

VÓTÁIL CHRÍOCHNAITHEACH LE GLAO ROLLA SA CHOISTE FREAGRACH

22	+
ID	Marco Campomenosi, Antonio Maria Rinaldi
Renew	José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Caroline Nagtegaal, Bergur Løkke Rasmussen, Dominique Riquet
S&D	Sara Cerdas, Isabel García Muñoz, María Grapini, Vera Tax, István Ujhelyi, Kathleen Van Brempt, Achille Variati, Petar Vitanov
The Left	Leila Chaibi, Elena Kountoura
Verts/ALE	Jakop G. Dalunde, Karima Delli, Katrin Langensiepen, Tilly Metz, Nicolae řtefanuš

21	-
ECR	Peter Lundgren, Andżelika Anna Moźdżanowska, Tomasz Piotr Poręba, Dorien Rookmaker, Kosma Złotowski
PPE	Pascal Arimont, Tom Berendsen, Karolin Braunsberger-Reinhold, Jens Gieseke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Cláudia Monteiro de Aguiar, Ljudmila Novak, Wolfram Pirchner, Barbara Thaler, Eugen Tomac, Tom Vandenkendelaere, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Lucia Vuolo
Renew	Andreas Glück, Ondřej Kovařík
S&D	Thomas Rudner

2	0
NI	Mario Furore
S&D	Bogusław Liberadzki

Eochair do na siombailí a úsáidtear:

+ : i bhfabhar

- : i gcoinne

0 : staonadh